

Handleiding inzake de vergunningverlening voor projecten van gemeenschappelijk be- lang (PGB) in België

Februari 2018

In overeenstemming met artikel 9.1 van de Verordening (EU) Nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende de richtsnoeren voor trans-Europese energie-infrastructuur

Inhoudstabel

2

1.	Inleiding	4
2.	De infrastructuurverordening (EU) Nr. 347/2013	5
2.1.	Doelstelling	5
2.2.	Definities	5
2.3.	Een overzicht van de lopende Belgische projecten van gemeenschappelijk belang	6
2.3.1.	PCI lijst 2013	6
2.3.2.	PCI lijst 2015	7
2.3.3.	PCI lijst 2017	7
2.4.	Bevoegde instanties	8
2.4.1.	Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten	8
2.4.2.	Vergunningscoördinerend en –faciliterend comité	8
2.4.3.	Contactgegevens VCFC-CCFA	10
3.	Het vergunningskader voor projecten van gemeenschappelijk belang	11
3.1.	Algemeen kader	11
3.2.	Out of scope	11
3.2.1.	Voorafgaande fase voor de pre-notificatie fase	11
3.2.2.	Afgeleide vergunningen en toelatingen	11
3.2.3.	Verplichtingen in het kader van SEVESO	12
3.3.	Het Europese vergunningsverleningskader	12
3.3.1.	Algemeen	12
3.3.2.	Verklaring van de maturiteit van het project	12
3.3.3.	Fase 1: De procedure vóór de aanvraag:	13
3.3.4.	Fase 2: wettelijk voorgeschreven vergunningsverleningsprocedure	14
3.3.5.	Samenwerking met de projectpromotoren	14
4.	Van toepassing zijnde wettelijke kaders in België	15
4.1.	Voortvloeiend uit de TEN-E Verordening	15
4.1.1.	Het begrip “maturiteit”	15
4.1.2.	Redelijk gedetailleerde samenvatting en het gedetailleerde schema	16
4.2.	Wettelijk kader voor de vergunningen verleend door de Federale Staat	17
4.2.1.	Verklaring van openbaar nut (elektrische leidingen)	17
4.2.2.	Wegvergunning (elektrische verbindingen)	21
4.2.3.	Verklaring openbaar nut (transportleidingen)	26
4.2.4.	Vervoersvergunning (transportleiding)	28
4.2.5.	Vergunning voor de aanleg van zeekabels (elektrische kabels)	31
4.2.6.	Machtigings- en vergunningsprocedure activiteiten met impact op het mariene milieu	34
4.2.7.	Domeinconcessie installaties voor de productie van elektriciteit.	36
4.3.	Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Vlaams Gewest	37
4.3.1.	Omgevingsvergunning	37
4.3.2.	Decreet complexe projecten	37
4.4.	Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Waals Gewest	39
4.4.1.	Stedenbouwkundige vergunning	39
4.4.2.	Milieuvergunning	58
4.5.	Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Brussels Hoofdstedelijke Gewest	65
4.5.1.	Stedenbouwkundige vergunning	65
4.5.2.	Milieuvergunning	66

5.	Schematisch overzicht vergunningsverleningsprocedure TEN-E.....	68
5.1.	Stroomschema's van het TEN-E vergunningsverleningsproces (VCFC/CCFA)	68
5.2.	Vergunningsverleningsprocedure: stroomschema's per deelvergunningsproces.....	69
5.2.1.	Stroomschema Federale Overheid: vergunning openbaar nut	70
5.2.2.	Stroomschema Federale Overheid: wegvergunning (elektrische verbindingen)	71
5.2.3.	Stroomschema Federale Overheid: wegvergunning.....	72
5.2.4.	Stroomschema Federale Overheid: vergunning openbaar nut	73
5.2.5.	Stroomschema Federale Overheid: vervoersvergunning.....	74
5.2.6.	Stroomschema Federale Overheid: zeekabellegvergunning	75
5.2.7.	Stroomschema Federale Overheid: aanvraag domeinconcessie	76
5.2.8.	Stroomschema Federale Overheid: machtigings- en vergunningsprocedure activiteiten met impact op het mariene milieu in de Belgische zeegebieden.....	79
5.2.9.	Vlaams Gewest: stroomschema's omgevingsvergunning.....	81
5.2.10.	Vlaams Gewest: stroomschema's complexe projecten.....	82
5.2.11.	Stroomschema Waals Gewest: enige vergunning stedenbouw-milieu	83
5.2.12.	Stroomschema BHG: stedenbouwkundige vergunning / milieuvergunning	93
6.	Transparantie en inspraak	94
6.1.	Algemeen	94
6.2.	Inspraak van het publiek in de PCI-vergunningsverleningsprocedure	94
6.2.1.	Procedure	94
6.2.2.	Beginnelen	95
6.2.3.	Vereiste minimale informatie	95
6.2.4.	Verplichte activiteiten in de context van de publieke consultatie	96
6.2.5.	Project-specifieke website	96
7.	Contactgegevens	97
7.1.	Autoriteiten	97
7.1.1.	Vergunningscoördinerend – en Faciliterend Comité (VCFC).....	97
7.1.2.	Algemene Directie Energie (FOD Economie)	97
7.1.3.	Algemene Directie Leefmilieu (FOD Leefmilieu)	97
7.1.4.	BMM	98
7.1.5.	Departement Omgeving (Vlaams Gewest)	98
7.1.6.	Direction générale de l'Aménagement du Territoire (DGO4)(Waals Gewest).....	98
7.1.7.	Direction générale Environnement (DGO3)(Waals gewest)	99
7.1.8.	Brussel Stedelijke Ontwikkeling (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	100
7.1.9.	Leefmilieu Brussel (Brussels Hoofdstedelijk Gewest).....	100
7.2.	Stakeholders	101
7.2.1.	Transmissienetbeheerder elektriciteit (TSO) : ELIA.....	101
7.2.2.	Transmissienetbeheerder aardgas (TSO) : FLUXYS.....	101
7.2.3.	Federale regulator (CREG).....	101
7.2.4.	Regionale regulatoren	101
7.2.5.	Synergrid	102
7.2.6.	FEBEG	102
7.2.7.	FEBELIEC	102
7.2.8.	Bond Beter Leefmilieu	103
7.2.9.	APERe.....	103
7.2.10.	ODE Vlaanderen	103
7.2.11.	EDORA.....	103
7.2.12.	Greenpeace.....	103

1. Inleiding

Op 1 juni 2013 is de Verordening (EU) Nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende de richtsnoeren voor trans-Europese energie-infrastructuur (hierna: de infrastructuurverordening)¹ van kracht geworden. Het doel van de infrastructuurverordening is de energienetwerken van Europa te moderniseren en uit te breiden voor onder meer het waarborgen van een concurrerende en goed functionerende geïntegreerde energiemarkt en de integratie van gespreide hernieuwbare energiebronnen.

De infrastructuurverordening draagt de lidstaten onder meer op een handleiding uit te werken en ter beschikking stellen van het publiek waarin het proces van vergunningverlening voor projecten van gemeenschappelijk belang (PGB) wordt beschreven. De handleiding is niet juridisch bindend, maar kan verwijzen naar relevante wettelijke bepalingen of daaruit citeren.

Deze handleiding werd opgesteld in overeenstemming met artikel 9.1 van de infrastructuurverordening. Het kwam tot stand met de hulp van alle betrokken administraties, met name de Federale Overheidsdienst Economie en de Federale overheidsdienst Leefmilieu, de Departementen van de Vlaamse overheid Ruimte Vlaanderen en Leefmilieu, Natuur en Energie, de Waalse Overheidsdiensten voor Landbouw, Natuurlijke Rijkdommen en Leefmilieu (DG03) en deze voor Ruimtelijke Ordening, huisvesting en patrimonium en (DG04) en Brussel Stedelijke Ontwikkeling en Leefmilieu Brussel.

De handleiding beschrijft minimaal volgende elementen:

4

- het desbetreffende recht waarop de besluiten en adviezen zijn gebaseerd voor de verschillende types projecten van gemeenschappelijk belang, met inbegrip van het milieurecht;
- de desbetreffende besluiten en in te winnen adviezen;
- de namen en contactgegevens van de bevoegde instantie, andere autoriteiten en voornaamste betrokken partijen;
- informatie over de omvang, structuur en gedetailleerdheid van de documenten die samen met de aanvragen moeten worden ingediend, inclusief een checklist;
- de workflow, met een overzicht van alle fasen van het proces, met inbegrip van een indicatief tijdschema en een beknopt overzicht van het besluitvormingsproces;
- de fasen en middelen voor het grote publiek om deel te nemen aan het proces.

Dit document zal ook zoveel als mogelijk verwijzen naar de websites van alle betrokken partijen, waar de meest actuele en volledige informatie kan geconsulteerd worden. Overeenkomstig de Europese verordening en het Samenwerkingsakkoord is alvast alle relevante informatie over het *Vergunningscoördinerend – en Faciliterend Comité* (VCFC – zie hoofdstuk 2 van de handleiding), de vergunningsverleningsprocedure en de project-specifiek informatie beschikbaar op de website van het VCFC: <https://economie.fgov.be/vcfc-ccfa>

Alle relevante informatie over de TEN-E verordening en de PCI projecten kan eveneens teruggevonden worden op de website van de Europese Commissie: <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0347&from=NL>

2. De infrastructuurverordening (EU) Nr. 347/2013

2.1. Doelstelling

Het doel van [verordening \(EU\) Nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende de richtsnoeren voor trans-Europese energie-infrastructuur](#) is:

- het vergemakkelijken van de tijdige uitvoering van projecten van gemeenschappelijk belang (PGB) door de selectie van projecten met een grensoverschrijdende impact en een grote toegevoegde op Europees niveau;
- het stroomlijnen van de vergunningverleningsprocessen en deze nauwer te coördineren en te versnellen;
- de verbetering van de inspraak van het publiek.

De infrastructuurverordening sluit hiermee aan bij de Europa 2020-strategie die gericht is op het realiseren van een duurzame groei door het bevorderen van een doelmatiger gebruik van hulpbronnen en een meer duurzame en concurrerende economie. De energie-infrastructuur is een belangrijk onderdeel van de deze strategie. Zo wordt de noodzaak onderstreept om de Europese energienetwerken te moderniseren en deze onderling aan elkaar te koppelen.

Dit is van groot belang voor:

- het waarborgen van een concurrerende en goed functionerende geïntegreerde energiemarkt;
- het bereiken van een optimale benutting van energie-infrastructuur;
- meer energie-doelmatigheid;
- de integratie van gespreide hernieuwbare energiebronnen.

5

De verordening is van kracht sinds 1 juni 2013.

2.2. Definities

De infrastructuurverordening introduceert enkele begrippen die als volgt worden gedefinieerd in het samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat en de drie Gewesten (zie 2.4.1):

- **Project van Gemeenschappelijk Belang (PGB)**

Het "project" wordt gedefinieerd in artikel 2 (3) van de infrastructuurverordening en betreft één of verscheidene hoogspanningslijnen, pijpleidingen, faciliteiten, uitrustingen of installaties die volgens de in het tweede hoofdstuk van de verordening bepaalde procedure in de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang werden opgenomen.

- **Raambesluit**

Het "raambesluit" wordt gedefinieerd in artikel 2(2) van de infrastructuurverordening en betreft de verzameling van de door de betrokken federale en gewestelijke overheden – met uitzondering van de rechterlijke instanties – genomen besluiten die bepalen of een bouwpromotor een vergunning voor de bouw van een energie-infrastructuur met betrekking tot een project krijgt, onverminderd alle besluiten die worden genomen in de context van procedures van administratief beroep.

- **Projectpromotor**

Een "projectpromotor" wordt gedefinieerd in artikel 2(6) (a) en (b) van de infrastructuurverordening als:

(a) een transmissiesysteembeheerder, een distributiesysteembeheerder of een andere exploitant of investeerder die een project van gemeenschappelijk belang ontwikkeld, of
 (b) als er verscheidene transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, andere exploitanten, investeerders, of groeperingen daarvan zijn, de entiteit met rechtspersoonlijkheid overeenkomstig het geldende nationale recht die bij contract onder hem is gekozen en die de capaciteit heeft om namens de partijen bij de contractuele overeenkomst wettelijke verplichtingen en financiële aansprakelijkheid aan te gaan.

- **Vergunning**

De “vergunning” wordt gedefinieerd in artikel 35° v an het samenwerkingsakkoord en betreft elke vergunning, verklaring of toelating die bepaalt of een projectpromotor de toelating voor de bouw van een energie-infrastructuur met betrekking tot een project krijgt, met name deze met betrekking tot leefmilieu, ruimtelijke ordening, het verklaren van een project als zijnde van gemeenschappelijk belang en het verlenen van toegang tot publieke en private terreinen.

2.3. Een overzicht van de lopende Belgische projecten van gemeenschappelijk belang

2.3.1. PCI lijst 2013

In de eerste lijst met projecten van gemeenschappelijk belang, die op 14 oktober 2013 door de Europese Commissie werd goedgekeurd, bevat 6 Belgische projecten. Deze worden in onderstaande tabel weergegeven:

6

Project	Beschrijving
Alegro	Nieuwe 100km HVDC-lijn tussen Duitsland (Aachen/Düren regio) en België (Lixhe – Liège regio), nieuwe 380kV OHLs.
Nemo	Nemo (VK, BE): DC onderzeese verbinding met 1000MW capaciteit
Offshore Platform	Twee offshore platformen verbonden met het on-shore AC netwerk
Cluster België - Luxemburg capaciteitsverhoging aan de BE/LU grens	In een eerste fase (2016) wordt een Phase Shifter Transformer (PST) geplaatst op de bestaande 225 kV lijn tussen LU en BE. In een tweede fase wordt een nieuwe interconnectie gebouwd tussen het CREOS-netwerk in LU en het ELIA netwerk in BE via een 16km AC dubbelcircuit 225 kV ondergrondse kabel met een capaciteit van 1,000 MVA (onshore).
Alveringem - Maldegem pijpleiding naar de Duinkerken LNG Terminal - Zeebrugge	Een nieuwe pijpleiding van 72 km tussen Alveringem en Maldegem om de toekomstige Duinkerken LNG Terminal te verbinden met de Zeebrugge zone met het oog op het ontwikkelen van vaste capaciteit van Frankrijk naar België. Geplande capaciteit: 270 GWh/dag.
Luxembourg pijpleiding	Upgrade van de bestaande IP Pétange-pijpleiding door de bouw van 50 km pijpleiding in BE
LNG Zeebrugge:	LNG/ CNG terminal met een jaarlijkse uitzendcapaciteit/bijkomende uitzendcapaciteit van 3 BCM (in 10 ⁹ Nm ³ /j), een stockagecapaciteit/bijkomende stockagetank van 180.10 ³ m ³ en een maximum scheepsomvang van 266.10 ³ m ³ . De nieuwe LNG tank, uitzending en de nieuwe jetty zullen de capaciteit van LNG-bevoorrading naar België (en naar NW Europa) verhogen met ongeveer 25%

2.3.2. PCI lijst 2015

De tweede lijst met projecten van gemeenschappelijk belang, die op 18 november 2015 door de Europese Commissie werd goedgekeurd, bevat 5 Belgische projecten. Deze worden in onderstaande tabel weergegeven:

Project	Beschrijving
ALEGrO	Nieuwe 100km HVDC-lijn tussen Duitsland (Aachen/Düren regio) en België (Lixhe – Liège regio), nieuwe 380kV OHLs.
Nemo	Nemo (VK, BE): DC onderzeese verbinding met 1000MW capaciteit
BRABO	BRABO II + III: nieuwe 380 kV-lijn tussen Zandvliet en Mercator bestaande uit een dubbele verbinding, inclusief een nieuw substation 380kV in Lillo
Horta-Mercator	Vervanging van de begeleiders van de dubbele verbinding 380kV tussen de substations Horta en Mercator door high performance begeleiders, om zo de transportcapaciteit te verdubbelen. De verbinding via Mercator tot Doel wordt geïntegreerd in het Mercator substation om een betere fluxbalans te verkrijgen en een upgrade tussen Mercator en Doel te ontwijken.
Cluster België - Luxemburg capaciteitsverhoging aan de BE/LU grens	In een eerste fase (2016) wordt een Phase Shifter Transformer (PST) geplaatst op de bestaande 225 kV lijn tussen LU en BE. In een tweede fase wordt een nieuwe interconnectie gebouwd tussen het CREOS-netwerk in LU en het ELIA netwerk in BE via een 16km AC dubbelsluit 225 kV ondergrondse kabel met een capaciteit van 1.000 MVA (onshore).

7

2.3.3. PCI lijst 2017

De derde lijst met projecten van gemeenschappelijk belang werd op 29 november 2017 door de Europese Commissie gepubliceerd.

NB. De projecten kunnen in meerdere lijsten worden opgenomen omdat het projecten over een langere duur handelt, met verschillende stadia in het totstandkomingsproces.

Project	Beschrijving
ALEGrO	Nieuwe 100km HVDC-lijn tussen Duitsland (Aachen/Düren regio) en België (Lixhe – Liège regio), nieuwe 380kV OHLs.
Nemo	Nemo (VK, BE): DC onderzeese verbinding met 1000MW capaciteit
BRABO	BRABO II + III: nieuwe 380 kV-lijn tussen Zandvliet en Mercator bestaande uit een dubbele verbinding, inclusief een nieuw substation 380kV in Lillo
Horta-Mercator	Vervanging van de begeleiders van de dubbele verbinding 380kV tussen de substations Horta en Mercator door high performance begeleiders, om zo de transportcapaciteit te verdubbelen. De verbinding via Mercator tot Doel wordt geïntegreerd in het Mercator substation om een betere fluxbalans te verkrijgen en een upgrade tussen Mercator en Doel te ontwijken.
L-gas conversie	Conversie van laagcalorisch naar hoogcalorisch aardgas in België
iLand	Offshore eiland voor pomp-opslag van elektriciteit (momenteel bekend als "iLand")

Een overzicht inzake de stand van zaken van het vergunningverleningsproces van de diverse PCI projecten in België vindt u op de website van het VCFC-CCFA: <https://economie.fgov.be/nl/projecten>

2.4. Bevoegde instanties

In de infrastructuurverordening wordt de oprichting van één bevoegde instantie of instanties die alle vergunningsverleningsprocessen bundelt of coördineert (“**one-stop shop**”) voorzien om zo de complexiteit te verminderen, de efficiëntie en transparantie te vergroten en de samenwerking tussen de lidstaten te versterken. Deze bevoegde instantie moet binnen de lidstaat benoemd worden.

2.4.1. Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten²

Door de institutionele structuur van de Belgische staat zijn zowel de Federale Staat als het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest een vergunningverlenende partner in een project van gemeenschappelijk belang in het kader van de infrastructuurverordening.

Met het oog op het coördineren en het stroomlijnen van hun respectievelijke vergunningsprocedures werd er op 27 februari 2014 [een samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de gewesten](#) afgesloten. De instemmingsverleningsprocedure door alle entiteiten werd afgerond op 7 mei 2015, met daaruit voortvloeiend dat de Belgische nationale autoriteit in voege is sinds 17 mei 2015.

2.4.2. Vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructureurprojecten

8

In de schoot van het samenwerkingsakkoord wordt een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité (hierna genoemd: VCFC) opgericht. Het VCFV bestaat uit een coördinatieorgaan, opvolgingsorganen en een secretariaat.

Het coördinatieorgaan (“steerco”) houdt toezicht op de algemene werking van het VCFC en waakt over de efficiënte behandeling van de vergunningverleningsprocedures. Zij is samengesteld uit drie stemgerechtigde vertegenwoordigers voor de Federale Staat en drie stemgerechtigde vertegenwoordigers per gewest. Het voorzitterschap wordt afwisselend voorgezeten door een vertegenwoordiger van de federale staat en door een vertegenwoordiger van de gewesten en geldt voor 24 maanden.

Het coördinatieorgaan is als volgt samengesteld (situatie februari 2018):

Vertegenwoordigers van de federale overheid

Effectief	Plaatsvervanger
Benjamin Heylen	Jean-Christophe Salembier
Ivo Cluyts	Geoffroy Blondiaux
Jan Hensmans	Romina Vanhooren

² Samenwerkingsakkoord 27 februari 2014 :

[http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?N=&=&sql=\(text+contains+\(%27%27\)\)&rech=1&language=nl&tri=dd+AS+RANK&numero=1&table_name=wet&cn=2014022745&caller=image_a1&fromtab=wet&la=N&pdf_page=12&pdf_file=http://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2014/05/19_1.pdf](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?N=&=&sql=(text+contains+(%27%27))&rech=1&language=nl&tri=dd+AS+RANK&numero=1&table_name=wet&cn=2014022745&caller=image_a1&fromtab=wet&la=N&pdf_page=12&pdf_file=http://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2014/05/19_1.pdf)

Vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest

Effectief	Plaatsvervanger
Frederik Dewaele	Bart Hedeboew
Veerle De Coster	Hugo Geerts
Bert Foucart	Michiel Boodts

Vertegenwoordigers van het Waals Gewest

Effectief	Plaatsvervanger
Manuel De Nicolo	Muriel Hoogstoel
Laurence Tilmans	Benoit Gervasoni
Marianne Petitjean	Daniel Vanderwegen

Vertegenwoordigers van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

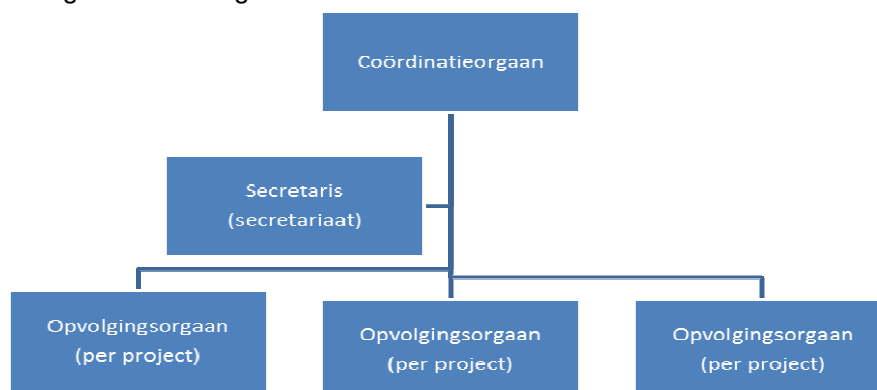
Effectief	Plaatsvervanger
Benoit Willocx	Ulrich Geebelen
Joël Solé	Stéphanie Craps
Tbc	Arnaud Hancisse

9

De opvolgingsorganen worden ad hoc en bij de bevestiging van de start van een project door het coördinatieorgaan opgericht. Zij zijn samengesteld uit maximum drie vertegenwoordigers voor de Federale Staat en drie per vertegenwoordigd Gewest. De vertegenwoordiging van de gewesten beperkt zich tot de vergunningsverlenende overheid op wiens grondgebied het project zich bevindt. Meer informatie over de project-specifieke opvolgingsorganen vindt u via: <https://economie.fgov.be/vcfc-ccfa>

Een secretariaat werd opgericht binnen van de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Schematisch geeft dit de volgende interne structuur:

In hoofdstuk 5.1 van deze handleiding vindt u een gedetailleerd organigram / flowchart van de werking van het VCFC-CCFA. Deze flowchart geeft een overzicht van alle stappen van het vergunningverleningsproces van een PCI project in België, gecoördineerd door het Vergunningscoördinerend – en faciliterend Comité (VCFC).

In het algemeen zijn er vijf grote etappes waarover het coördinatie-orgaan (i.e. steerco) van het VCFC een beslissing dient te nemen:

- 1) Aanvaarding van de kennisgeving / verklaring van maturiteit van een PCI-project (i.e. de start van het vergunningverleningsproces)
- 2) Goedkeuring van het ontwerp van “inspraak voor het publiek”
- 3) Goedkeuring van het ontwerp van “samenstelling aanvraagdossier”
- 4) Volledigverklaring en de aanvaarding van het aanvraagdossier (i.e. start van de wettelijke procedure voor de toekenning van de vergunningen)
- 5) Globaal raambesluit (i.e. het einde van het PCI vergunningverleningsproces)

Na stap 4 (i.e. aanvaarding van het geïntegreerd aanvraagdossier) geeft het VCFC instructies aan de bevoegde instanties die verantwoordelijk zijn voor de desbetreffende individuele vergunningen (gewestelijk of federaal), zoals bijvoorbeeld:

- Verklaring van openbaar nut: exclusief federale bevoegdheid
- Wegvergunning: exclusief federale bevoegdheid
- Stedenbouwkundige vergunning: exclusief gewestelijke bevoegdheid

Wanneer alle nodige individuele vergunningen werden toegekend door de bevoegde instanties, kan het coördinatie-orgaan (steerco) van het VCFC vervolgens een gecoördineerde beslissing nemen inzake het globaal raambesluit (i.e. stap 5) en kan het PCI vergunningverleningsproces worden afgesloten.

U vindt een meer gedetailleerde beschrijving in hoofdstuk 3 van deze handleiding.

2.4.3. Contactgegevens VCFC-CCFA

Het VCFC, de voorzitter, het coördinatieorgaan en de project-specifieke opvolgingsorganen kunnen bereikt worden via het secretariaat/one-stop-shop:

Per e-mail: vcfc-ccfa@economie.fgov.be

Telefonisch: 0032 (0) 2 277.62.06 & 0032 (0) 2 277.63.10

Per post:

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Algemene Directie energie
VCFC-CCFA,
t.a.v. het Secretariaat
North Gate
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel

3. Het vergunningskader voor projecten van gemeenschappelijk belang

3.1. Algemeen kader

De vergunningen nodig voor de uitvoering van een project van gemeenschappelijk belang behoren tot domeinen waarvoor zowel de Federale Staat als de gewesten bevoegd zijn.

Het vergunningskader respecteert de autonomie van de Federale Staat en de gewesten inzake hun respectievelijke vergunningsprocedures door een overzicht te geven van de te volgen procedure per type project en per geografische locatie.

3.2. Out of scope

Vooraleer een overzicht te geven van de mogelijke betrokken (gewestelijke en federale) vergunningen tijdens een PCI-vergunningverleningsproces, wordt in dit “out-of-scope” hoofdstuk verduidelijkt welk type vergunningen/toelatingen/rapporten/... geen deel uitmaken van deze handleiding (omdat ze van toepassing zijn enerzijds voor de pre-notificatie fase of anderzijds na het globaal raambesluit van een PCI project).

3.2.1. Voorafgaande fase voor de pre-notificatie fase

Dit zijn vergunningen/toelatingen die niet gericht zijn op 1 specifiek project maar eerder te maken hebben met de voorafgaandelijke planningsfase van een project zoals sectorplannen, mariene ruimtelijke planning in de zee, ontwikkelingsplannen voor het elektriciteitsnetwerk,...

11

Dit is ook de reden waarom het plan-MER (Vlaams Gewest) en het “plan du secteur” (Waals Gewest) niet zijn opgenomen in deze handleiding. De voorafgaandelijke planningsfase moet in de meeste gevallen zijn afgesloten vooraleer een vergunningverleningsproces van een PCI project kan worden aangevat.

Het marien ruimtelijk plan (offshore) is eveneens niet opgenomen in de handleiding omdat ook dit plan behoort tot de planningsfase van een offshore-project en dus voorafgaand aan het vergunningsverleningstraject dient beëindigd te worden.

3.2.2. Afgeleide vergunningen en toelatingen (i.e. fase na het PCI vergunningverleningsproces)

In de handleiding worden sommige vergunningen en toelatingen die slechts in bepaalde omstandigheden nodig zijn, niet opgenomen omdat zij eerder van secundaire aard zijn. Deze secundaire vergunningen worden meestal toegekend na het PCI vergunningverleningsproces en vallen meestal onder de exclusieve bevoegdheid van de lokale overheden (gemeente/stad en/of provincies).

Daarnaast worden aanvullende gemeentelijke vergunningen en toelatingen niet opgenomen omdat zij voortvloeien uit de toegekende stedenbouwkundige, milieu- en/of wegvergunningen. Deze toelatingen, zoals een attest van de brandweer, behoren tot de machtigingen en toelatingen nodig voor de werkelijke start van de uitvoering van de werkzaamheden en niet tot de vergunningsverleningsfase tot evaluatie van de mogelijkheid tot uitvoering van het project.

3.2.3. Verplichtingen in het kader van SEVESO

De veiligheidsrapporten voor het Vlaams Gewest, Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (SEVESO) worden niet opgenomen in de handleiding.

De veiligheidsrapporten vallen onder toepassing van het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

In artikel 7, §2 van dit Samenwerkingsakkoord staat zeer expliciet vermeld dat de exploitant de kennisgeving of actualisering van een veiligheidsrapport voor een nieuwe inrichting uiterlijk vier maanden voor de inbedrijfsstelling van de inrichting of voor de wijzigingen die onderhevig zijn aan dit artikel moet indienen.

3.3. Het Europese vergunningsverleningskader

3.3.1. Algemeen

Het vergunningsverleningsproces wordt volgens het principe van een 'one-stopshop' gecoördineerd door het VCFC. Zo overziet het VCFC de algemene werking van het uniek loket en vervult de taken waarvoor de inbreng en expertise van de verschillende vergunningverlenende overheden noodzakelijk is.

Het project-specifieke opvolgingscomité staat in voor de correcte uitvoering van de bepalingen in het kader van de vergunningsverleningsprocedure bepaald in de Europese verordening via een gestroomlijnde en gecoördineerde uitvoering van de van toepassing zijnde federale en gewestelijke vergunningsverleningsprocedures. Via de samenstelling van de project-specifieke opvolgingscomités wordt een nauwe samenwerking met de andere betrokken autoriteiten gewaarborgd.

Het secretariaat vervult de rol van uniek contactpunt voor de projectpromotoren, buurlanden, de Europese Commissie, stakeholders, burgers, enz. In het kader van haar functie als uniek loket ontvangt het secretariaat alle documenten en bezorgt zij de relevante documenten aan het coördinatieorgaan, het project-specifieke opvolgingscomités en/of de betreffende vergunningverlenende overheden.

Het vergunningsverleningsproces bestaat uit drie fases, namelijk de verklaring van de maturiteit van het project, de fase voorafgaand aan de aanvraag en de vergunningsfase.

De doorlooptijd voor de vergunningsprocedures is onderhevig aan dwingende termijnen opgelegd in de infrastructuurverordening. De totale doorlooptermijn voor een vergunningsverleningsproces mag niet meer dan drie jaar en zes maanden bedragen, met, in bepaalde gevallen, een verlenging van de procedure met maximum negen maanden. De dwingende termijn start met de notificatie van de maturiteitsverklaring van het project door het VCFC.

3.3.2. Verklaring van de maturiteit van het project

Om de start van het vergunningverleningsproces vast te leggen, melden de projectpromotoren het project schriftelijk aan bij het VCFC via het Uniek loket en laten de desbetreffende kennisgeving vergezeld gaan van een redelijk gedetailleerde samenvatting van het project.

Niet later dan drie maanden volgend op de ontvangst van de kennisgeving bevestigt het VCFC, mede namens de andere betrokken autoriteiten, schriftelijk de kennisgeving of, wanneer zij van oordeel is dat het project onvoldoende is gerijpt om het vergunningverleningsproces op te starten, weigert zij de kennisgeving. In het geval van een weigering rechtvaardigt de bevoegde instantie haar besluit, mede namens de andere betrokken autoriteiten.

De datum van ondertekening van de aanvaarding van de kennisgeving door het VCFC dient als startdatum van het vergunningverleningsproces.

Wanneer twee of meer lidstaten betrokken zijn, dient de datum van aanvaarding van de laatste kennisgeving van de bevoegde instantie als startdatum van het vergunningverleningsproces.

3.3.3. Fase 1: De procedure vóór de aanvraag:

Het VCFC omschrijft binnen de schoot van het project-specifieke opvolgingscomité, en in voorkomend geval op basis van een voorstel van de projectpromotor, de inhoud en het niveau van detail van de informatie die als onderdeel van het aanvraagdossier door de projectpromotor moet worden ingediend om het raambesluit aan te vragen.

Vervolgens stelt het VCFC binnen de schoot van het project-specifieke opvolgingscomité, in nauwe samenwerking met de projectpromotor, een gedetailleerd schema voor het vergunningverleningsproces op.

Bij projecten waarbij de grens van twee of meer lidstaten wordt overschreden, stellen de bevoegde instanties van de betrokken lidstaten een gemeenschappelijk tijdschema op, waarbij zij trachten hun tijdschema's op elkaar te doen aansluiten. Deze opdracht werd binnen het VCFC toevertrouwd aan het secretariaat in haar hoedanigheid als Uniek loket.

13

Het opvolgingscomité vraagt vervolgens aan de bevoegde federale en/of gewestelijke bevoegde overheden en/of de projectpromotor om de vastgestelde onderzoeken inzake milieu-impact als de openbare onderzoeken uit te voeren.

Aansluitend wordt het unieke ontwerp-aanvraagdossier door de projectpromotor ter kennis gegeven aan het VCFC via het Uniek loket. Het VCFC verzoekt wanneer nodig, mede namens de andere betrokken autoriteiten, de projectpromotor om toezending van eventuele ontbrekende informatie, die alleen betrekking mag hebben op de omschreven elementen opgenomen in het gedetailleerd schema.

Binnen drie maanden na de indiening van de ontbrekende informatie gaat het VCFC over tot aanvaarding en behandeling van de schriftelijke aanvaarding van de ingediende aanvraag voor behandeling. Verzoeken om aanvullende informatie kunnen alleen worden ingediend indien deze door nieuwe omstandigheden worden gerechtvaardigd.

Binnen dit schema worden redelijke termijnen vastgesteld waarbinnen de afzonderlijke vergunningen moeten worden uitgereikt. Voor deze fase wordt een indicatieve periode van twee jaar vastgelegd.

3.3.4. Fase 2: wettelijk voorgeschreven vergunningsverleningsprocedure

De wettelijk voorgeschreven vergunningverleningsprocedure is de periode die ingaat bij de datum van aanvaarding van het ingediende aanvraagdossier en eindigt bij de vaststelling van het raambesluit door het VCFC.

Het project-specifieke opvolgingscomité bewaakt de gestroomlijnde uitvoering van de behandeling van de diverse vergunningsaanvragen aan de hand van het gedetailleerd schema.

Een vergunningverlenende overheid kan ervoor kiezen om een dossier pas ontvankelijk te verklaren op de datum die in het gedetailleerd schema werd vastgelegd, wanneer zij voor het behandelen van een dossier nood heeft aan de resultaten van een vergunning die wordt afgegeven door een andere vergunningverlenende overheid.

De doorlooptijd van deze fase bedraagt maximum 1 jaar en 6 maanden en eindigt met de vaststelling van het raambesluit door het VCFC conform de afspraken in het Samenwerkingsakkoord.

3.3.5. Samenwerking met de projectpromotoren

De projectpromotor zorgt ervoor dat het aanvraagdossier volledig en van toereikende kwaliteit is en wint in dat verband in een zo vroeg mogelijk stadium van de procedure voor de aanvraag het advies in van het VCFC.

De projectpromotor werkt volledig samen met de organen van het VCFC om de termijnen in acht te nemen en te voldoen aan het gedetailleerde schema.

4. Van toepassing zijnde wettelijke kaders in België

4.1. Voortvloeiend uit de TEN-E Verordening

4.1.1. Het begrip “maturiteit”

Algemene gegevens

Verantwoordelijke autoriteit:

VCFC (via het Uniek loket)

Contact:

Koning Albert II-laan, 16 - 1000 Brussel

Tel.: 02/277.62.06

E-mail: vcfc-ccfa@economie.fgov.be

Procedure

Een project wordt “matuur” geëvalueerd als aan de volgende criteria voldaan is:

a) Verplichte criteria:

- bevestiging dat het project voorkomt op een PCI lijst goedgekeurd door de Europese Commissie in het kader van de TEN-E Directive 347/2013;
- toetsing van de coherentie tussen redelijk gedetailleerde beschrijving en de inhoud van technische PCI-project;
- bevestiging dat project voldoet aan de planologische vereisten op zulke wijze dat het gewestplan definitief is bij aanvang van de vergunningsverleningsprocedure (fase 1);
- bevestiging dat het overzicht tot toelichting van de voorafgaande acties met betrekking tot de publieke consultatie georganiseerd in het kader van de voorafgaande stappen (vb. wijziging gewestplan, ...) voldoende gedetailleerd is;
- bevestiging van de financiële portfolio, inclusief de door de autoriteiten voorziene middelen en de eventuele behoefte aan extra middelen.

b) Facultatieve criteria:

- de aanwezigheid van een voorstel van indicatief tijdschema met vermelding van de kritische stappen (mijlpalen) voor het project door de aanvrager;
- voorstelling van een overzicht van voorziene publieke consultaties georganiseerd op initiatief door de projectpromotor tijdens het verloop van het vergunningsverleningsproces;

c) In geval van een grensoverschrijdend project:

- verwijzing of een attest (MoU of MoC) tussen de privé-partners in beide landen;

d) Maturiteitsverklaring door de bevoegde nationale autoriteit van een andere lidstaat:

De bevestiging van de “matuurverklaring” van het project in de andere lidstaat door de bevoegde nationale autoriteit van de andere lidstaat wordt via de one-stop-shop gevraagd en toegevoegd aan het dossier na ontvangst door de one-stop-shop. Het steerco neemt vervolgens akte van de bevestiging en vervolgt haar procedure voor de maturiteitsverklaring en/of de notificatie voor de aanvang van de eerste van de vergunningsverleningsprocedure.

4.1.2. Redelijk gedetailleerde samenvatting en het gedetailleerde schema

Algemene gegevens

Verantwoordelijke autoriteit:

VCFC (via het Uniek loket)

Contact:

Koning Albert II-laan, 16 - 1000 Brussel

Tel.: 02/277.62.06

E-mail: vcfc-ccfa@economie.fgov.be

Procedure

In artikel 10 (*"duur en verloop van het vergunningsverleningsproces"*), deel 1, a) wordt vermeld dat de projectpromotor het project schriftelijk meldt aan het VCFC. Deze kennisgeving wordt vergezeld door een redelijk gedetailleerde samenvatting van het project. Deze redelijk gedetailleerde samenvatting heeft tot doel om het project voldoende matuur te verklaren.

Het steerco (coördinatie-orgaan) heeft beslist om de minimaal vereiste elementen voor het gedetailleerde schema voorzien in de eerste fase te hernemen als basiselementen voor de redelijk gedetailleerde samenvatting van het project om zo de administratieve lasten voor de projectpromotor te beperken en een nauwe samenwerking met de projectpromotor te bewerkstelligen, alsook de informatiestroom naar de andere belanghebbenden als de burger op een zo transparant en open mogelijke wijze te laten verlopen.

De redelijk gedetailleerde samenvatting en het redelijk gedetailleerde schema dienen de volgende elementen te bevatten:

a) Verplichte elementen in de beschrijving: de technisch inhoudelijke voorstelling van het project, inclusief:

- een technische beschrijving van het project;
- een algemene historiek;
- een verwijzing en bewijs van inschrijving van het project op een Europese PCI lijst;
- een omschrijving van de situatie inzake de conformiteit met de planologische vereisten, inclusief status van de planningsprocedures met bewijs van besluiten in bijlage; (deze besluiten en bijhorende kaarten kunnen tijdens het onderzoek van de maturiteitsverklaring toegevoegd worden aan het dossier);
- een beschrijving van de reeds ondernomen acties in het kader van publieke consultatie tijdens de voorafgaande planningsfase;
- een financiële portfolio van het project, inclusief de middelen aangereikt door overheden.

b) Facultatieve elementen in de beschrijving:

- een voorstel van indicatieve tijdsplanning van het project met belangrijkste etappes;
- een spoor/overzicht van voorziene publieke consultaties georganiseerd door de projectpromotor, en door de overheden, tijdens het vergunningsverleningsproces.

c) In geval van een grensoverschrijdend dossier:

- een verwijzing met bewijs van attest van een MoU of MoC tussen de privé-partners in beide landen.

4.2. Wettelijk kader voor de vergunningen verleend door de Federale Staat

De Federale staat is bevoegd voor de volgende vergunningen:

- Verklaring van openbaar nut (elektrische verbindingen),
- Wegvergunning (elektrische verbindingen),
- Verklaring van openbaar nut (vervoerleidingen),
- Vervoersvergunning (vervoerleidingen),
- Vergunning voor het leggen van elektriciteitskabels in zee (offshore),
- Domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden (offshore),
- Vergunning en machtiging (milieu) voor activiteiten met een impact op het mariene milieu in de zeegebieden van België (offshore).

4.2.1. Verklaring van openbaar nut (elektrische leidingen)

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie:

Algemene Directie Energie – FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Contact:

Koning Albert II-laan, 16 - 1000 Brussel

Tel.: 02 277 51 11

17

Procedure

Doel van de procedure

Om de stroomvoorziening voor iedereen te kunnen garanderen, moet de geproduceerde elektriciteit op een betrouwbare en veilige manier getransporteerd en verdeeld worden via een netwerk van elektrische verbindingen (bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels). In dit kader moet er soms een compromis worden gezocht tussen het algemeen recht van de bevolking op levering van elektriciteit en de belangen van de buurtbewoners van de zones waarover de lijnen lopen.

In België worden de aanvragen tot toelating voor het leggen en de exploitatie van elektrische verbindingen op het publieke of private domein door de Federale Staat behandeld wanneer de spanning hoger is dan 70 kV, en door de gewesten voor de andere spanningsniveaus.

Wanneer het niet mogelijk is de vervoerinstallaties over openbaar domein te laten lopen, is er geen andere mogelijkheid dan ze over privéterrein te laten lopen. Daarvoor kan de aanvrager een aanvraag indienen om te verklaren dat er een openbaar nut bestaat om vervoerinstallaties op te richten onder, op of boven het geheel of een deel van de private niet bebouwde gronden en die niet volledig omsloten zijn met een muur of equivalente omheining conform de bepalingen van het koninklijk besluit van 27 augustus 1925 ter uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening – Verklaringen van openbaar nut.

De vergunning wordt afgeleverd bij koninklijk besluit na analyse van de eventuele bezwaren of bemerkingen van de raadpleging via openbaar onderzoek en na raadpleging van de betrokken eigenaars en huurders. De verklaring vermeldt de kadastrale percelen die overeenstemmen met de privéterreinen waarvan hierboven sprake is.

Verloop van de procedure

De procedure en de hiermee gepaard gaande termijnen zijn opgenomen in de flowchart die aan dit document is toegevoegd (zie hoofdstuk 5).

De procedure omvat verschillende fasen:

1) Aanvraag

De aanvraag wordt in de vorm van een dossier ingediend bij de AD Energie die deze behandelt en een ontvangstbevestiging verstuurt. De AD Energie kijkt na of het dossier volledig is.

2) Openbaar onderzoek

De AD Energie onderzoekt het dossier en stuurt een schrijven naar de verschillende betrokken gemeenten om binnen de 15 dagen na ontvangst van dat schrijven een openbaar onderzoek in iedere gemeente die in deze aanvraag opgenomen is te starten. Dit openbaar onderzoek duurt vijftien dagen. De gemeente organiseert het openbaar onderzoek. Een kopie van de aanvraag en van de andere documenten van het dossier (landkaarten en uittreksels van het kadaster) wordt ter inzage van de bevolking in het gemeentehuis gelegd. Een bericht ter bevestiging dat een dossier werd ingediend, wordt aangeplakt door toedoen van de burgemeester. Tezelfdertijd verstuurt de gemeente aan de eigenaars, huurders of andere bezetters van de in de aanvraag vermelde percelen een aangetekend schrijven. Met dit schrijven informeert ze hen over de aanvraag en het openbaar onderzoek.

3) Proces-verbaal

18

Opmerkingen en bezwaren waartoe het project aanleiding kan geven worden verzameld door het College van Burgemeester en Schepenen. Het proces-verbaal dat dienaangaande wordt opgesteld, bevat de verklaringen die als bijlage worden toegevoegd. Het proces-verbaal wordt door de Burgemeester, een schepen of een daartoe gemachtigd ambtenaar na een termijn van 14 dagen gesloten en binnen de drie dagen bezorgd aan de AD Energie.

4) Opmerkingen en bezwaren

Bij ontvangst van de documenten onderzoekt de AD Energie de opmerkingen en bezwaren en brengt de aanvrager daarvan op de hoogte. Ten einde tot een vergelijk te komen kan een overleg worden opgestart tussen de aanvragers en de AD Energie (met eventueel de personen die bezwaren hebben geformuleerd).

5) Vast Elektrotechnisch Comité

Een samenvatting van de aanvraag tot verklaring van openbaar nut wordt voor advies verstuurd naar de vaste afdeling vergunningen van het Vast Elektrotechnisch Comité.

6) Verlening van de verklaring

Een ontwerp van koninklijk besluit tot goedkeuring van de verklaring van openbaar nut wordt opgemaakt door de AD Energie. De kadastrale percelen die overstemmen met de privéterreinen waarvan sprake is in de verklaring van openbaar nut worden in het besluit opgenomen. Bezwaren en opmerkingen van de eigenaars en huurders alsook de verschaft conclusies worden in het ontwerp van besluit opgenomen. Het ontwerp van besluit wordt aan de Koning voorgelegd door toedoen van de Minister van Energie.

7) Kennisgeving

Na ondertekening wordt het besluit bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Voor eensluidend verklaarde kopieën van het besluit worden naar de aanvrager en naar de bij de procedure betrokken personen verstuurd.

Aanvraagdossier

Het dossier voor aanvraag tot verklaring van openbaar nut wordt ingediend bij de AD Energie. De AD Energie stuurt de aanvrager een ontvangstbevestiging.

Die aanvraag moet de volgende gegevens bevatten:

- 1) Naam, handelsnaam, adres van de aanvrager of van de mandataris
- 2) Voorwerp van de aanvraag
- 3) Nota met vermelding van het doel van de verbinding, de zone waarin het tracé gepland is, de technische voorwaarden van de oprichting ervan, de rechtvaardiging van het eventueel gebruik van privédomein.
- 4) Wettelijke bepalingen waarop de aanvraag gebaseerd is.
- 5) Lijsten van plannen en documenten die bij de aanvraag horen.
- 6) Handtekening van de aanvrager, de mandataris of de bevoegde personen
- 7) Een uittreksel van het kadastraal plan - voor elke gemeente afzonderlijk - met vermelding van de percelen waarop wordt voorgesteld de masten van de verbinding te installeren in het geval van een bovengrondse verbinding, of waaronder de leidingen moeten lopen in het geval van een ondergrondse verbinding.
- 8) Een lijst met vermelding van naam en adres van de eigenaars en huurders van genoemde percelen.
- 9) Een omstandig, volledig, nauwkeurig, juist en bijgewerkt liggingsplan of een reeks van dergelijke plannen, volgens kadasterschaal of volgens een dusdanige schaal dat de aangebrachte inlichtingen er duidelijk kunnen worden op afgelezen.

Die plannen duiden aan:

- het volledig tracé van de aangevraagde verbindingen vanaf hun vertrekpunt tot aan hun eindpunt of eindpunten; dat tracé moet worden opgemaakt overeenkomstig de aanduidingen van de bij D van deze bijlage bepaalde tabel; de steunen moeten bovendien met nummers worden aangeduid;
- voor de verschillende gedeelten van de aangevraagde verbindingen, het aantal, de aard en de doorsnede of de diameter van de geleiders; wanneer het bovengrondse verbindingen betreft, worden bovendien aangeduid de hoogte van de steunen, de maximale oppervlakte van de door hen ingenomen ruimte tegen de grond _ zo zij op het domein van de openbare wegen of op de aanhorigheden daarvan zijn geplaatst _ evenals de lengte der spanwijdten; al die aanduidingen mogen worden aangebracht op een bijkomend plan, lengteprofiel genaamd;
- de naam en de grens van de gemeenten, de rijkswegen, provinciewegen, straten, pleinen, rivieren, kanalen, spoor-, buurtspoor- en tramverbindingen, met hun juiste benaming, de wegen, paden en waterlopen, de militaire installaties, de kunstwerken, de mijlpalen en de eventuele hindernissen, evenals de gebouwen in zover als nodig voor de oriëntering;
- de kruisingen en de evenwijdigheden van de aangevraagde verbindingen met de telecommunicatie- of elektriciteitsverbindingen, in zover deze verbindingen, in geval van evenwijdigheid, wanneer zij bovengronds zijn, zich op minder dan twintig meter,

en wanneer zij ondergronds zijn, zich op minder dan één meter van de aangevraagde verbindingen bevinden;

- de referenties en data van de wegvergunningen of de toelatingen tot het benutten van de openbare weg, die werden afgeleverd voor de verbindingen waarmee de aangevraagde verbindingen worden verbonden;
- de kokers, de buizen waarin de ondergrondse verbindingen zullen worden aangelegd ofwel om te voldoen aan de reglementaire bepalingen, ofwel gebeurlijk op sommige bijzondere plaatsen (kruisingen, kunstwerken, enz.);
- een uittreksel van de stafkaart, zo het nodig blijkt om de ligging van de aangevraagde verbindingen nauwkeuriger te kunnen bepalen.

10) De dwarse doorsneden van de openbare wegen, opgegeven met maatgetallen en op schaal van minstens 1/100, en duidelijk de ligging aanduidend, van de aangevraagde verbindingen en van de gebeurlijke beschermingsinrichtingen, ten opzichte van:

- de rijwegen, fietspaden, parkeerstroken, trottoirs, bermen, grachten;
- de waterstanden en de beddingen van waterlopen en kanalen, alsook de jaag- en gangpaden, taluds, dijken, bermsloten;
- de sporen en de uitrusting van de spoorwegen, buurtspoorwegen en tramwegen;
- de kunstwerken en gebouwen, met aanduiding - in voorkomend geval - van de wijze van vasthechting daaraan;
- de bomen en beplantingen;
- de bestaande water-, gas-, riool- en andere leidingen;
- de bestaande telecommunicatie- en elektriciteitsverbindingen;
- in het algemeen, alle installaties die boven of onder de openbare wegen zijn aangelegd.

20

11) Een beschrijvende memorie met de volgende inlichtingen:

- eigenaar van de aangevraagde verbindingen (particulier of vennootschap op wiens naam de wegvergunning dient te worden opgesteld);
- aard van de installaties (elektrische centrales, verdeelposten, schakelborden, lijnen) die de vertrek-, eind-, alsook de gebeurlijke doorgangspunten van de aangevraagde verbindingen vormen; naam en adres van de eigenaar van die installaties; wanneer het om verbindingen gaat, bovendien de referenties en data van de gebeurlijke wegvergunningen of toelatingen tot het benutten van de openbare weg die te hunnen aanzien werden verleend;
- voorzieningsstelsel, aard van de stromen, hoogste spanning tussen geleiders en tussen geleiders en aarde, aardingen van het net, ofwel in de centrale, ofwel er buiten;
- naam en adres van de leverancier van de elektrische energie die zal worden overgebracht door de aangevraagde lijnen evenals het doel waarvoor die lijnen worden aangelegd;
- een uiteenzetting waaruit blijkt dat de aangevraagde lijnen voldoen aan de wettelijke bepalingen waarop de aanvraag steunt;
- beschrijving, met schetsen en maatgetallen, van het te gebruiken materieel, geleiders, kabels, isolatoren, draagijzers, beschermingsinrichtingen; aard en afmetingen van de steunen met schetsen en maatgetallen, hoogte boven de grond, wijze van chemische behandeling van de houten palen, diepte van ingraving, aangenomen type van fundering;
- gedetailleerde en rechtvaardigende berekeningen van de verschillende types van steunen en van hun funderingen, die opgemaakt zijn in overeenstemming met de voorgeschreven stabiliteitsvoorwaarden.

- 12) Wanneer de aanvraag om wegvergunning niet uitgaat van de aanvrager doch van een lasthebber die hiertoe opdracht kreeg, een getuigschrift, behoorlijk gedagtekend en ondertekend, door de aanvrager, of door de bevoegde persoon of personen indien de aanvrager een rechtspersoon is, waaruit blijkt dat die lasthebber met de verzending van de aanvraag werd belast.
- 13) Indien de aanvraag wordt ingediend voor het aanleggen van hoogspanningsverbindingen, een algemeen tracé van die verbindingen op een uittreksel van de stafkaart op een schaal 1/10 000.

Juridische basis

- Wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening
- Koninklijk besluit van 27 augustus 1925 ter uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening – Verklaringen van openbaar nut.

4.2.2. Wegvergunning (elektrische verbindingen)

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Algemene Directie Energie - FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Contact

Koning Albert II-laan, 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 51 11

21

Procedure

Doel van de procedure

Opdat iedereen toegang tot elektriciteit zou kunnen hebben, is het noodzakelijk dat de geproduceerde elektriciteit op betrouwbare en veilige wijze wordt getransporteerd en verdeeld, via een netwerk van elektrische verbindingen (bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels). In dit kader moet er soms een compromis worden gezocht tussen het algemeen recht van de bevolking op levering van elektrische energie en de belangen van de buurtbewoners van de zones waarover de lijnen lopen.

In België worden de aanvragen om toelating voor het leggen en de exploitatie van elektrische verbindingen op het publieke of private domein door de Federale Staat behandeld wanneer de spanning hoger is dan 70 kV, en door de gewesten in het andere geval.

Het leggen en de exploitatie van hoogspanning elektrische verbindingen op het publieke domein vereisen een wegvergunning - vervoersvergunning verleend door de minister van Energie op grond van het koninklijk besluit van 26 november 1973.

De vergunning wordt verleend bij koninklijk besluit ingevolge de bevindingen van de raadpleging op basis van het technisch dossier dat door de aanvrager werd bezorgd. Dit dossier wordt door de betrokken administraties en instanties (beheerders van het openbaar domein op het grondgebied, beheerders van andere ondergrondse bouwwerken van openbaar nut betrokken bij het tracé, diensten bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, enz.)

onderzocht. De raadpleging duurt 42 dagen en wordt door de Algemene Directie Energie georganiseerd.

Verloop van de procedure

De procedure en de hiermee gepaard gaande termijnen zijn opgenomen in de flowchart die aan dit document is toegevoegd (zie hoofdstuk 5).

De procedure omvat verschillende fasen:

1) Aanvraag

De aanvraag wordt in de vorm van een dossier ingediend bij de AD Energie die deze behandelt en een ontvangstbevestiging verstuurt. De AD Energie kijkt na of het dossier volledig is.

2) Raadpleging

De AD Energie onderzoekt het dossier, stelt een voorontwerp van beslissing op en stuurt het geheel van het aanvraagdossier voor advies naar al de betrokken administraties en instanties (beheerders van het openbaar domein op het grondgebied, beheerders van andere ondergrondse bouwwerken van openbaar nut betrokken bij het tracé, diensten bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, enz.).

Binnen de 42 dagen na ontvangst van het aanvraagdossier, geven de geraadpleegde instanties hun eventuele adviezen en aanbevelingen naar de AD Energie door. Als de AD Energie geen advies binnen de 42 dagen heeft ontvangen, wordt het advies als positief geacht.

3) Adviezen en aanbevelingen

Bij ontvangst van de documenten onderzoekt de AD Energie de ontvangen opmerkingen en bezwaren en brengt de aanvrager daarvan op de hoogte. Wanneer bemerkingen worden gemaakt en/of wijzigingen moeten worden aangebracht in het dossier, wordt dit dossier herwerkt door de aanvrager tot er tevredenheid van alle partijen wordt bereikt. Verder overleg is bijgevolg mogelijk, in overeenstemming met de aangebrachte wijzigingen. Ten einde tot een vergelijk te komen kan een overleg ook worden opgestart tussen de aanvrager en de AD Energie (met eventueel de instanties die bezwaren hebben geformuleerd).

Indien de autoriteiten die belast zijn met het beheer van de federale publieke domeinen waarop of waaronder de verbindingen zullen worden opgesteld, een vergoeding overwegen voor de bezetting van het openbaar domein, vermelden zij er het globale bedrag en de gedetailleerde berekening bedrag van. Deze informatiegegevens zullen in het besluit worden opgenomen.

4) Toekenning van de vergunning

Aan het einde van het onderzoek, stuurt de AD Energie het ontwerp van de gevraagde wegvergunning, samen met het dossier, naar de overheid die bevoegd is om uitspraak te doen over de aanvraag, te weten:

- aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente, wanneer de verbinding zich binnen de grenzen van een gemeente uitstrekt;
- aan de bestendige deputatie van de provinciale raad, wanneer de verbinding zich op verscheidene gemeenten uitstrekt, doch binnen de grenzen van eenzelfde provincie;

In beide gevallen is de beslissing slechts uitvoerbaar na koninklijke goedkeuring.

- aan de Koning op voordracht van de minister van Energie in de overige gevallen.

5) Vast Elektrotechnisch Comité

Een samenvatting van de aanvraag tot wegvergunning, de belangrijkste opmerkingen van de betrokken instanties en de antwoorden van de aanvragers worden naar het Vast Elektrotechnisch Comité voor advies verstuurd.

6) Kennisgeving

Na beslissing of koninklijke goedkeuring, wordt het besluit bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Voor eensluidend verklaarde kopieën van het besluit worden naar de aanvrager en naar de bij de procedure betrokken personen verstuurd.

Spoedprocedure

De aanvrager of zijn lasthebber mag de Minister bevoegd voor Energie om de toepassing van de bij dit artikel bepaalde spoedprocedure verzoeken: hiertoe voegt hij bij zijn aanvraag om wegvergunning een nota waarin hij omstandig de redenen uiteenzet waarom hij de spoedprocedure vraagt en de gegrondheid ervan aantoont.

De Minister beslist over het verzoek om toepassing van de spoedprocedure binnen veertien dagen na verzending van de aanvraag.

Ingeval de spoedprocedure wordt toegepast, blijft de procedure voor het verlenen van de wegvergunning dezelfde, maar gelden de hiernavolgende bijzondere regelen:

- In de nota waarbij zij, een voorontwerp van besluit tot toekenning van de aangevraagde wegvergunning aan de belanghebbende overheden en distributeurs stuurt, vermeldt de Administratie voor Energie uitdrukkelijk dat bij de behandeling van de aanvraag de spoedprocedure zal worden toegepast.
- De verschillende termijnen bij de procedure worden verminderd zoals vermeld in het stroomdiagram.
- De geraadpleegde overheden en distributeurs worden geacht hun onvoorwaardelijk akkoord te betuigen met de oorspronkelijke aanvraag of met de gewijzigde aanvraag, naar gelang van het geval, wanneer zij, binnen de termijn van veertien dagen waarover zij beschikken om hun advies en opmerkingen aan de Algemene Directie Energie mede te delen, geen gemotiveerd, andersluidend bericht bij die administratie hebben doen toekomen.
- Wanneer het vast elektrotechnisch comité of de bevoegde afdeling van dat comité wordt geraadpleegd, dienen het advies en de eventuele opmerkingen bij de Administratie voor Energie toe te komen binnen veertien dagen na ontvangst van het verzoek om advies.

23

Aanvraagdossier

Het aanvraagdossier voor een wegvergunning wordt gestuurd naar de AD Energie per aangetekende schrijven met ontvangstbewijs.

De aanvraag moet bevatten:

- 1) Naam, bedrijfsnaam, adres van de aanvrager of lasthebber
- 2) Voorwerp van de aanvraag
- 3) Wettelijke bepalingen waarop de aanvraag is gebaseerd
- 4) Lijst van de plannen en documenten bij de aanvraag

5) Handtekening van de aanvrager, de lasthebber of bevoegde personen

6) Een omstandig, volledig, nauwkeurig, juist en bijgewerkt liggingsplan of een reeks van dergelijke plannen, volgens kadasterschaal of volgens een dusdanige schaal dat de aangebrachte inlichtingen er duidelijk kunnen worden op afgelezen.

Die plannen duiden aan:

- het volledig tracé van de aangevraagde verbindingen vanaf hun vertrekpunt tot aan hun eindpunt of eindpunten; dat tracé moet worden opgemaakt overeenkomstig de aanduidingen van de bij D van deze bijlage bepaalde tabel; de steunen moeten bovendien met nummers worden aangeduid;
- voor de verschillende gedeelten van de aangevraagde verbindingen, het aantal, de aard en de doorsnede of de diameter van de geleiders; wanneer het bovengrondse verbindingen betreft, worden bovendien aangeduid de hoogte van de steunen, de maximale oppervlakte van de door hen ingenomen ruimte tegen de grond _ zo zij op het domein van de openbare wegen of op de aanhorigheden daarvan zijn geplaatst _ evenals de lengte der spanwijdten; al die aanduidingen mogen worden aangebracht op een bijkomend plan, lengteprofiel genaamd;
- de naam en de grens van de gemeenten, de rijkswegen, provinciewegen, straten, pleinen, rivieren, kanalen, spoor-, buurtspoor- en tramverbindingen, met hun juiste benaming, de wegen, paden en waterlopen, de militaire installaties, de kunstwerken, de mijlpalen en de eventuele hindernissen, evenals de gebouwen in zover als nodig voor de oriëntering;
- de kruisingen en de evenwijdigheden van de aangevraagde verbindingen met de telecommunicatie- of elektriciteitsverbindingen, in zover deze verbindingen, in geval van evenwijdigheid, wanneer zij bovengronds zijn, zich op minder dan twintig meter, en wanneer zij ondergronds zijn, zich op minder dan één meter van de aangevraagde verbindingen bevinden;
- de referenties en data van de wegvergunningen of de toelatingen tot het benutten van de openbare weg, die werden afgeleverd voor de verbindingen waarmee de aangevraagde verbindingen worden verbonden;
- de kokers, de buizen waarin de ondergrondse verbindingen zullen worden aangelegd ofwel om te voldoen aan de reglementaire bepalingen, ofwel gebeurlijk op sommige bijzondere plaatsen (kruisingen, kunstwerken, enz.);
- een uittreksel van de stafkaart, zo het nodig blijkt om de ligging van de aangevraagde verbindingen nauwkeuriger te kunnen bepalen.

7) De dwarse doorsneden van de openbare wegen, opgegeven met maatgetallen en op schaal van minstens 1/100, en duidelijk de ligging aanduidend, van de aangevraagde verbindingen en van de gebeurlijke beschermingsinrichtingen, ten opzichte van:

- de rijwegen, fietspaden, parkeerstroken, trottoirs, bermen, grachten;
- de waterstanden en de beddingen van waterlopen en kanalen, alsook de jaag- en gangpaden, taluds, dijken, bermsloten;
- de sporen en de uitrusting van de spoorwegen, buurtspoorwegen en tramwegen; de kunstwerken en gebouwen, met aanduiding _ in voorkomend geval _ van de wijze van vasthechting daaraan;
- de bomen en beplantingen;
- de bestaande water-, gas-, riool- en andere leidingen;
- de bestaande telecommunicatie- en elektriciteitsverbindingen;
- in het algemeen, alle installaties die boven of onder de openbare wegen zijn aangelegd.

8) Een beschrijvende memorie met de volgende inlichtingen:

- eigenaar van de aangevraagde verbindingen (particulier of vennootschap op wiens naam de wegvergunning dient te worden opgesteld);
- aard van de installaties (elektrische centrales, verdeelposten, schakelborden, verbindingen) die de vertrek-, eind-, alsook de gebeurlijke doorgangspunten van de aangevraagde verbindingen vormen; naam en adres van de eigenaar van die installaties; wanneer het om verbindingen gaat, bovendien de referenties en data van de gebeurlijke wegvergunningen of toelatingen tot het benutten van de openbare weg die te hunnen aanzien werden verleend;
- voorzieningsstelsel, aard van de stromen, hoogste spanning tussen geleiders en tussen geleiders en aarde, aarding van het net, ofwel in de centrale, ofwel er buiten;
- naam en adres van de leverancier van de elektrische energie die zal worden overgebracht door de aangevraagde verbindingen evenals het doel waarvoor die verbindingen worden aangelegd;
- een uiteenzetting waaruit blijkt dat de aangevraagde verbindingen voldoen aan de wettelijke bepalingen waarop de aanvraag steunt;
- beschrijving, met schetsen en maatgetallen, van het te gebruiken materieel, geleiders, kabels, isolatoren, draagijzers, beschermrichtingen; aard en afmetingen van de steunen met schetsen en maatgetallen, hoogte boven de grond, wijze van chemische behandeling van de houten palen, diepte van ingraving, aangenomen type van fundering;
- gedetailleerde en rechtvaardigende berekeningen van de verschillende types van steunen en van hun funderingen, die opgemaakt zijn in overeenstemming met de voorgeschreven stabiliteitsvoorwaarden.

25

9) Wanneer de aanvraag om wegvergunning niet uitgaat van de aanvrager doch van een lasthebber die hiertoe opdracht kreeg, een getuigschrift, behoorlijk gedagtekend en ondertekend, door de aanvrager, of door de bevoegde persoon of personen indien de aanvrager een rechtspersoon is, waaruit blijkt dat die lasthebber met de verzending van de aanvraag werd belast.

10) Indien de aanvraag wordt ingediend voor het aanleggen van hoogspanningsverbindingen, een algemeen tracé van die verbindingen op een uittreksel van de stafkaart op schaal 1/10 000.

Juridische basis

- Wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening
- Koninklijk besluit van 26 november 1973 betreffende de wegvergunningen bedoeld bij de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening
- Koninklijk besluit van 4 december 1933 tot regeling van het innen der rechten wegens gebruik van het openbaar domein voor elektrische leidingen

4.2.3. Verklaring openbaar nut (transportleidingen)

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Algemene Directie Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Contactgegevens:

Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 51 11

Procedure

Doel procedure

De aanleg en de exploitatie van een leiding voor het vervoer van gasachtige en andere producten vereist een transportvergunning die verleend wordt door de Minister van Energie krachtens het koninklijk besluit van 14 mei 2002.

Wanneer het niet mogelijk is gebruik te maken van het openbaar domein moeten de vervoersinstallaties onvermijdelijk op privéterrein worden aangelegd. Hiertoe kan de aanvrager een aanvraag indienen om te laten verklaren dat het van openbaar nut is om vervoerinstallaties op te richten met leidingen, onder, op of over een gedeelte of het geheel van onbebouwde particuliere gronden die niet volledig worden afgesloten door muren of ondoordringbare omheiningen overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 11 maart 1966.

Deze verklaring van openbaar nut die bij koninklijk besluit wordt toegekend, verleent de houder van een vervoersvergunning ten behoeve van wie zij gemaakt is, het recht om dergelijke installaties op te richten, onder, boven of op deze privé-gronden, er het toezicht over te houden en de werkzaamheden en het onderhoud uit te voeren die nodig zijn voor hun werking, onder de voorwaarden voorgeschreven in genoemde verklaring. De gedeeltelijke bezetting van het openbaar domein of de particuliere terreinen moet voldoen aan het doel waarvoor ze zijn toegewezen. Zij veroorzaakt geen onteigening maar vormt een juridische publieke erfdienstbaarheid die elke handeling verbiedt die schadelijk kan zijn voor de vervoersinstallaties of hun exploitatie.

De aanvrager dient de aanvraag voor de verklaring van openbaar nut in bij de Algemene Directie Energie die het dossier onderzoekt door aan de betrokken gemeenten te vragen om een openbaar onderzoek uit te voeren. Dit openbaar onderzoek duurt dertig dagen en wordt uitgevoerd door aanplakking en door het per aangetekend schrijven ter kennis te brengen van de belangrijkste eigenaars, huurders of andere bewoners van de betrokken percelen. De klachten of opmerkingen waartoe de aanvraag aanleiding kan geven, worden verzameld door het college van burgemeester en schepenen.

Na analyse van de mogelijke klachten of opmerkingen wordt de verklaring van openbaar nut toegekend per koninklijk besluit. Daarin zijn de kadastrale percelen vermeld die overeenstemmen met de particuliere gronden waarvan hoger sprake.

Verloop procedure

De procedure en de daarbij horende termijnen zijn vermeld in de flowchart die aan deze handleiding is toegevoegd (zie hoofdstuk 5).

De procedure bestaat uit verschillende stappen:

1) Aanvraag

De aanvraag wordt in de vorm van een dossier toegestuurd aan de AD Energie die het onderzoekt en die de ontvangst ervan bevestigt. De AD Energie gaat na of het dossier volledig is.

2) Openbaar onderzoek

De AD Energie onderzoekt het dossier binnen 30 dagen na ontvangst van de aanvraag en vraagt om in elke gemeente die in de aanvraag vermeld staat een openbaar onderzoek te organiseren. Dat openbaar onderzoek duurt 30 dagen.

De gemeente organiseert het openbaar onderzoek. Een afschrift van de aanvraag en de andere stukken in het dossier (kaarten en uittreksels uit het kadaster) liggen 30 dagen lang ter inzage op het gemeentehuis. De burgemeester laat een bericht aanplakken om dat mee te delen. Tegelijkertijd stuurt de gemeente alle eigenaars, huurders of andere gebruikers van gronden die in de aanvraag vermeld staan, een aangetekende brief. Met die brief brengt ze hen op de hoogte van de aanvraag en van het openbaar onderzoek.

3) Proces-verbaal

De bezwaren en opmerkingen waartoe de aanvraag aanleiding mocht geven, worden door het College van Burgemeester en Schepenen genoteerd. Het daartoe opgemaakte proces-verbaal bevat de verklaringen. Binnen 15 dagen bezorgt het College het proces-verbaal aan de AD Energie.

4) Opmerkingen en bezwaren

Bij ontvangst van de documenten onderzoekt de AD Energie de opmerkingen en bezwaren en zij licht de aanvrager daarover in. Er kan overleg worden opgestart tussen de aanvrager en de AD Energie (eventueel met de personen die de bezwaren hebben ingediend) om tot een vergelijk te komen.

5) Verlenen van de verklaring

Een ontwerp van koninklijk besluit houdende goedkeuring van de verklaring van openbaar nut wordt door de AD Energie opgesteld. De kadastrale percelen van de privéterreinen waarvan sprake is in de verklaring van openbaar nut worden vermeld in het besluit. De opmerkingen en bezwaren van de eigenaars en de huurders alsook de aangeleverde conclusies worden in het koninklijk besluit ingevoegd.

Het ontwerp van besluit wordt via de Minister van Energie aan de Koning voorgelegd.

6) Kennisgeving

Na ondertekening wordt het besluit bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. Voor eensluidend verklaarde afschriften van het besluit worden verstuurd naar de aanvrager en naar alle bij de procedure betrokken personen.

Aanvraagdossier

Het aanvraagdossier bevat onder meer:

- een verantwoording van de redenen voor het project;
- een kaart op schaal 1/10.000 met het voorziene tracé;
- plannen met de kadastrale situatie, met daarop de voorziene vervoerinstallaties en aanduiding van de mogelijk betrokken percelen;
- een lijst met de namen van eigenaars en gebruikers van die percelen;

Percelen kunnen op 4 manieren als betrokken worden beschouwd:

- percelen noodzakelijk voor de oprichting van bovengrondse installaties;
- percelen waarop de ondergrondse leiding zal worden aangelegd;
- percelen waar geen installaties worden opgericht, maar mogelijk zullen bezet worden tijdens de aanleg of betreden worden in het kader van de latere exploitatie van de installaties;
- percelen noodzakelijk als toegang tot de werfzone of later tot de installaties.

Juridische basis

Koninklijk besluit van 11 maart 1966 tot verklaring van openbaar nut voor het oprichten van vervoerinstallaties (B.S. 16 maart 1966)

4.2.4. Vervoersvergunning (transportleiding)

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Algemene Directie Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Contactgegevens:

Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 51 11

Procedure

Doel procedure

De aanleg en de exploitatie van een leiding voor het vervoer van gasachtige en andere producten vereist een transportvergunning die verleend wordt door de Minister van Energie krachtens het koninklijk besluit van 14 mei 2002.

Om die vervoersvergunning te verkrijgen moet de aanvrager niet alleen voldoen aan een aantal voorwaarden die tot doel hebben zijn technisch en financieel vermogen aan te tonen maar ook een technisch dossier samenstellen. Dat dossier zal onderzocht worden door de betrokken administraties en instanties (beheerders van het publiek domein van het grondgebied, beheerders van andere ondergrondse werken van openbaar nut die betrokken zijn bij het tracé, diensten die bevoegd zijn voor Ruimtelijke Ordening en Milieu, enz.). De raadpleging duurt 60 dagen en wordt georganiseerd door de Algemene Directie Energie.

De vervoersvergunning wordt toegekend voor hoogstens vijftig jaar. Die tijdsduur kan verminderd worden, onder meer door de aard van het product dat zal vervoerd worden en de bijzondere gevaren die daarmee gepaard gaan. Bij afloop moet de houder van de vergunning ofwel een aanvraag indienen voor een verlenging met hoogstens dertig jaar die eenmaal verlengbaar is ofwel afstand doen van zijn vergunning en alle nodige technische en financiële maatregelen nemen ter bescherming van mens en milieu. Indien de financiële middelen onvoldoende kunnen worden gegarandeerd kan de minister vooraf een waarborg eisen.

Verloop procedure

De procedure en de daarbij horende termijnen zijn vermeld in de flowchart die aan deze handleiding is toegevoegd (zie hoofdstuk 5).

De procedure bestaat uit verschillende stappen:

1) Aanvraag

De aanvraag wordt in de vorm van een dossier toegestuurd aan de AD Energie die het onderzoekt. De AD Energie gaat na of het dossier volledig is. Ze toetst ook of de onderneming voldoet aan de toekenningscriteria zoals bepaald in art. 2.

2) Raadpleging

De AD Energie onderzoekt het dossier, stelt een voorontwerp van beslissing op en stuurt, binnen dertig dagen nadat de aanvraag volledig is verklaard, het gehele aanvraagdossier voor raadpleging door naar alle betrokken administraties en instanties (beheerders van het publiek domein van het grondgebied, beheerders van andere ondergrondse werken van openbaar nut die betrokken zijn bij het tracé, diensten die bevoegd zijn voor Ruimtelijke Ordening en Milieu, enz.).

29

Binnen 60 dagen na ontvangst van het aanvraagdossier bezorgen de geraadpleegde instanties aan de AD Energie hun adviezen en eventuele aanbevelingen. In spoedgevallen kan de termijn door de Minister verminderd worden. Indien de AD Energie binnen 60 dagen geen advies heeft ontvangen wordt het advies positief geacht.

3) Adviezen en aanbevelingen

Bij ontvangst van de documenten onderzoekt de AD Energie de opmerkingen en bezwaren en zij licht de aanvrager daarover in. Wanneer opmerkingen worden gemaakt en / of wijzigingen moeten worden aangebracht in het dossier, wordt dit dossier herwerkt door de aanvrager tot er tevredenheid van alle partijen wordt bereikt. Er kunnen derhalve nieuwe raadplegingen plaatsvinden overeenkomstig de aangebrachte wijzigingen. Er kan ook overleg worden opgestart tussen de aanvrager en de AD Energie (en eventueel met de instanties die bezwaren hebben geformuleerd) om tot een vergelijk te komen.

Indien de overheden die belast zijn met het beheer van de federale openbare domeinen, op of onder dewelke de leidingen aangelegd zullen worden, het voornemen hebben een vergoeding te vragen voor de bezetting van het openbaar domein dan vermelden zij het globale bedrag en de gedetailleerde berekening ervan. Die informatie wordt ingevoegd in het koninklijk besluit.

4) Negatief advies: vergadering

Zijn de adviezen of aanbevelingen duidelijk negatief, dan kan de bevoegde minister eventueel een vergadering samenroepen met vertegenwoordigers van de vervoerder en van de betrokken overheden en diensten. De vergadering streeft naar een consensus, en stelt eventueel bijzondere voorwaarden voor de aanleg en exploitatie voor. Alle opgeroepen diensten,

overheden en personen krijgen binnen 10 dagen een afschrift van de notulen. Ze kunnen daar binnen 10 dagen op reageren. Overigens worden dergelijke vergaderingen maar zelden georganiseerd: de meeste bezwaren worden bilateraal uitgeklaard.

5) Verlenen van de vervoersvergunning

Na afloop van het onderzoek stuurt de AD Energie het ontwerp van de gevraagde wegvergunning samen met het dossier naar de Minister van Energie binnen 6 maanden nadat het aanvraagdossier volledig was verklaard. Die termijn kan met 2 maanden worden verlengd en is geen vervaltermijn.

6) Kennisgeving

Na ondertekening wordt het besluit bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. Voor eensluidend verklaarde afschriften van het besluit worden verstuurd naar de aanvrager en naar alle bij de procedure betrokken instanties.

Aanvraagdossier

De aanvraag om vervoervergunning wordt gericht tot de minister, ofwel per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs, ofwel afgegeven met ontvangstbewijs. De aanvraag moet worden gedateerd en ondertekend door de aanvrager of door zijn gemachtigde.

Het dossier moet de volgende documenten bevatten:

- Vergunningsaanvraag met identificatiegegevens van de aanvrager, onderwerp van de vergunning, doel van de vergunning en de duur waarvoor de vergunning wordt aangevraagd;
- Algemene situatieplannen en stafkaarten met volgende gegevens:
  - nummer van het plan;
  - naam of firmanaam van de aanvrager;
  - benaming van de vervoerinstallatie;
  - de aard van het vervoerde product;-
  - de maximale toelaatbare bedrijfsdruk;
  - nominale diameter van de leiding(en);
  - het tracé van de pijpleidingen;
  - vermelding van het begin- en eindpunt;
  - aanduiding van de innemingen van andere vervoersinstallaties;
  - de oppervlakte van de innemingen;
  - de naam en nummer van de gekruiste kanalen, stromen, rivieren, spoorwegen, autosnelwegen en wegen van groot verkeer;
  - de grenzen van het Rijk;
  - naam en grenzen van provincies en gemeenten;
  - aanduiding van kruisende of evenwijdig lopende ondergrondse werken;
  - aanduiding van brand- of ontploffingsgevaar geclassificeerde inrichtingen;
  - aanduiding van voorgenomen bevoorradings- en leveringsplaatsen;
  - tabel met gebruikte conventionele tekens.
- Eventuele dwarsdoorsneden die de ondergrondse ligging van de vervoerinstallaties aangeven;
- Technische inlichtingen over de leidingen (lengte, soort materiaal, hoogst toelaatbare bedrijfsdruk, wanddikte, beschermingsbekleding, enzovoort);
- Beknopte beschrijving van de installatie van beginpunt tot eindpunt met onder andere vermelding van schraalkilstations, afsluiters, samendrukposten, drukredu-

- ceerstations, meetposten odorisatieposten, mengposten en belangrijke kunstwerken die er deel van uitmaken;
- Een lijst van vervoersvergunningen waarop de huidige installatie wordt aangesloten.

Juridische basis

- Art. 3-8 van de Gaswet van 12 april 1965.
- Koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gas-achtige producten en anderen door middel van leidingen (B.S. 5 juni 2002).

4.2.5. Vergunning voor de aanleg van zeekabels (elektrische kabels)

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Algemene Directie Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Contactgegevens

Koning Albert II-laan 16 –1000 Brussel
Tel.: 02 277 51 11

Procedure

Doel procedure

Door het toenemende belang van windmolens op zee, is er een groeiende vraag naar submariene elektriciteitskabels voor het transport van energie naar het land. Bovendien zijn onderzeese verbindingenkabels ook belangrijk voor transnationale energie-uitwisselingen en de integratie van Europese markten. Andere zeekabels worden ook gebruikt, met name voor telecommunicatie.

Het KB van 12 maart 2002 legt de nodige procedure en voorwaarden vast inzake de installatie van de kabels zodat de veiligheid, de impact op de bezetting van de zeebodem en het ruimtegebruik rondom de kabels optimaal worden toegepast.

De toelating wordt verleend met een gemotiveerd ministerieel besluit dat rekening houdt met de conclusies omtrent de evaluatie van de impact op het milieu, en met de adviezen en technische vereisten van alle betrokken administraties.

Verloop procedure

- 1) Aanvraagdossier wordt nagezien op volledigheid.
- 2) Bij volledig dossier wordt binnen de 15 werkdagen de adviesverleningsprocedure gestart.
- 3) Betrokken administratie dienen eventuele bijkomende inlichtingen binnen de 15 werkdagen aan te vragen.
- 4) Adviezen dienen binnen de 40 werkdagen overgemaakt te worden.
- 5) Na beëindigen van de adviesverleningsprocedure dient het voorstel van vergunning en het bijhorend dossier binnen de 20 werkdagen aan de minister te worden overgemaakt.

- 6) De minister heeft 25 werkdagen om een ministerieel besluit van vergunning te nemen.
- 7) Bekendmaking in het Staatsblad.
- 8) Eensluitend afschrift wordt aan de aanvrager en betrokken administraties overgemaakt.

Aanvraagdossier

De aanvragen tot vergunning voor de aanleg van zeekabels worden gericht aan de minister of zijn afgevaardigde via aangetekend schrijven met ontvangstbewijs.

De aanvraag bevat:

- 1) Naam, voornaam, beroep, woonplaats en nationaliteit van de aanvrager;
- 2) Indien het gaat over een vennootschap, de naam van de vennootschap, de rechtsvorm, de maatschappelijke zetel en desgevallend de statuten van de onderneming alsook de documenten waarin de bevoegdheid van de ondertekenaars van de aanvraag wordt bevestigd;
- 3) Een algemene nota betreffende het voorwerp met een globale beschrijving van het project;
- 4) Een afzonderlijke nota die beantwoordt aan elk van de toekenningscriteria;

32

5) Indien de aanvrager wegens een grondige reden niet in staat is de gevraagde documenten voor te leggen een geval waarin hij gemachtigd is zijn financieel vermogen te bewijzen met ieder ander passend document een nota die de beoordeling van de financiële en economische draagkracht van de aanvrager moet toelaten, inzonderheid samen met de volgende elementen die voor echt worden verklaard door een Belgische bedrijfsrevisor of een persoon met evenwaardige hoedanigheid volgens de wetgeving van de Staat waarvan de aanvrager afhangt:

- bankattesten of passende financiële waarborgen;
- de drie laatste balansen en resultatenrekeningen van de onderneming;
- de omvang van de eigen middelen;
- het globaal omzetcijfer en de ratio's kapitaal/omzetcijfer en omzetcijfer/resultaat;
- een becijferd voorstel van een verzekeringsmaatschappij met maatschappelijke zetel in België of in een ander land van de Europese Economische Ruimte voor de risicodekking op het vlak van de burgerlijke aansprakelijkheid met betrekking tot de geplande elektriciteitskabel;

6) Voor wat betreft elektriciteitskabels, een nota met beschrijving van het project waarvoor de aanvraag wordt ingediend en de technische maatregelen die genomen worden voor een correcte integratie in het overeenstemmende elektrische net alsook van de bepalingen voor de exploitatie en het onderhoud;

7) Een dieptekaart in projectie Mercator ED 50 op schaal 1 : 100.000 waarop volgende elementen zijn aangeduid:

- het geplande tracé van de kabel met in bijlage een tabel van de gebruikte conventionele tekens en de coördinaten van de punten met richtingverandering;
- de pijpleidingen en kabels die gekruist worden of gelegen zijn in een zone van duizend meter aan weerszijden van de geplande kabel;
- de kunstmatige eilanden en windmolens die gelegen zijn in een zone van vijfhonderd meter van de kabel;

- de telecommunicatiekabels die gelegen zijn in een zone van tweehonderd vijftig meter aan weerszijden van de geplande kabel;
- de zones die bepaald zijn in artikel 1,§ 1, van het koninklijk besluit van 16 mei 1977 houdende maatregelen tot bescherming van de scheepvaart, de zeevisserij, het milieu en andere wezenlijke belangen bij de exploratie en exploitatie van minerale en andere niet-levende rijkdommen van de zeebedding en de ondergrond in de territoriale zee en op het continentaal plat;
- de beschermde zeegebieden gecreëerd krachtens artikel 7 van de wet van 20 januari 1999;

8) De kruisingsplannen die zijn opgesteld samen met de eigenaar of de beheerder van de bestaande kabels of pijpleidingen die zullen gekruist worden door de geplande kabel in horizontale en verticale projectie op toereikende schaal;

9) De plannen op een minimale schaal van 1 : 10.000 met vermelding in horizontale en verticale projectie van de kruisingen met de commerciële zeevaartroutes en van de anker- en beschermingszones voor sturing en geleiding van schepen;

10) Een nota met de beschrijving van de uit te voeren aanleg- en exploitatie-activiteiten, de bij elke etappe aangewende technische middelen alsook de toepassing ervan, met inbegrip van de aanwijzende planning van al deze activiteiten;

11) Een nota met beschrijving van de technische maatregelen die opgelegd zijn bij het definitief buiten gebruik stellen van de kabel en van de financiële maatregelen die de realisatie van die maatregelen moeten waarborgen;

12) Een milieueffectenrapport opgesteld overeenkomstig artikel 28 van de wet van 20 januari 1999 en haar uitvoeringsbesluit;

13) De inlichtingen en documenten bepaald in de bijlage van het koninklijk besluit van 12 maart 2002;

- De minister of zijn afgevaardigde kan bijkomende kopieën opvragen van alle of een gedeelte van de documenten hierboven vermeld.
- De bovenvermelde documenten en attesten moeten niet verstrekt worden indien zij gedurende het lopende jaar aan de minister zijn overgemaakt. In dat geval vermeldt de aanvrager de referentie van de aanvraag waaraan deze documenten werden toegevoegd.

Juridische basis

- Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat, inzonderheid op artikel 4, vervangen bij de wet van 22 april 1999 en op artikel 5, gewijzigd bij de wet van 22 april 1999
- Wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noordzee, inzonderheid op artikel 38
- Koninklijk besluit van 12 maart 2002 betreffende de nadere regels voor het leggen van elektriciteitskabels die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploratie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale rijkdommen en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen.

4.2.6. Machtigings- en vergunningsprocedure activiteiten met impact op het mariene milieu in de Belgische zeegebieden

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

DG Leefmilieu, dienst Marien Milieu van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

E-mail: info@milieu.belgie.be
Website: www.health.belgium.be
Tel.: 02 524.97.97

Adres: Eurostation II
Victor Hortaplein, 40 bus 10
B-1060 Brussel

Verantwoordelijke administratie

BMM (Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium, kortweg BMM, is een departement van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), een federale wetenschappelijke instelling die valt onder het Federaal Wetenschapsbeleid (vroeger bekend onder de naam DWTC)).

E-mail: info@mumm.ac.be
Website: www.mumm.ac.be
Tel.: 02 773 21 11

Adres: Gulledelle 100
B-1200 Brussel (St.-Lambrechts-Woluwe)

Procedure

Doel procedure

Elk project op zee, waaronder dus ook zeekabels, moet een milieuvergunningsprocedure te doorlopen.

De BMM voert een milieueffectenbeoordeling (MEB) uit, gebaseerd op een milieueffectenrapport (MER), ingediend door de aanvrager. In het kader van haar beoordeling kan de BMM, indien nodig, bijkomende studies en onderzoeken uitvoeren of laten uitvoeren. In haar advies spreekt de BMM zich uit over de aanvaardbaarheid van het project voor het mariene milieu en, in voorkomend geval, over de voorwaarden waaraan het project moet voldoen om aanvaardbaar te zijn. De BMM treedt vervolgens in interactie met DG Leefmilieu, ter voorbereiding van de vergunningsbeslissing van de federale minister bevoegd voor het mariene milieu.

Ook het publiek wordt geraadpleegd: gedurende 45 dagen wordt een openbare consultatieronde georganiseerd in België en indien er zich grensoverschrijdende effecten zouden kunnen voordoen wordt eveneens een consultatieronde met het desbetreffende land georganiseerd.

Verloop van de procedure

De schematische weergave van de van toepassing zijnde machtigings- en vergunningsprocedure voor activiteiten met effecten op het mariene milieu in de Belgische zeegebieden is toegevoegd in punt 4.3.7. De activiteiten die ontwikkeld worden in het kader van trans-Europese energie-infrastructuurprojecten bedoeld door verordening (EU) nr. 347/2013 vallen daaronder.

Indiening dossier

Iedere aanvraag omvat minstens:

- 1) Naam, voornamen, beroep, woonplaats en nationaliteit van de aanvrager;
- 2) Een identificatie van de voorgenomen activiteit;
- 3) Als de aanvrager een vennootschap is, haar statuten en de stukken tot staving van de volmachten van de ondertekenaars van de aanvraag;
- 4) Referenties die de financiële en economische draagkracht van de aanvrager aantonen en meer bepaald één of meer van de volgende referenties:
  - passende bankverklaringen, balansen, uittreksels uit balansen of jaarrekeningen van de onderneming;
  - een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet in werken van de onderneming over de laatste drie boekjaren;
  - indien de aanvrager aannemelijk kan maken dat hij niet in staat is de gevraagde referenties over te leggen, kan het bestuur hem toestaan zijn economische en financiële draagkracht aan te tonen met andere documenten die het geschikt acht.
- 5) Een milieu-effectenrapport, opgesteld conform met de bepalingen van het koninklijk besluit van 9 september 2003 houdende de regels betreffende de milieueffecten-beoordeling in toepassing van de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.
- 6) De aanvraag wordt gericht tot de minister en betekend aan het bestuur in drie exemplaren en per elektronische drager.

35

Juridische basis

- Wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België
- Koninklijk besluit van 7 september 2003 houdende de procedure tot vergunning en machtiging van bepaalde activiteiten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België
- Koninklijk besluit van 9 september 2003 houdende de regels betreffende de milieueffectenbeoordeling in toepassing van de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België

4.2.7. Domeinconcessie voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden.

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Algemene Directie Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Contactgegevens

Koning Albert II-laan 16 –1000 Brussel

Tel.: 02 277 51 11

Procedure

Doel procedure

Het koninklijk besluit van 20 december 2000 bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van een nationale domeinconcessie voor de bouw en exploitatie van installaties voor hernieuwbare elektriciteitsproductie in het Belgische gedeelte van de Noordzee. De vergunning wordt verleend bij met redenen omkleed ministerieel besluit dat rekening houdt met de adviezen en technische voorwaarden van alle betrokken administraties.

36

Verloop van de procedure

- 1) Aanvraag dossier wordt nagezien op volledigheid door de afgevaardigde van de minister. Indien onvolledig, wordt de aanvragen hiervan op de hoogte gebracht binnen de tien werkdagen.
- 2) Het volledige dossier wordt binnen de 10 werkdagen ingeschreven in een register van domeinconcessieaanvragen.
- 3) De aanvrager wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- 4) Binnen de 15 werkdagen volgend op de inschrijving wordt de aanvraag bekendgemaakt bij uittreksel in het staatsblad en drie nationale kranten.
- 5) Elke belanghebbende kan eventueel een aanvraag indienen tot mededinging
- 6) De betrokken administraties en de CREG onderzoeken het technisch dossier en brengen binnen de 60 werkdagen advies uit.
- 7) Binnen de 60 werkdagen volgend op de ontvangst van deze adviezen, brengt de afgevaardigde van de minister zijn voorstel tot goedkeuring of weigering uit.
- 8) In geval van goedkeuring of weigering worden de aanvrager, de CREG, de TNB en de betrokken administraties binnen 60 werkdagen op de hoogte gebracht van het advies toegezonden door de afgevaardigde van de minister. De beslissing van de minister om een domeinconcessie toe te kennen geeft aanleiding tot een ministerieel besluit, dat bij uittreksel wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Indien van toepassing, bevat dit besluit specifieke toekenningsvoorwaarden

Juridische basis

- Koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

4.3. Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Vlaams Gewest

4.3.1. Omgevingsvergunning

Het Vlaamse Gewest is bevoegd voor de omgevingsvergunningen die zich op het Vlaamse grondgebied bevinden.

Het decreet van 25 april 2015 betreffende de omgevingsvergunning is in werking getreden op 23 februari 2017 en vervangt de regelgeving inzake milieu- en stedenbouwkundige vergunningen.

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 (bus 8)
1000 Brussel
E-mail: GOP.omgeving@vlaanderen.be
Tel.: 02 553 83 17

Procedure

De omgevingsvergunning geeft de toelating om de aangevraagde leiding te bouwen nadat in de vergunning de conformiteit met de stedenbouwkundige voorschriften, de goede ruimtelijke ordening (VCRO) en het milieukundig aspect (DABM) is nagegaan. De vergunning is nodig voor al de onder de verordening vallende projecten.

37

<https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1024690.html>

Tevens is er een handleiding ter beschikking voor de opmaak van een MER-rapport. De handleiding biedt een praktische leidraad voor initiatiefnemers en MER-deskundigen die een project-MER moeten (laten) opmaken in het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag.

<https://www.omgevingsloket.be/documents/14614/73687/Handleiding+Project-MER+Omgevingsvergunning/2aaf299f-0b5d-4760-b71b-370903dc5f7c>

4.3.2. Decreet complexe projecten

Op 1 maart 2015 is het decreet betreffende de complexe projecten in werking getreden. Het decreet maakt het mogelijk om via één geïntegreerd proces voor een complex project zowel de noodzakelijke bestemmingswijziging door te voeren als de benodigde vergunningen te verlenen.

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 (bus 8)
1000 Brussel

E-mail: GOP.omgeving@vlaanderen.be
Tel.: 02 553 83 17

Procedure

Doel procedure

Het decreet complexe projecten is een proceduredecreet.

<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1024468&datum=&geannoteerd=false&print=false>

4.4. Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Waals Gewest

Het Waalse Gewest is bevoegd voor de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning. Indien deze beide vergunningen nodig zijn, worden zij gekoppeld in een gemengde procedure, de “unieke” vergunning genoemd.

In het Waalse Gewest werd het ontwerp-besluit tot intrekking van het decreet van 24 april 2014 houdende intrekking van de artikelen 1-128 en 129quater-184 van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Erfgoed en Energie, en vorming van **de Code betreffende de territoriale Ontwikkeling** binnen de Parlementaire Commissie van het Waalse Gewest aangenomen in mei 2016 en gestemd in de plenaire vergadering van 20 juli 2016.

Na publicatie in het Belgisch Staatsblad en de goedkeuring en bekendmaking van de uitvoeringsbesluiten, is de Code betreffende territoriale ontwikkeling op 1 juni 2017 in werking getreden en heeft hij het CWATUP vervangen (behalve voor wat de overgangsbepalingen voorzien). Ingevolge deze tekst wordt het wettelijk kader voor ruimtelijke ordening en stedenbouw in het Waalse Gewest herzien en heeft deze dus een impact op de hierna beschreven procedures.

4.4.1. Stedenbouwkundige vergunning

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Service Public de Wallonie – Direction générale opérationnelle de l'Aménagement du Territoire, du Logement, du patrimoine et de l'Energie (DGO4)

- Madame Annick Fourmeaux, Directrice générale
- Monsieur Jean-Pol Van Reybroeck, Inspecteur général du département de l'Aménagement du Territoire

Rue des Brigades d'Irlande 1, B – 5100 Namur (Jambes)

Tel.: 081 33 21 11

Contactgegevens

De contactpersonen verschillen naar gelang van de geografische ligging van het project.

Voor meer informatie kunt u terecht bij de volgende personen:

- Madame Susanne Heinen, Directrice de la Direction d'Eupen de la DGO4 ;
susanne.heinen@spw.wallonie.be – viviane.delhausse@spw.wallonie.be of 087/59.85.31
- Monsieur André Delecour, Directeur de la Direction du Liège I de la DGO4 ;
andre.delecour@spw.wallonie.be – mariette.muller@spw.wallonie.be of 04/224.55.01
- Madame Anne Valérie Barlet, Directrice f.f de la Direction du Liège II de la DGO4 ;
annevalerie.barlet@spw.wallonie.be – claire.bettonville@spw.wallonie.be of 04/224.54.01
- Monsieur Vincent Desquenes, Directeur de la Direction du Luxembourg de la DGO4 ;
Vincent.desquennes@spw.wallonie.be – cathérine.dubois@spw.wallonie.be of 063/58.90.42
- Monsieur Christian Radelet, Directeur de la Direction du Brabant wallon de la DGO4 ;
Christian.radelet@spw.wallonie.be – wavre.dgo4@spw.wallonie.be of 010/23.11.82

- Monsieur Cédric Dresse, Directeur de la Direction du Hainaut I (f.f.) de la DGO4 ; Cedric.dresse@spw.wallonie.be – mariefrance.mercier@spw.wallonie.be of 065/32.80.00;
- Monsieur Raphaël Stokis, Directeur de la Direction du Hainaut II de la DGO4 ; raphael.stokis@spw.wallonie.be – dominique.vanleuven@spw.wallonie.be of 071/65.49.70
- Monsieur Marc Tournay, Directeur de la Direction de Namur de la DGO4 ; marc.tournay@spw.wallonie.be – mariefrance.servais@spw.wallonie.be of 081/24.61.41.

Procedure

Doel van de procedure

De stedenbouwkundige vergunning geeft de promotor de toelating om te bouwen, een terrein te gebruiken voor de inplanting van vaste installaties, verbouwingen te doen aan een bestaand gebouw, de bestemming van een goed of het bodemreliëf te wijzigen, te ontbossen, te ontginnen, enz. (cfr. artikel D.IV.4 van het WeRO).

Verloop van de procedure

Bepaling van de bevoegde overheid

40

Valt de vergunning onder de bevoegdheid van het Schepencollege, de afgevaardigde ambtenaar of van de regering?

a. Gelet op het toepassingsveld van het Reglement (EU) 347/2013, is het zeer waarschijnlijk dat de projecten binnen het toepassingsgebied van D.IV.22 (Gemachtigd ambtenaar) vallen.

Artikel D.IV.22-1° tot 3° beoogt drie ontvankelijke hypothesen die zich kunnen voordoen:
 1° wanneer zij wordt aangevraagd door een *publiekrechtelijk persoon*, opgenomen op de lijst vastgelegd door de Regering;
 2° wanneer zij betrekking heeft op handelingen en werken van *openbaar nut*, opgenomen op de lijst vastgelegd door de Regering ;
 3° wanneer zij betrekking heeft op handelingen en werken *die zich op het grondgebied van meerdere gemeenten uitstrekken*.

De lijst met personen van publiek recht worden vermeld in artikel R.IV.22-1. De lijst met handelingen en werken van openbaar nut worden vermeld in artikel R.IV.22-2 :

“**Art. R.IV.22-2.** Onverminderd artikel R.IV.22-1, zijn de handelingen en werken van openbaar nut bedoeld in artikel D.IV.22, 2°, diegenen die het volgende betreffen :

- 1° een gewestweg of een autosnelweg;
- 2° een spoorweg- of een waterweginfrastructuur;
- 3° een elektrische lijn met een spanning van meer dan 70 kv, met uitzondering van de privé-aansluitingen, of die deel uitmaken van het lokale transmissienet in de zin van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt;
- 4° een infrastructuur voor het vervoer van aardgas of vloeistoffen bedoeld in de artikelen R.II.21-3 et R.II.21-4;
- 5° een telecommunicatienet, namelijk de elektronische of digitale, telefonie, radiotelefonie en kabeltelevisie telecommunicatienetten;
- 6° een centrale bestemd voor de productie van elektriciteit;
- 7° een infrastructuur voor de productie van drinkwater uitsluitend bestemd voor de gemeenschap;
- 8° een haven of elke infrastructuur voor het watervervoer;

- 9° een luchthaven of elke infrastructuur voor het luchtvervoer;
- 10° een stuwdam of een kunstmatig meer;
- 11° een zuiveringsstation voor het afvalwater;
- 12° een afvalwatercollector in de zin van saneringsplannen per onderstroomgebied, met uitsluiting van de riolen;
- 13° een technisch ingravingscentrum;
- 14° een verbrandingsoven;
- 15° een containerpark;
- 16° een crematorium;
- 17° een inrichting voor hoger onderwijs in de zin van het decreet van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies.”

Opgelet: Er moet echter rekening worden gehouden met de boodschap van het arrest N.V. BEMA dat uitgevaardigd werd met betrekking tot artikel 274bis van het CWATUP (en vervangen werd door het huidig artikel D.IV.22-2°) dat bepaalt dat *“le seul fait que les travaux autorisés par le permis d’urbanisme (...) soient repris à la liste de l’article 274bis du CWATUPE, ne signifie pas qu’ils revêtent d’office un caractère d’utilité publique; qu’il appartient à l’autorité de vérifier si, concrètement et en l’espèce, les actes pour lesquels un permis est sollicité peuvent être reconnus comme ayant ce caractère »*. Ter zake heeft de hoge administratieve rechtsmacht de stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van een leiding voor het vervoer van gasvormig zuurstof teniet gedaan omdat de aangevochten vergunning niet het bewijs leverde dat de bevoorrading via leiding van de fabrieken waarvoor die leidingen waren aangelegd het algemeen belang diende. Voor het overige is de Raad van State bijzonder strikt bij de beoordeling van het karakter van openbaar nut. Het is dus waarschijnlijk dat de Raad van State dezelfde houding aanneemt ten aanzien van artikel D.IV.22-2° van het WeRO.

b. Blijft te bepalen of de vergunning valt onder de bevoegdheid van de afgevaardigde ambtenaar of van de regering.

Als er *“dringende motieven van algemeen belang”* bestaan, wordt de vergunning immers door de Regering (d.w.z. zonder delegatie) verleend, conform artikel D.IV.25:

“Art. D.IV.25. De vergunning wordt door de Regering verstrekt wanneer ze vergunningsaanvragen betreft i.v.m. handelingen en werken waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, namelijk :

1° volgende handelingen en werken voor de inrichting van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens Luik-Bierset en Charleroi-Brussels South :

- a) wat betreft de luchthaven Luik-Bierset :
  - de uitbreiding van het vrachtgebied noord voor de vliegtuigparkings;
  - het TGV-vrachtstation;
- b) wat betreft de luchthaven Charleroi-Brussels South :
  - de verlenging van de start- en landingsbaan, met inbegrip van de opritten;
  - de controletoren;
  - de uitbreiding van het luchthavenstation;
  - het spoorwegstation en de spoorweginfrastructuur;

2° ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 11 oktober 2001 tussen de federale overheid, het Vlaamse, het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het meerjareninvesteringsplan 2001-2012 van de NMBS, de handelingen en werken op het grondgebied van het Waalse Gewest in verband met het GEN;

3° de handelingen en werken in verband met het meerjarig investeringsplan van de NMBS;

4° in het kader van de uitvoering van het gewestelijk structuurplan (deel 3, punt 1.4), aangenomen door de Waalse Regering op 27 mei 1999, de handelingen en werken in verband met de structurerende openbaar-vervoersmodi voor Charleroi, Luik, Namen en Bergen;

5° de ontbrekende schakels in het wegen- en waterwegennet op het grondgebied van het Waalse Gewest van het trans-Europese vervoersnet bedoeld in beschikking nr. 884/2004/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 29 april 2004 tot wijziging van beschikking nr. 1692/96/EG betreffende communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een trans-Europees vervoersnet.”

Samenstelling van het dossier

De samenstelling van het dossier moet voldoen aan de voorwaarden van artikelen D.IV.26 en volgende, alsook R.IV. 26-1 en volgende van het WeRO. Verscheidene formulieren (bijlagen 4 tot 10) zijn hiervoor beschikbaar, in functie van het onderwerp van de aanvraag.

De aanvraag moet vergezeld zijn van ofwel een effectenstudie ofwel een effectentoets ter evaluatie van de milieueffecten.

Is het project wel of niet onderworpen aan de milieueffectenstudie?

Het eerste Boek van het Wetboek Milieu houdt in dat elke vergunningsaanvraag ofwel een milieueffectentoets, ofwel een milieueffectenstudie moet bevatten.

Om te bepalen of het project onder het ene of het andere valt, is het raadzaam eerst de bijlage 1 van het besluit van de Waalse regering van 4 juli 2002 houdende de lijst van projecten onderworpen aan de milieueffectenstudie en de opgenomen installaties en activiteiten te raadplegen.

a. Projecten onderworpen aan een effectenstudie

Indien een kruis is aangeduid in de derde kolom van deze bijlage, wordt een effectenstudie van rechtswege vereist voor zover de vergunning betrekking heeft op een project vallend onder een van de hypothesen van artikel R. 56 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu. Worden eveneens beoogd:

- het ontwerp van een nieuw project;
- de vernieuwing van een vergunning met betrekking op een bestaande installatie;
- de wijziging of uitbreiding van een installatie of project dat al bestaat of in uitvoering is die, op zichzelf, de overschrijding bereikt van een van de drempels beoogd in het besluit van 4 juli 2002 of die als gevolg heeft deze te gaan overschrijden door de installatie of het project eens verbouwd of dat het een van zijn drempels betreft die daarvoor niet bereikt was;

Onder meer, indien het bestaande project reeds het onderwerp van een voorgaande effectenstudie is geweest, dan is de vergunningsaanvraag betreffende haar wijziging of haar uitbreiding opnieuw onderworpen aan een effectenstudie indien:

- de verbouwing of de wijziging een project betreft onderworpen aan de studie omwille van redenen van overschrijding van een drempel afgebakend in de voornoemde bijlage en met als gevolg een verhoging van meer dan 25% van de waarde vergund in de afgeleverde vergunning op basis van de laatste effectenstudie voor de parameters in overweging genomen voor de bepaling van de drempels, worden de projecten onderworpen aan een effectenstudie;
- de verbouwing of uitbreiding betreft een project onderworpen aan een effectenstudie zonder drempelvoorwaarden in de voornoemde bijlage en heeft een verhoging van meer dan 25% van hun omvang toegestaan door de vergunning afgeleverd op basis van de laatste effectenstudie.

b. Projecten onderworpen aan de toetsing ter evaluatie van de milieueffecten

Vooreerst, elk project niet onderworpen aan een effectenstudie door de combinatie van de bijlage 1 van het besluit van 4 juli 2002 en het artikel R. 56 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu is onderworpen aan een toets ter evaluatie van de milieueffecten.

Maar, elk project onderworpen aan de toetsing is ontvankelijk als onderwerp voor een effectenstudie krachtens een onderzoek geval per geval in de fase van de ontvangstmelding van de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning.

Tenslotte, zelfs indien het 1ste Boek van het Wetboek Milieu het niet uitdrukkelijk bepaalt, staat het vrij aan de drager van een project dat voorafgaand onderworpen is aan een toets ter evaluatie van de effecten om het initiatief te nemen om een effectenstudie te realiseren en zich in overeenstemming te brengen met de procedurele eigenheden met betrekking tot dit type van dossier.

Juridische basis

- Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling (WeRO) dat op 1 juni 2017 in werking is getreden ;
- Besluit van 4 juli 2002 tot bepaling van de lijst van de aan een milieueffectstudie onderworpen projecten en van de ingedeelde installaties en activiteiten
- Boek I van het Milieuwetboek
- Decreet van 6 februari 2014 betreffende de gemeentewegen en Besluit van de Waalse Regering van 18 februari 2016
- Voor de lijst van de reglementering kan u raadplegen:
  - Portaal van Wallonië: www.wallonie.be (en meer bepaald : <http://www.wallonie.be/fr/reglementations/code-de-developpement-territorial-codt>)
  - Portaal van Leefmilieu: <http://environnement.wallonie.be/>
  - Portaal van Stedenbouw : <http://www.wallonie.be/fr/competences/amenagement-du-territoire-et-urbanisme>

43

Indien het project onderworpen is aan een effectenstudie (van rechtswege, krachtens onderzoek per geval of op initiatief van de aanvrager)

Elke vergunningsaanvraag onderworpen aan een effectenstudie behelst de vervulling van:

- de formaliteiten voorafgaand aan het indienen van de aanvraag;
- de procedurele eigenheden eens het dossier ingediend is;
- even als de formele voorwaarden volgend op de beslissingname van de bevoegde overheid.

Basisverplichtingen en procedures voorafgaand aan de vergunningsaanvraag

Vorm en minimale inhoud van de effectenstudie

Minimale inhoud

De effectenstudie wordt samengesteld uit een autonoom document, geschreven op basis van de minimale inhoud vastgesteld door de regering, en vergezeld van de vergunningsaanvraag.

Kaderprocedure

Artikel R. 57 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu geeft de aanvrager de mogelijkheid om de bevoegde overheid te raadplegen aangaande de inhoud en ten aanzien van de te verstrekken informatie in de effectenstudie. Het handelt over een mogelijkheid.

Terwijl de kaderprocedure in werking is gesteld door de aanvrager, heeft de bevoegde overheid de verplichting om, onverwijld, het advies in te winnen bij:

- de bevoegde administratie;
- de C.W.E.D.D. (de Waalse Milieuraad voor Duurzame Ontwikkeling die “Pôle Environnement” (beleidsgroep “Leefmilieu”) geworden is, cfr. Besluit van 6 november 2008 houdende rationalisatie van de adviesverlenende functie);
- de C.C.A.T.M. (Gemeentelijke Adviescommissies Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit) of, bij ontstentenis, bij de C.R.A.T. (de Gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening die “Pôle Aménagement du Territoire” (beleidsgroep “Ruimtelijke Ordening”) geworden is, cfr. Besluit van november 2008 houdende rationalisatie van de adviesverlenende functie).

De geraadpleegde instanties geven hun advies aan de bevoegde overheid binnen een termijn van 30 dagen vanaf de ontvangst van de aanvraag en maken een kopie aan de aanvrager over. De bevoegde overheid geeft haar advies aan de aanvrager binnen een termijn van 45 dagen vanaf de ontvangst van de gevraagde informatie. Bij ontstentenis van het leveren van zijn advies binnen de gestelde termijn door de bevoegde overheid, realiseert de aanvrager zijn effectenstudie op basis van de adviezen overgemaakt door de geraadpleegde instanties en bij ontstentenis op basis van de minimale inhoud beoogd in de bijlage VII.

Keuze van de auteur van de milieueffectenstudie

Keuze van een erkende auteur

44

Volgens het Waalse recht, mogen enkel schrijvers van de studie die voor een beperkte periode door de overheid erkend zijn, belast worden met de uitwerking van een milieueffecten studie. Vermits de erkenning wordt afgeleverd per categorie van projecten, moet de keuze zich richten naar een erkende schrijver in de categorie binnen dewelke het project wordt ondergebracht. Indien een project meerdere categorieën bestrijkt, mag de studie louter gerealiseerd worden door een schrijver erkend in elke van de betrokken categorieën. Deze categorieën zijn opgenomen, per nummer, in artikel R.58 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu:

1. ruimtelijke planning, handelsactiviteiten en recreatie;
2. infrastructuurwerken, met inbegrip van transport en communicatie;
3. Mijnen en steengroeves;
4. industriële processen betreffende energie;
5. industriële processen ter verwerking van materialen;
6. beheer van afvalstoffen;
7. waterbeheer (opvang, zuivering, verdeling en bewerking);
8. vergunning in verband met landbouwuitbatingen.

Bepaling van gemeenten die in het project betrokken kunnen worden

Voor de projecten onderworpen aan een effectenstudie, moet de instantie, belast met de appreciatie van de volledigheid en de ontvankelijkheid van het vergunningsaanvraag moet de gemeenten ontvankelijk om in het project toegewezen te worden, bepalen, met inbegrip van de gemeenten op wiens grondgebied het project zich situeert.

Om de overheid belast met de ontvangstneming van het vergunningsaanvraagdossier toe te staan zich uit te spreken, komt het de aanvrager toe om hem alle informatie betreffende de natuur van het project zijn inplantingsplaats over te maken. Binnen de 20 dagen vanaf de datum van ontvangst van deze informatie, dient de beslissing bepalende de gemeenten die ontvankelijk zijn om toegewezen te worden aan het project via aangetekend schrijven aan de aanvrager verstuurd te worden.

Voorafgaande openbare informatievergadering

Voor de projecten die het onderwerp van een effectenstudie uitmaken, moet een voorafgaande informatievergadering door de aanvrager gehouden worden alvorens de vergunningsaanvraag in te dienen. Deze informatievergadering dient plaats te vinden in de gemeente waarin het project de grootste oppervlakte zal innemen.

Onderwerp van de vergadering:

Onderwerp van de vergadering is:

- het toestaan aan de indiener van het project om dit voor te stellen;
- het toestaan aan de bevolking om zich te informeren en haar opmerkingen en suggesties betreffende het project te uiten;
- de aandacht te vestigen op specifieke punten die zouden kunnen aangesneden worden in de effectenstudie;
- het voorstellen van alternatieven die redelijkerwijze kunnen beoogd worden door de schrijver van het project opdat hij deze in rekenschap kan nemen tijdens de realisatie van de effectenstudie.

Modaliteiten tot aankondiging van de vergadering

Minstens 15 dagen voor het vergadermoment, dient de aanvrager over te gaan tot de publicatie van de kennisgeving die minstens het volgende vermeld:

- identiteit van de aanvrager;
- de aard van het project en zijn inplantingsplaats;
- het onderwerp van de vergadering;
- de datum, het uur en de plaats van de informatievergadering;
- de personen alsook hun adressen, waar informatie kan verkregen worden.
- Deze kennisgeving dient onder andere verspreid te worden in twee door de aanvrager gekozen media; gekozen uit de volgende media:
  - twee kranten verspreid in de regio (de keuze, zelfs indien het 2 publicaties zijn, mag niet overeenstemmen met één enkel medium);
  - een gemeentelijk informatieblad indien dit bestaat en moet verspreid wordt aan de volledige bevolking;
  - een deur-aan-deur publiciteitsmagazine;
  - een deur-aan-deur informatie verspreid binnen een straal van 3 kilometer rond de inplantingsplaats van het project.

45

De aanvrager moet een kopie van de openbare kennisgevingen aan het schepencollege of aan de betrokken gemeenten richten. Een kennisgeving, van minstens 35dm² omvang, gedrukt in zwarte letters op een gele achtergrond en die de kennisgeving bestemd voor de voornoemde publicaties reproduceert moet, bijkomend, worden uitgehangen door het schepencollege de dag volgend op de informatievergadering:

- op de gebruikelijke plaatsen van uithanging van de gemeente (het betreft dus over een plaats waar het publiek voor wie deze informatie bestemd is, de gewoonte heeft om dit soort berichtgeving te vinden en er met gemak kennis van kan nemen;
- op vier locaties nabij de locatie waar het project dient ingeplant te worden, langsheen een openbare weg, berijdbaar of met verloop (het doel van deze voorwaarde behelst het informeren van personen die vaak gaan naar de locaties geschikt om gewijzigd te worden door de komst van een project onderworpen aan een effectenstudie,gaan. Het volstaat bijgevolg om hen een voldoende en duurzame zichtbaarheid te garanderen).

Van zodra het project wordt ingeplant over meerder gemeenten, dient het geheel van modaliteiten uitgevoerd te worden in elke gemeente van de inplantingsplaats. Zij dienen onder meer uitgevoerd te worden in iedere gemeente ontvankelijk om toegewezen te worden aan het project zoals geïdentificeerd overeenkomstig de artikelen D.29-4 en R.41-1 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu.

Verloop van de vergadering

Op initiatief van de aanvrager, worden eveneens uitgenodigd naar de vergadering en kunnen zich er eveneens voorstellen:

- de persoon gekozen door de aanvrager om de effectenstudie te realiseren;
- de bevoegde overheid;
- de administratie leefmilieu en de administratie ruimtelijke ordening;
- de C.W.E.D.D. (de Waalse Milieuraad voor Duurzame Ontwikkeling die "Pôle Environnement" (beleidsgroep "Leefmilieu") geworden is). die er maximum twee van haar leden mag afvaardigen;
- daar waar de C.C.A.T.M. (Gemeentelijke Adviescommissies Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit) of, bij ontstentenis van de C.C.A.T.M. in een van de gemeenten ontvankelijk om toegewezen te worden aan het project, mag de C.R.A.T. (de Gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening die "Pôle Aménagement du Territoire" (beleidsgroep "Ruimtelijke Ordening" geworden) maximum twee leden afvaardigen;
- de vertegenwoordigers vanuit de gemeenten van de inplantingsplaats en vanuit de gemeenten ontvankelijk om toegewezen te worden aan het project.

46

Een lijst van aanwezigen dient ingevuld te worden.

Iedere persoon kan, binnen een termijn van 15 dagen vanaf de dag van het plaatsvinden van de informatievergadering, zijn opmerkingen, suggesties en vragen stellen over de aandachtspunten over specifieke punten betreffende het project alsook om alternatieve technieken voor te stellen die redelijkerwijze kunnen beoogd worden door de aanvrager zodat hij er rekening mee kan houden tijdens de uitvoering van de effectenstudie. Om dit te doen, dient de geïnteresseerde een schrijven te richten aan het schepencollege van de locatie waar de vergadering plaats vindt, met vermelding van zijn naam en adres. Hij stuurt een kopie aan de aanvrager, die deze onverwijld communiceert aan de schrijver van de studie.

De secretaris van de vergadering dient het proces-verbaal over te maken aan de bevoegde overheid en aan de aanvrager binnen de 30 dagen van de informatievergadering en dient deze ter beschikking te stellen aan het publiek – dat verondersteld om op zijn minst een kopie moet gemaakt en afgeleverd kunnen worden op verzoek inbegrepen aan personen die niet voorkomen op de aanwezigheidslijst opgesteld op de dag van de vergadering.

Schorsing van de termijnen

De termijnen voorzien inzake de organisatie van de informatievergadering worden geschorst tussen 16 juli en 15 augustus en tussen 24 december en 1 januari.

Wijziging van het project

Het neergelegde project kan het voorwerp van wijzigingen uitmaken ten aanzien van het project geëvalueerd in de effectenstudie voor zover deze wijzigingen hun grondslag terugvinden in de suggesties gemaakt door de schrijver van de effectenstudie. Van zodra de aanvrager

van de vergunning meent zijn project niet te wijzigingen overeenkomstig de suggesties gemaakt in de effectenstudie, dient hij hiervan rekenschap te geven op gemotiveerde wijze.

Projectvergadering

Het WeRO voorziet in de mogelijkheid om een “projectvergadering” (artikel D.IV.31) te organiseren die plaatsvindt vóór de indiening van de aanvraag van een attest of een vergunning. Het houden van die vergadering is ofwel facultatief en wordt dan overgelaten aan het initiatief van de aanvrager of van de overheid die over het project moet beslissen, ofwel verplicht (cfr. §5). Tijdens die vergadering ontmoet de projectontwerper de vertegenwoordigers van de bevoegde overheid om zijn project te bespreken. Dergelijke vergadering moet verplicht worden gehouden in de volgende gevallen:

§ 5. Het houden van die vergadering in aanwezigheid van de gemachtigd ambtenaar is verplicht wanneer de aanvraag betrekking heeft op :

- 1° een netto-oppervlakte, groter of gelijk aan 2 500 m², voor de verkoop van goederen in de kleinhandel;
- 2° een oppervlakte voor kantoorruimte, groter dan 15 000 m²;
- 3° meer dan 150 woningen.

Het dossier omvat een liggingsplan en een opsplitsing van de handels, kantoren en woningen in aantal en oppervlakte.

Indiening van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning bij de afgevaardigde ambtenaar

Ontvangstmelding

- Artikel D.IV.32 van het WeRO, de aanvraag wordt per post gericht aan de afgevaardigde ambtenaar
- eveneens wanneer de beslissingsbevoegdheid tot de minister behoort
- van zodra meerdere afgevaardigde ambtenaren bevoegd zijn, wordt de vraag ingediend bij de afgevaardigde ambtenaar van het territoriale ambtsgebied dewelke het grootste deel van het project zal behelzen.

47

Binnen 20 dagen vanaf deze verzending, doet de afgevaardigde ambtenaar een uitspraak over de volledigheid en de ontvankelijkheid van de vergunningsaanvraag. Indien het dossier onvolledig is, zendt de afgevaardigde ambtenaar een lijst met de ontbrekende stukken aan de aanvrager. De procedure herneemt vanaf de datum van ontvangst van deze stukken (de aanvrager beschikt over een termijn van 180 dagen om zijn aanvraag aan te vullen) – cfr. Artikel D.IV.33 van het WeRO. Indien het dossier volledig is, notifieert de afgevaardigde ambtenaar de aanvrager van het volledige karakter van het dossier.

Aanhangigmaking bij de adviesverlenende en/of verplichte instanties

Onverminderd de bepalingen bedoeld in artikel D.68 van het Milieuwetboek vermeldt het bericht van ontvangst van de volledige aanvraag tot vergunning de verplichte en/of de facultatieve adviezen die ter zake gevraagd worden alsook de bekendmakingmaatregelen (D.IV.34 van het WeRO).

De procedure en de nadere regels (termijnen enz.) betreffende de raadplegingen zijn toegevoegd in artikel D.IV.35 en volgende van het WeRO en de lijst met de verplichte raadplegingen in het kader van het onderzoek van een aanvraag voor een vergunning of een stedenbouwkundig attest staat onder artikel R.IV.35-1.

Bij ontstentenis van een advies binnen de 30 dagen na de aanhangigmaking ervan bij de adviserende instelling (behalve gemeentecollege en gemachtigd ambtenaar – cfr Artikelen D.IV.38 en 39), wordt het advies gunstig geacht (behalve de Brandweerdienst die beschikt over een termijn van 45 dagen).

Aankondiging project en openbaar onderzoek (artikelen D.IV.40, D.VIII.6 en volgende en R.VIII. 6 en volgende van het WeRO)

Iedere vergunningsaanvraag onderworpen aan een effectenstudie moet het voorwerp uitmaken van een openbaar onderzoek van 30 dagen in elke gemeente aangeduid in toepassing van artikel D 29-4 van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu en via hun tussenkomst. Indien de laatste dag van het onderzoek een zaterdag, zondag of een wettelijke feestdag is, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag. Het openbaar onderzoek wordt geschorst tussen 16 juli en 15 augustus en tussen 24 december en 1 januari.

De modaliteiten tot organisatie zijn de volgende en zijn onderworpen aan een dubbele regel:

- Het 1ste Boek van het Wetboek Milieu bevat een geheel van regels, die meer bepaald, gemeenschappelijk zijn voor elk project onderworpen aan een effectenstudie. Het corpus van de regels stelt zich in de plaats van de modaliteiten van publieke inspraak voorzien in de maatregelen die de instructies van de betrokken vergunningsaanvragen regelen.
- Deze regels zijn echter niet van toepassing voor zover de specifieke teksten de procedure ter aflevering van de vergunning regelen (artikelen D.IV.40 en R.IV.40-1 van het WeRO) om zo het verzaken van de meer uitgebreide modaliteiten inzake informatie van openbare raadplegen te veroorzaken.

48

Beslissing

De beslissing van de vergunningverlenende of weigerende afgevaardigd ambtenaar wordt genotifieerd door gelijktijdige verzending ervan aan de aanvrager en aan het schepencollege (termijnen van 60/90 of 130 dagen naar gelang van de gevallen beschreven in artikel D.IV.48 van het WeRO en mogelijkheid tot verlenging met 30 dagen die gevraagd wordt door de afgevaardigd ambtenaar binnen hoger genoemde beslissingstermijn). De ontstentenis van een beslissing verzonden binnen de termijn staat gelijk aan een stilzwijgende weigering van de vergunning.

Wanneer de aanvraag betrekking heeft op handelingen en werkzaamheden die rechtstreeks onder de bevoegdheid van de Regering vallen (geen delegatie) betekent zij haar beslissing binnen een termijn van 60 dagen vanaf de ontvangst van het dossier dat door de afgevaardigd ambtenaar behandeld is (artikel D.IV.50), behoudens verlenging met 30 dagen in het geval voorzien in artikel D.IV.51 van het WeRO.

Beroep

Behalve in het geval dat de regering een beslissing neemt in afwezigheid van de delegatie (D.IV.25 van het WeRO), wordt een beroep geopend door de aanvrager en het schepencollege binnen de 30 dagen van de ontvangst van de beslissing van de afgevaardigde ambtenaar of van het verstrijken van de termijn voor het verzenden van deze beslissing in geval van stilzwijgende weigering (cfr. artikelen D.IV.63 en volgende van het WeRO).

Overeenkomstig de procedure en de nadere regels die in de artikelen D.IV.66 en volgende en R.IV.66-1 en volgende van het WeRO vereist zijn voor het beroep, verstuurt de Regering binnen de 10 dagen vanaf de ontvangst van het beroep (via DGO4):

- aan die indiener van het beroep, een ontvangstmelding die de datum van de hoorzitting voor de adviescommissie over het beroep vaststelt;

- aan de andere partijen een kopie van het beroepsdossier en een uitnodiging tot de hoorzitting.

Vervolgens verstuurt de Administratie, ten laatste 10 dagen voor de hoorzitting, een eerste analyse van het beroep in dit stadium van het dossier en schetst zij ook het kader waarin het project zich bevindt (ligging/plaatsbepaling; verschillen/afwijkingen; inschrijving van het onroerend goed in de inventaris van het onroerend ergoed of op de beschermingslijst, indien het geklasseerd is of voorlopig beschermd wordt in de zin van het Waals Erfgoedwetboek of krachtens de in het Duitse taalgebied toepasselijke wetgeving; ligging in een beschermingsgebied bedoeld in artikel 209 van genoemd Wetboek; lokalisatie in een omtrek vermeld in de artikelen D.V.I. D.V.7, of D.V.9., in een onteigeningsplan of indien het goed in artikel D.IV.57 beoogd wordt).

De regering wint het advies in van de commissie en vraagt een hoorzitting die moet plaatsvinden binnen de 45 dagen na ontvangst van het beroep. Binnen de 8 dagen na de hoorzitting brengt de commissie haar advies uit. Bij ontstentenis wordt het advies geacht gunstig te zijn voor de beroepsindiener.

Binnen de 95 dagen na de ontvangst van het beroep stuurt de Regering haar beslissing tegelijkertijd aan de aanvrager, aan het gemeentecollege en aan de gemachtigd ambtenaar. Bij ontstentenis wordt de beslissing waartegen het beroep werd ingesteld, bevestigd. In voorkomend geval, voert de beroepsautoriteit, via voorspraak van de gemeente, de specifieke maatregelen qua bekendmaking uit of wint zij het advies van de gemeentelijke commissie in, dewelke de gevolgen van de herinnering in voorliggende paragraaf schorst voor 40 dagen vanaf de vraag van de beroepsautoriteit (artikel D.IV.68 van het WeRO).

49

In het geval van de procedure voor gewijzigde plannen (met gevolg van onderbreking van de termijnen)

Voorafgaand aan de beslissing van de afgevaardigde ambtenaar of van de regering, kan de aanvrager, indien goedkeuring door voornoemde, gewijzigde plannen en een daaruit voortvloeiende aanvullende effectenstudie opmaken volgens de nadere regels bepaald in artikel D.IV.42 van het WeRO. In voorkomend geval, zijn de gewijzigde plannen en de aanvullende effectenstudie onderworpen aan een nieuwe openbare raadpleging van 30 dagen via voorspraak van de gemeente, aan het advies van de verplichte en/of facultatieve diensten of commissies, alsook aan het advies van het schepencollege. Bij ontstentenis van verzending ervan binnen de termijnen, worden de adviezen gunstig geacht. In het geval dat deze procedure in werking is, nemen de termijnen voor de behandeling en beslissing pas voortgang vanaf de ontvangst van de gewijzigde plannen en de aanvullende effectenstudie (artikel D.IV.69)..

In het geval van de opening, de wijziging of de schrapping van een gemeentelijke openbare weg (met als een gevolg een verlenging van de termijnen)

Indien de stedenbouwkundige vergunning meer bepaald handelt over de opening, de wijziging of de schrapping van een gemeentelijke weg, legt de bevoegde instruerende autoriteit, tijdens de fase van de vervollediging van de vergunningsaanvraag of op elk ogenblik dat zij nuttig acht, de aanvraag voor de opening, de wijziging of de schrapping van een gemeentelijke openbare weg voor volgens de procedures voorzien in artikel 7 en volgende van het decreet van 6 februari 2014 houdende het gemeentelijke openbare wegennet.

Principe: elke creatie, wijziging of schrapping van een gemeentelijke weg moet het onderwerp uitmaken van een beslissing van de gemeenteraad.

Procedure in eerste aanleg

Binnen de 15 dagen van de ontvangst van het aanvraagdossier, onderwerpt het college de aanvraag aan een openbaar onderzoek van 30 dagen. Indien de aanvraag meerdere gemeenten behelst, maakt zij het onderwerp uit van een openbaar onderzoek, op initiatief van het college, van elke betrokken gemeente. Indien het onderwerp van de vergunningsaanvraag onderworpen is aan een openbaar onderzoek, zoals in het geval voor alle projecten onderworpen aan een effectenstudie, zullen de schepencolleges hieromtrent een gemeenschappelijk openbaar onderzoek voor de vergunningsaanvraag organiseren, voor de aanvraag met betrekking tot het gemeentelijke wegnnet alsook, in voorkomend geval, voor project van het plan van rooilijnen. De duur van het gemeenschappelijk openbaar onderzoek is in overeenstemming met de maximumtermijn vereist voor de verschillende betrokken procedures, zijnde 30 dagen.

Binnen de 15 dagen volgend op de sluiting van het onderzoek, onderwerpt het college de aanvraag vergezeld van de resultaten van het onderzoek aan de gemeenteraad.

Indien de aanvraag meerdere gemeenten betreft, worden de aanvraag en de resultaten van het onderzoek gericht, binnen dezelfde termijn, aan de respectievelijke gemeenteraden en aan het provinciebestuur die een beslissing nemen binnen een termijn van 30 dagen (zoniet gaat de procedure verder) om een advies te formuleren. Het provinciebestuur formuleert een advies in overeenstemming en aansluitend aan de betrokken lokale machten.

50

De gemeenteraad neemt een beslissing binnen de 75 dagen vanaf de ontvangst van de aanvraag door het college indien het wegnnet slechts één gemeente betreft. Indien het betrokken wegnnet zich uitstrekt over het grondgebied van meerdere gemeenten, worden de verschillende adviezen voor beslissing binnen de 10 dagen aan elke gemeenteraad overgemaakt. Bij ontstentenis van beslissing door de raad binnen de 75 dagen of 105 dagen, kan de aanvrager een herinnering richten aan de gemeenteraad. Bij ontstentenis van beslissing binnen de 30 dagen na genoemde herinnering, wordt de aanvraag als geweigerd geacht.

Binnen de 15 dagen na de beslissing of bij afwezigheid van beslissing, informeert het college de aanvrager en de Regering via de Direction de l'Aménagement du Territoire et de l'Urbanisme, waardoor gevolg wordt gegeven aan het Besluit van de Waalse Regering van 18 februari 2016. De uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing wordt ook publiek kenbaar gemaakt via integrale aanplakking van de beslissingen notificatie aan de omwonende eigenaren binnen de 15 dagen (in de betekenis van het decreet, zijn de omwonende eigenaren de omwonenden waarvan de eigendom volledig of deels worden doorkruist door de rooilijn of liggend naast de rooilijn).

Beroep

Op straffe van verval, dient het beroep verzonden te worden binnen de 15 dagen vanaf de dag die volgt op:

- ofwel de ontvangst van de beslissing of de verstrijking van de beslissingstermijnen (voor de aanvrager);
- ofwel de uithanging (voor derden).

De beroepstermijnen beginnen dus te lopen vanaf de kennisneming van de handeling voor hen aan wie het dient verzonden te worden en vanaf de eerste dag die volgt op de periode voor uithanging voor de anderen. In het geval van tegenstrijdige gebeurtenissen, is het de eerste gebeurtenis die de termijn doet aanvangen.

De beslissing over het beroep wordt genotifieerd, binnen 60 dagen vanaf de eerste dag volgend op de ontvangst van het beroep, aan de indiener van het beroep en aan de gemeenteraad, aan de aanvrager en aan de autoriteit aan wie de aanvraag onderworpen is. In geval van meerdere beroepen, herbegint de termijn vanaf de eerste dag volgend op de ontvangst van het laatste beroep. Bij ontstentenis van beslissing van de regering, wordt de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing van de gemeenteraad bevestigd.

Het decreet legt, onder andere, op dat de beslissing – uitdrukkelijk of stilzwijgend - genotificeerd wordt aan de omwonende eigenaren. Dus, het publiek wordt geïnformeerd in overeenstemming met de voorschriften rond lokale democratie.

Opgelet: Indien de stedenbouwkundige aanvraag meer bepaald handelt over de opening, de wijziging of de schrapping van een gemeentelijke weg die een wijziging van het rooilijnenplan behelst, stuurt de bevoegde instruerende autoriteit, in de fase van de vervollediging van de vergunningsaanvraag of op elk ogenblik dat zij nuttig acht, stuurt zij aan het schepencollege de vraag tot aanleg, wijziging of de schrapping van de betrokken gemeentelijke weg en het project van rooilijnenplan uitgewerkt door de aanvrager, overeenkomstig artikelen 21 en volgende van het decreet van 6 februari 2014 houdende het gemeentelijke openbare wegennet.

De samenhang tussen de procedure betreffende het wegennet en de procedure betreffende het rooilijnenplan houdt de gelijktijdige indiening van het project en van de aanvraag van de organisatie van een gezamenlijk openbaar onderzoek in. Het decreet van 6 februari 2014 verduidelijkt onder ander dat de gemeenteraad zich gelijktijdig moet uitspreken over de beslissingen verschillend van de aanvraag en over het project van het rooilijnenplan. De beslissingstermijn van 75 of 105 dagen wordt verdubbeld.

51

Binnen de twee hypothesen voorzien in artikel D.IV.41 van het WeRO, worden de instructie-termijnen van de vergunningsaanvraag verlengd met de termijn nodig voor het bereiken van de definitieve beslissingbetreffende het gemeentelijke wegennet en, in voorkomend geval, het besluit betreffende het rooilijnenplan.

Formaliteiten volgend op de beslissing (artikels D.IV.70 tot D.IV.76 van het WeRO)

In uitvoering van artikel D.IV.71 van het WeRO, verwittigt de vergunningshouder, per zending, het schepencollege en de afgevaardigde ambtenaar over de start van de handelingen en de werken, 15 dagen voor hun aanvang.

De beslissing genomen door de bevoegde autoriteit ten aanzien van het project onderworpen aan de effectenstudie vormt het voorwerp van formaliteiten inzake uithanging en notificatie. De realisatie van de deze formaliteiten houdt zich aan een dubbele regel:

- het 1ste Boek van het Wetboek Milieu bevat het corpus van gemeenschappelijke regels voor elk project, dat meer bepaald onderworpen is aan een effectenstudie. Dit corpus van regels vervangt de modaliteiten tot uithanging en notificatie voorzien door de maatregelen die de instructie van de betrokken vergunningsaanvragen regelen.
- Deze regels zijn echter niet van toepassing in zoverre dat de specifieke teksten die de procedure van de aflevering van de vergunningen regelen geen bijkomende modaliteiten vereisen inzake informatie en publieke raadpleging zoals soms in het geval van het WeRO.

Uithanging

Op initiatief van elk schepencollege op wiens grondgebied een openbaar onderzoek georganiseerd werd, wordt een advies uitgehangen gedurende 20 dagen op de gebruikelijke plaatsen van uithanging. Het advies wordt onder andere uitgehangen, op een perfecte zichtbare wijze, op het goed dat betrekking heeft op het project. Dit advies deelt mee:

- het voorwerp van beslissing;
- de plaats of de plaatsen waar de beslissing kan geraadpleegd worden, de voorwaarden waarvan zij eventueel vergezeld is, de redenen en overwegingen die de grondslag geven, eveneens inbegrepen de informatie betreffende het proces van publicatie participatie en de beschrijving, in voorkomend geval, van de belangrijkste maatregelen bestemd voor het vermijden, verminderen en, indien mogelijk, voor het opheffen van meest belangrijke negatieve effecten;
- de uren dewelke de beslissing kan geraadpleegd worden, en waarvan, minstens een werkdag per week tot 20 uur of de zaterdagmorgen op afspraak. Het advies vermeldt eveneens dat, indien de raadpleging plaats heeft tijdens een werkdag na 16 uur of de zaterdagmorgen, dat de persoon die het dossier wil raadplegen hier toe een afspraak ten laatste 24 uur voor de aanvang dient te maken met de adviseur inzake leefmilieu of, bij ontstentenis, bij het schepencollege of de hiertoe afgevaardigde gemeentelijke ambtenaar;
- het adres van de instantie of van de autoriteit, aangeduid door de regering, bij dewelke de beroepen kunnen ingediend worden, evenals de formaliteiten en de termijnen ter regeling ervan;
- het recht van iedere persoon tot het verkrijgen van toegang tot het dossier binnen de diensten van de bevoegde autoriteit, overeenkomstig de bepalingen van de 1ste titel van het deel III van het 1ste Boek van het Wetboek milieu;

52

De uithanging wordt uitgevoerd binnen de 10 dagen:

- of zijnde de notificatie van de beslissing van de afgevaardigde ambtenaar of van de regering;
- of zijnde de verstrijking van de termijnen opgelegd aan de bevoegde autoriteit om haar beslissing te verzenden.

Het 1ste Boek van het Wetboek Milieu bepaalt namelijk dat indien een project wordt geacht geweigerd te worden of geacht wordt te worden toegekend bij ontstentenis van een uitdrukkelijke beslissing door de bevoegde overheid binnen de voorgeschreven termijn, preciseert het bij artikel D.29-22 voorziene advies dat de aanvraag wordt geweigerd. Voor de verstrekte stedenbouwkundige aanvragen, moet de aanvrager, vanzelfsprekend, het advies verwijzend naar de afgeleverde vergunning over het terrein tegen de weg en leesbaar vanaf daar, bekendmaken:

- ofwel indien het handelt over werken, voor de start van de werf en tijdens de volledige duur van deze laatste;
- of in de andere gevallen, vanaf de voorbereidingen, vooraleer de handeling of handelingen vervuld zouden zijn en tijdens de volledige duur van hun vervulling.

Gedurende de volledige periode van bekendmaking, is de beslissing of het document houdende deze toegankelijk volgens de modaliteiten vastgesteld in artikel D29-16, het is te zeggen volgens dezelfde wijze zoals het verloop van de 30 dagen van het openbaar onderzoek.

Op het einde van de termijn van bekendmaking, stelt de burgemeester een attest ter certificering van deze bekendmaking op.

Onder andere, een advies aanwijzend dat de vergunning werd afgeleverd wordt bekendgemaakt op het terrein tegen de weg en leesbaar vanaf daar, door de aanvrager, ofwel indien het handelt over werken, voor de start van de werk en gedurende de volledige duur van deze laatste, ofwel, in de andere gevallen, vanaf de voorbereidingen, vooraleer de handeling of handelingen vervuld zouden zijn en gedurende de volledige duur van hun vervulling. Gedurende deze periode, moeten de vergunning en het toegevoegde dossier of een kopie van de documenten voor eensluidend verklaard door de afgevaardigde ambtenaar zich permanent daar bevinden waar de werken worden uitgevoerd en de handelingen vervuld, bevinden ter beschikking van de ambtenaren aangeduid volgens artikel D.VII.3 van het WeRO.

Notificaties

De bevoegde autoriteit dient de genomen beslissing te notifiëren ten aanzien van de vergunningsaanvraag binnen de termijn van verzending van de beslissing tot aflevering of de weigering van de vergunning:

- aan de aanvrager, via aangetekend schrijven of elk ander middel dat een zekere datum van verzending verleent;
- aan elke gemeente over wiens grondgebied een openbaar onderzoek gerealiseerd werd, per gewoon schrijven of via webmail;
- aan de administraties en de publieke autoriteiten die geraadpleegd werden in het kader van de instructieprocedure van de vergunningsaanvraag, per gewoon schrijven of via webmail;
- aan elk orgaan die de publieke autoriteit als nuttig acht om direct te informeren (mogelijks in het geval van instanties of fysieke personen of rechtspersonen geraadpleegd in de loop van de instructieprocedure van de vergunningsaanvraag die niet opgericht zijn door de publieke autoriteiten);

53

Het is mogelijk, onder andere, om over te gaan tot notificering aan de klagers binnen de 20 dagen na de toekenning of de weigering van de vergunning door de gemeentelijke administratie.

Nadere gegevens betreffende elke stedenbouwkundige aanvraag die zou gepaard gaan met een effectenstudie, bij de afgevaardigd ambtenaar

Zijnde de autoriteit belast met het zich uit te spreken over het karakter van de volledigheid en de ontvankelijkheid van dossier tot aanvraag van de vergunning, moet de afgevaardigde ambtenaar onderzoeken op het project vatbaar is voor effecten, meer bepaald betreffende het milieu. Deze beslissing wordt genomen rekening houdende met de evaluatietoets en alle andere elementen die het toelaten een beslissing te nemen kennende de oorzaken en rekening houdende met de relevante selectiecriteria voorzien in artikel D 66, §2, van het 1ste Boek van het Wetboek Milieu.

De criteria vermeld in artikel D.66,§2, zijn in werkelijkheid de criteria volgens dewelke de regering de lijst van projecten onderworpen aan de effectenstudie heeft opgemaakt. Dus:

1. De karakteristieken van de projecten dienen in overweging genomen worden, op een niet beperkende wijze, ten opzichte van:

- de dimensie van het project;
- de samenvoeging met andere projecten;
- het gebruik van natuurlijke bronnen;
- de productie van afval;
- en van vervuiling en milieuhinder, met inbegrip voor de gezondheid;
- het risico op ongevallen, met de klemtoon meer bepaald op stoffen of op gebruikte technologie.

2. De milieugevoeligheid van geografische zones vatbaar om toegewezen te worden aan het project dienen in overweging genomen te worden rekening houdende met:

- de bestaande bestemming van de bodem;
- de rijkdom met betrekking tot de kwaliteit en het vermogen tot herstel van de natuurlijke bronnen in de zone;
- de draagkracht van de natuurlijke leefomgeving.

3. De belangrijke effecten die in een project in overweging zouden kunnen genomen worden in functie van de criteria opgesomd in 1 en 2, meer bepaald ten aanzien van:

- de reikwijdte van het effect (geografische zone en belangrijkheid van de betrokken bevolking);
- de grensoverschrijdende aard van het effect;
- de omvang en de ingewikkeldheid van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Het komt de afgevaardigde ambtenaar toe om deze beslissing te nemen binnen een termijn van 15 dagen. Indien meerdere afgevaardigde ambtenaren bevoegd zijn, wordt een gemeenschappelijke ontvangstmelding opgemaakt bevattend de beslissing met betrekking tot de ontvankelijkheid om een belangrijke effecten op het milieu te hebben.

Inhoud van de beslissing die het onderzoek naar het karakter van volledigheid en ontvankelijkheid van de vergunningsaanvraag afsluit.

54

Aan het einde van het onderzoek van het volledigheidskarakter en de ontvankelijkheid, kunnen drie types van beslissingen door de autoriteit worden genomen. Deze beslissingen dienen gemotiveerd te worden. Het kan eveneens dat de autoriteit het weglaat om zich over de vatbaarheid van het project voor het hebben van belangrijke effecten binnen de voorgescreven termijn uit te spreken.

De aanvraag wordt onvolledig of onontvankelijk verklaard

Bij het nazicht van de criteria ter onvolledigheid of onontvankelijkheid voor in de wetgeving van toepassing zijnde ter instructie van de vergunningsaanvraag wordt een onderzoek toegevoegd waarin de autoriteit al haar elementen uiteenzet die toelaten om met alle kennis de oorzaak over de milieueffecten waartoe het project vatbaar is te beschrijven. Indien, met betrekking tot de mededeling en alle andere nuttige elementen die ter kennis werden gebracht, de afgevaardigde ambtenaar niet beschikt over de nodige informatie om zijn beslissing te nemen in het licht van de pertinente criteria van artikel D.66, § 2, dient hij de aanvraag als onvolledig te verklaren.

In gelijkaardig geval, zendt de afgevaardigde ambtenaar zijn beslissing binnen de 15 voorgescreven dagen met vermelding van de aanvullingen nodig ten aanzien van het dossier. Indien het dossier onvolledig is, zendt de afgevaardigde ambtenaar een overzicht met de ontbrekende stukken aan de aanvrager. De procedure herneemt vanaf de datum van hun ontvangst.

De aanvraag wordt volledig en ontvankelijk en niet vatbaar voor belangrijke milieueffecten verklaard

Het voortvloeisel van de verplichting wegende op de bevoegde autoriteit voor de ontvangstmelding van het dossier voor het ontvangen van de aanvullingen indien zij meent onvoldoende geïnformeerd te zijn om te beoordelen of het project vatbaar is voor het hebben van be-

langrijke milieueffecten is het feit dat de uitdrukkelijke beslissing ter ontheffing van een effectenstudie louter en alleen mag berusten op een volledig dossier.

De beslissing op een project te ontheffen van een effectenstudie bevat eveneens de overwegingen verbonden aan de volledigheid en de ontvankelijkheid van het dossier gebaseerd op de vereiste voorwaarden in het WeRO. Op voorwaarde dat deze beslissing binnen de vereiste termijnen wordt verzonden, vervolgt de instructieprocedure van het dossier haar loop overeenkomstig de modaliteiten voorzien in het WeRO.

De aanvraag wordt ontvankelijk en vatbaar voor het hebben van belangrijke milieueffecten verklaard

Het voortvloeisel van de verplichting wegende op de bevoegde autoriteit voor de ontvangstmelding van het dossier voor het ontvangen van de aanvullingen indien zij meent onvoldoende geïnformeerd te zijn om te beoordelen of het project vatbaar is voor het hebben van belangrijke milieueffecten is het feit dat de uitdrukkelijke beslissing ter voorschrijving van een effectenstudie louter en alleen mag berusten op een volledig dossier. Voor zover, houdt de beslissing genomen in deze fase enkel de oplegging van een effectenstudie in: het heeft geen nut dat de autoriteit zich uitspreekt over het volledigheidskarakter van het dossier over al haar onderdelen aangezien ingevolge de te maken effectenstudie, is de configuratie van het project vatbaar om te wijzigingen en maar haar de samenstelling van het dossier. De formele beslissing over het volledigheidskarakter en de ontvankelijkheid van het dossier doet zich pas voor vanaf de gelegenheid tot het onderzoek van de tweede vergunningsaanvraag vergezeld door de voorgeschreven studie.

De verzending volgens de goede en geijkte vormvereisten van de beslissing die een milieueffectenstudie oplegt heeft tot effect dat de termijnen voorzien om zich uit te spreken over de aanvraagvergunning voorzien in artikel D.IV.22 van het WeRO worden geschorst tot de dag volgens op de dag van verzending van de beslissing.

De procedurale gevolgen van de beslissing op een effectenstudie op te leggen en verzenden binnen de vereiste termijn is dus afhankelijk van de al dan niet indiening van de drager van het project van een vraag tot in overweging neming.

De aanvrager dient een aanvraag tot in overweging neming in.

Op straffe van onontvankelijkheid, moet de aanvraag tot in overweging neming geschreven en gemotiveerd zijn en gericht aan de afgevaardigde ambtenaar op uiterlijk de 10de dag vanaf de ontvangst van de beslissing die de opmaak van een effectenstudie opgelegd door de aanvrager van de vergunning. De afgevaardigde ambtenaar onderzoekt behoorlijk de aanvraag tot in overweging neming binnen een opgelegde termijn van 30 dagen vanaf de dag dat hij de aanvraag tot in overweging neming voor heronderzoek van het dossier en zendt zijn beslissing aan de aanvrager. Deze termijn van 30 dagen laat toe om een overleg tussen de aanvrager en de autoriteit te organiseren die een van deze drie gevallen kan genereren:

De autoriteit bevestigt de beslissing

Indien de afgevaardigde ambtenaar van oordeel is dat het project, niettegenstaande de argumenten aangebracht door de aanvrager, vatbaar is voor belangrijke milieueffecten, en deze, indien hij zijn project in zijn staat wenst verder te zetten, is gehouden om een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld door de effectenstudie in te dienen.

De autoriteit meent dat het project niet vatbaar is voor belangrijke milieueffecten

Deze herbevestiging van de initiële beslissing heeft tot gevolg om de aanvrager te ontheffen van de opmaak van een effectenstudie.

De instructietermijnen van de vergunningsaanvraag hernemen hun verloop vanaf de dag volgend op de datum waarop de genomen beslissing tot herziening verworpen werd.

De autoriteit laat na om zich uit te spreken over de vraag tot in heroverweging neming

In afwezigheid van een beslissing over de vraag tot in heroverweging neming binnen de termijn van 30 dagen, dient de beslissing die de effectenstudie oplegt als bevestigd beschouwd worden. Indien de aanvrager wenst zijn project in zijn staat te blijven verderzetten, is hij gehouden om een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld van een effectenstudie in te dienen.

De aanvrager dient geen aanvraag tot in heroverweging neming in

Aan het einde van de termijn van 10 dagen verleend aan de aanvrager om zijn vraag tot in heroverweging neming van de beslissing die de opmaak van een effectenstudie opgelegd, wordt deze definitief en is de aanvrager gehouden, indien hij zijn project in zijn staat wil verderzetten om een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld met de effectenstudie in te dienen.

Geen enkele uitdrukkelijke beslissing is genomen binnen de vereiste termijn ten aanzien van de vatbaarheid van het project tot het hebben van belangrijke milieueffecten

De procedurale gevolgen van deze nalatigheid hangen af van de al dan niet indiening van een vraag tot in heroverweging neming door de drager van het project die, in onderhevig geval, gehouden is om een uitdrukkelijke beslissing te verkrijgen.

De aanvrager dient een vraag tot in heroverweging neming in

56

Op straffe van onontvankelijkheid, moet de aanvraag tot in heroverweging neming schriftelijke en gemotiveerd en gericht aan de afgevaardigde ambtenaar gericht te zijn ten laatste op de 10 dag vanaf de dag volgend op de verstrijking van de termijn verleend aan de bevoegde autoriteit om het volledigheidskarakter en de ontvankelijkheid van het dossier te onderzoeken. De afgevaardigde ambtenaar onderzoekt behoorlijk de aanvraag tot in heroverweging neming binnen de opgelegde termijn van 30 dagen vanaf de dag dat hij de aanvraag tot in heroverweging neming tot herziening van het dossier en zendt zijn beslissing aan de aanvrager. Deze termijn van 30 dagen laat toe om een overleg tussen de aanvrager en de autoriteit te organiseren en kan tot drie gevolgen leiden:

De autoriteit meent dat het project vatbaar is voor het hebben van belangrijke milieueffecten

Indien de afgevaardigde ambtenaar beschouwt dat het project, niettegenstaande de argumenten ingebracht door de aanvrager, vatbaar is voor het hebben van belangrijke milieueffecten, en deze, indien hij wenst zijn project in zijn staat te blijven verderzetten, is gehouden om een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld door een effectenstudie in te dienen.

De autoriteit meent dat het project niet vatbaar is voor het hebben van belangrijke milieueffecten

Deze beslissing heeft tot gevolg de ontheffing van de aanvrager van de opmaak van een effectenstudie. De instructietermijnen van de vergunningsaanvraag hernemen hun verloop vanaf de dag volgend op de datum op welke de beslissing genomen in heroverweging is geweigerd.

De autoriteit laat na zich uit te spreken over de vraag tot in heroverweging neming

In gelijkaardig geval, de instructietermijnen van de vergunningsaanvraag hernemen hun verloop vanaf de dag volgend op de dag van de verstrijking van de termijn in dewelke de beslissing over de vraag tot in heroverweging neming dag moeten verzonden worden.

Dit stilzwijgen heeft tot gevolg het uitstellen van de verplichting tot motivering ten aanzien van de vatbaarheid van het project hebbende belangrijke milieueffecten over de beslissing die de afgevaardigde ambtenaar of de regering over de vergunningsaanvraag zal nemen.

De motiveringsplicht uitgesteld naar de bevoegde overheid wordt opgelegd op straffe van nietigheid van de beslissing maar zonder afbreuk van de bevoegdheid tot herziening van de autoriteit bevoegd voor het beroep. Het vloeit deels voort uit indien de bevoegde autoriteit het nalaat om in eerste instantie zich uit te spreken over noodwendigheid of er al dan niet een effectenstudie dient opgemaakt te worden, dan dient de beroepsautoriteit noodzakelijkerwijze de genomen beslissing in eerste instantie ongeldig te verklaren. Uitvoerende zijn macht tot herziening, het behoort hem dan toe om zich uit te spreken over het dossier na gerechtvaardigd te hebben dat het project niet vatbaar is voor belangrijke milieueffecten. Indien zij toch meent dat een effectenstudie zou opgelegd moeten worden, heeft de bevoegde beroepsautoriteit geen andere keuze dan de vergunning te weigeren. Indien hij zijn project de deze staat wenst te blijven verderzetten, moet de aanvrager dus een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld door een effectenstudie indienen.

De aanvrager dient geen vraag tot in heroverweging neming in

In gelijkaardig geval, hernemen de instructietermijnen van de vergunningsaanvraag hun verloop vanaf de dag volgend op de verstrijking van de termijn in dewelke het aan de aanvrager is om zijn vraag tot in heroverweging neming te verzenden.

Dit stilzwijgen heeft tot gevolg het uitstellen van de verplichting tot motivering ten aanzien van de vatbaarheid van het project hebbende belangrijke milieueffecten over de beslissing die de afgevaardigde ambtenaar of de regering over de vergunningsaanvraag zal nemen.

De motiveringsplicht uitgesteld naar de bevoegde overheid wordt opgelegd op straffe van nietigheid van de beslissing maar zonder afbreuk van de bevoegdheid tot herziening van de autoriteit bevoegd voor het beroep. Het vloeit deels voort uit indien de bevoegde autoriteit het nalaat om in eerste instantie zich uit te spreken over noodwendigheid of er al dan niet een effectenstudie dient opgemaakt te worden, dan dient de beroepsautoriteit noodzakelijkerwijze de genomen beslissing in eerste instantie ongeldig te verklaren. Uitvoerende zijn macht tot herziening, het behoort hem dan toe om zich uit te spreken over het dossier na gerechtvaardigd te hebben dat het project niet vatbaar is voor belangrijke milieueffecten. Indien zij toch meent dat een effectenstudie zou opgelegd moeten worden, heeft de bevoegde beroepsautoriteit geen andere keuze dan de vergunning te weigeren. Indien hij zijn project de deze staat wenst te blijven verderzetten, moet de aanvrager dus een nieuwe vergunningsaanvraag vergezeld door een effectenstudie indienen.

4.4.2. Milieuvergunning

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie:

Service Public de Wallonie – Direction générale opérationnelle de l'agriculture, des ressources naturelles et de l'environnement (DGO3)

- Monsieur Brieuc Quévy, Directeur général – 081/33.61.60
- Monsieur Marc Peerts, Inspecteur général du département des permis et autorisations

Avenue Prince de Liège 15, B -5100 Namur (Jambes)

Tel.: 081 33. 61.03

Contactpersonen:

De contactpersonen verschillen naar gelang van de geografische ligging van het project. Voor meer informatie kunt u terecht bij de volgende personen:

- Madame Marianne Petitjean, Directrice de la Direction de Liège du Département des permis et autorisations- DGO3 ; marianne.petitjean@spw.wallonie.be of 04/224.57.57;
- Monsieur Daniel Vanderwegen, Directeur de la Direction de Namur - Luxembourg du Département des permis et autorisations- DGO3 ; daniel.vanderwegen@spw.wallonie.be of 081/71.53.44;
- Monsieur Elio Calo, Direction de Charleroi du Département des permis et autorisations- DGO3 ; elio.calo@spw.wallonie.be of 071/65.47.80;
- Monsieur Bernard Bequet, Direction de Mons du Département des permis et autorisations- DGO3 ; bernard.bequet@spw.wallonie.be of 065/32.82.00.

Procedure

Doel van de procedure

De milieuvergunning geeft de toelating tot uitbating van een vestiging, de uitbating zijnde de ingebruikname, de inwerkingstelling, de handhaving ter plekke, de handhaving van de indienststelling, het onderhoud en het gebruik van de betreffende vestiging.

De milieuvergunning beoogt de bescherming van de mens of van het milieu te verzekeren, in een geïntegreerde invalshoek van preventie en vermindering van vervuiling, tegen gevaren, tegen de overlast of ongemakken als een vestiging vatbaar is om deze , direct of indirect, gedurende of na de uitbating te veroorzaken. Er wordt niet enkel de bevolking buiten de omheining van de vestiging beoogd, maar eveneens iedere persoon die zich aan de binnenzijde van de vestiging bevindt, zonder evenwel de bescherming in de hoedanigheid van werknemer.

Overigens wordt beoogd om bij te dragen tot het vervolg van de doelstellingen van de bescherming van de klimaatevenwichten, de kwaliteit van water, van de lucht, van de bodem, van de ondergrond, van de biodiversiteit en van de geluidsomgeving, en om bij te dragen aan het verstandig beheer van het water, de bodem, de ondergrond energie en afval.

Het dient vermeld te worden dat, indien een promotor een stedenbouwkundige vergunning en een milieuvergunning nodig heeft om zijn project in werking te stellen, is er een gemeenschappelijke procedure voorzien die de mogelijkheid biedt tot aflevering van een unieke vergunning.

Verloop van de procedure

Welke zijn de vestigingen onderworpen aan een milieuvergunning ?

De installaties en activiteiten zijn opgenomen in rubrieken en verdeeld in drie klassen (klasse 1, klasse 2 en klasse 3).

De eerste klasse bevat de installaties en activiteiten die het meest gevaarlijke voor de veiligheid van de omwonenden zijn alsook deze waarvan de impact op het milieu het belangrijkste is.

De derde klasse bevat de installaties en activiteiten die een weinig belangrijke impact op de mens en het milieu hebben en voor dewelke de wetgever voorzien heeft dat de voorwaarden integraal in de uitbating gekaderd zijn. Voor deze vestigingen, heeft de wetgever geoordeeld dat het niet nodig is om een procedure tot toelating door een autoriteit te voorzien maar een meer soepel stelsel van een eenvoudige verklaring.

De tweede klasse is een “rest”klasse die de installaties en activiteiten verzameld waarvan niet kan aangetoond worden hen te rangschikken in de eerste of de derde klasse. De vestigingen van de tweede klasse zijn eveneens onderworpen aan een vergunning.

59

Wie is de bevoegde autoriteit ?

De bevoegde autoriteit is het schepencollege van de gemeente waar de vestiging in ontwerp gelegen is. Voor de milieuvergunning, is er geen uitzonderingsmogelijkheid behoudens in de twee volgende gevallen:

- de aanvragen voor milieuvergunningen voor mobiele vestigingen, namelijk elke installatie ontwikkeld om geëxploiteerd te worden in verschillende gebouwen en waarvan de duur van de exploitatie in dezelfde site één jaar niet overschrijdt;
- de aanvragen voor milieuvergunningen betreffende de vestigingen gelegen over het grondgebied van meerdere gemeenten.

Deze beide categorieën van vestigingen vallen direct onder de directeur van de externe Directie van het Departement van vergunningen en toelatingen bevoegd voor de gemeente bij dewelke de aanvraag werd ingediend.

Voor de unieke vergunning, worden onder andere aan de bevoegdheid van het schepencollege onttrokken, de aanvragen betreffende de handelingen en werken beoogd in artikel D.IV.22 lid 1, 1° en 2° van het WeRO, die hoofdzake lijk de vestigingen van publiek recht of van openbaar nut en de vestigingen gesitueerd in zone voor economische activiteiten beoogd.

Binnen deze hypothese, alsook indien de vestiging gelegen is over het grondgebied van meerdere gemeenten, zijn de voormelde directeur (voor de milieuaspecten) en afgevaardigde ambtenaar (voor de stedenbouwkundige aspecten) gezamenlijk bevoegd om zich uit te spreken over de unieke vergunningsaanvraag.

Indiening van de aanvraag

De aanvraag voor de milieuvergunning/unieke vergunning wordt verzonden naar het schepencollege van de gemeente op wiens grondgebied de vestiging gelegen is.

In het geval dat de vestiging gelegen is over het grondgebied van meerdere gemeenten, wordt de aanvraag verzonden naar een van de gemeenten, door vrije keuze van de aanvrager, over wiens grondgebied de vestiging is ontworpen.

De aanvraag dient ingediend te worden door middel van een formulier waarvan het model terug te vinden is in bijlage 1 van het besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 betreffende de procedure en diverse uitvoeringsmaatregelen van het decreet van 11 maart 1999 betreffende de milieuvergunning.

Het model dat terug te vinden is in deze bijlage 1 is het algemene model van de vergunningsaanvraag. In functie van het type van vestiging, bestaan er ook bijlagen toe te voegen aan het algemene model, alvorens de aanvullende informatie toe te voegen. Dit is meer bepaald het geval voor de landbouwuitbatingen, wateropvang, de centra voor technische berging, het gebruik beperkt tot genetisch gewijzigde organismen of pathogenen, de steengroeven en hun bijgebouwen.

Een dossierrecht dekkend de administratieve kosten wordt geheven ten laste van elke fysieke of morele persoon evenredig aan de indiening van de aanvraag. Het dossierrecht wordt als volgt vastgesteld:

- 500 euro voor de aanvraag van de milieuvergunning/unieke vergunning betreffende een vestiging van klasse 1;
- 125 euro voor een aanvraag van de milieuvergunning/unieke vergunning betreffende een vestiging van klasse 2.

Onderzoek van de ontvankelijkheid en de volledigheid van de aanvraag

De technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar indien het over om een unieke vergunning handelt) zendt aan de aanvrager zijn (hun) beslissing met hun beslissing over de volledigheid en de ontvankelijkheid van de aanvraag binnen een termijn van 20 dagen vanaf de dag dat de technische ambtenaar de aanvraag ontvangt.

De aanvraag is onvolledig indien de inlichtingen of de documenten ontbreken met name in het aanvraagformulier. Binnen deze hypothese, de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) wijst de aanvrager op de ontbrekende inlichtingen of documenten.

De aanvraag is onontvankelijk:

- indien zij werd ingediend in strijd met de voorziene vorm ter indiening van de vergunningsaanvraag;
- indien zij tweemaal onvolledig wordt beoordeeld

Effectenstudie en voorafgaande informatievergadering.

Voor de projecten vatbaar voor het teweegbrengen van belangrijke milieueffecten, heeft de Waalse Regering een regelgevend besluit opgelegd dat een effectenstudie in al deze gevallen aan de aanvraag gehecht is.

Overigens, indien een vergunningsaanvraag wordt ingediend met betrekking tot een project voor dewelke een effectenstudie niet automatisch vereist is, moet de autoriteit belast met het

oordelen van het volledigheidskarakter en de ontvankelijkheid, onderzoeken, na inzage van het aanvraagdossier, of het project vatbaar is voor het hebben van belangrijke milieueffecten. Indien het antwoord bevestigend is, wordt een effectenstudie eveneens opgelegd.

Wanneer zulk een studie vereist is, dient de aanvrager, voorafgaand aan de redactie van de studie en de indiening van het dossier, een informatievergadering uit te voeren met als onderwerp:

- het toestaan aan de aanvrager om zijn project voor te stellen;
- het toestaan aan het publiek zich te informeren en zijn opmerkingen en suggesties met betrekking tot het project te uiten.
- de aandacht te vestigen op specifieke punten die zouden kunnen aangesneden worden in de effectenstudie;
- het voorstellen van alternatieve technieken die redelijkerwijze kunnen beschouwd worden door de aanvrager en opdat er rekening mee gehouden kan worden tijdens de opmaak van de effectenstudie.

Openbaar onderzoek

Ieder project dat het voorwerp uitmaakt van een aanvraag voor een milieuvergunning/unique vergunning moet onderworpen worden aan een openbaar onderzoek. Het openbaar onderzoek heeft in hoofdzaak tot doel om de aanvraag en de informatie die zij bevat ter beschikking te stellen aan het publiek, om deze de mogelijkheid te geven zich uit te spreken over zijn opmerkingen en tegenwerpingen met betrekking tot het project en, ten slotte, om aan de aanvrager toe te staan om de aandacht te trekken van het publiek over het belang van het project voor een duurzame ontwikkeling.

61

Het openbaar onderzoek wordt georganiseerd door het schepencollege. Tijdens de duur van het onderzoek, mag de inhoud van de aanvraag geraadpleegd worden bij de gemeentelijke administratie tijdens de openingsuren van de kantoren, alsook een dag per week tot 20 uur of de zaterdagvoormiddag. Tijdens de duur van het onderzoek, kan iedere persoon zijn tegenwerpingen schriftelijk of mondeling aan de gemeentelijke administratie richten, met vermelding van zijn naam en adres. Het openbaar onderzoek duurt 30 dagen in het geval van een vestiging van klasse 1 en 15 dagen in het geval van een vestiging van klasse 2.

Na de afsluiting van het openbaar onderzoek, stelt het schepencollege een proces-verbaal op van het onderzoek en maakt een synthese van de schriftelijke en mondelinge tegenwerpingen en de opmerkingen geuit tijdens het verloop ervan. Vervolgens, verzendt zij aan de technische ambtenaar (en aan de afgevaardigde ambtenaar) binnen 10 dagen na afsluiting van het onderzoek, de schriftelijke en mondelingen tegenwerpingen en opmerkingen geuit tijdens het verloop ervan, met inbegrip van het proces-verbaal en de voorgeschreven synthese. Zij voegen eventueel hun advies toe.

Welke zijn de vereiste adviezen ?

Voorafgaand aan de beslissing, moet de bevoegde autoriteit het advies inwinnen van bepaalde instellingen die vatbaar zijn om meer uitgebreid hun licht laten schijnen over het betrokken project.

Het besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 houdende de lijst van project onderworpen aan de effectenstudie en de geklasseerde installaties en activiteiten vermelden de verplicht te raadplegen administraties en organismen voor elkeen van deze geklasseerde installaties en activiteiten.

Overigens, andere te raadplegen instanties kunnen door de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) aangeduid worden en, de dag dat hij (zij) verzend(t)(en) de beslissing met de bevestiging van de volledigheid en de ontvankelijkheid van de aanvraag aan de bevoegde autoriteit, stu(u)rt(en) hij (zij) het aanvraagdossier door.

Vanaf de datum van de aanhangigmaking door de technische ambtenaar, zenden de geraadpleegde instanties hun advies binnen een termijn van:

- 60 dagen indien de aanvraag een vestiging van klasse 1 betreft;
- 30 dagen indien de aanvraag een vestiging van klasse 2 betreft.

Bij ontstentenis van verzending van het advies binnen de voorziene termijnen, wordt het advies gunstig geacht.

Syntheseverslag

Op basis van de ontvangen adviezen, wordt een syntheseverslag geschreven door de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar indien het over een unieke vergunning handelt). Dit verslag behelst niet enkel de adviezen ontvangen in de loop van de procedure maar ook het advies van de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) vergezeld door een voorstel van beslissing inbegrepen, in voorkomend geval, met specifieke voorwaarden tot uitbating. Het syntheseverslag wordt verstuurd aan de bevoegde autoriteit binnen een termijn van:

- 70 dagen indien de vergunningsaanvraag een vestiging van klasse 2 beoogt;
- 110 dagen indien de vergunningsaanvraag een vestiging van klasse 1 beoogt.

62

De termijnen kunnen verlengd worden door (gezamenlijke) beslissing van de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar). De duur van de verlenging mag de duur van 30 dagen niet overschrijden. Wij merken op dat indien de bevoegde autoriteit de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) is, deze(dezen) het syntheseverslag niet schrijft (schrijven).

De beslissing van de autoriteit

De bevoegde autoriteit moet zijn beslissing verzenden binnen een termijn van:

- 90 dagen indien de vergunningsaanvraag een vestiging van klasse 2 beoogt;
- 140 dagen indien de vergunningsaanvraag een vestiging van klasse 1 beoogt.

In afwijking van, indien het syntheseverslag werd verzonden voor de verstrijking van de verleende termijn, moet de bevoegde autoriteit haar beslissing zenden binnen een termijn van:

- 20 dagen vanaf de dag dat zij het syntheseverslag heeft ontvangen voor de vestigingen van klasse 2;
- 30 dagen vanaf de dag dat zij het synthesesrapport heeft ontvangen voor de vestigingen van klasse 1.

In de hypothese dat de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) de verzending van het syntheseverslag heeft (hebben) verlengd, wordt de termijn verleend aan de bevoegde autoriteit om de beslissing te verzenden verlengd met een termijn hetzelfde als deze vastgesteld door de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar).

Bij ontstentenis van verzending van de beslissing binnen de voorziene termijnen:

- indien het syntheseverslag werd verzonden en indien het een gunstig advies van de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) behelst, wordt de be-

- slissing geacht gehouden te zijn aan de algemene en sectorale voorwaarden en aan de eventuele specifieke voorwaarden geformuleerd in het syntheseverslag dat de technische ambtenaar aan de aanvrager zendt;
- indien het syntheseverslag niet verzonden werd of het behelst een ongunstig advies van de technische ambtenaar (en van de afgevaardigde ambtenaar), wordt de vergunning geacht geweigerd te zijn.

Beroep

Een beroep tegen de beslissingen van de bevoegde autoriteiten in eerste aanleg wordt ingesteld door elke fysieke of morele persoon die een belang kunnen rechtvaardigen, bij het schepencollege van de gemeente in wiens grondgebied de vestiging is gelegen alsook bij de technische ambtenaar en de afgevaardigde ambtenaar.

Elke persoon die zich benadeeld meent door de beslissing genomen in eerste aanleg heeft dus het recht om in beroep de wijziging van vernietiging van deze beslissing te vragen. Het kan dus om de aanvrager zelf handelen, in geval van volledige of gedeeltelijke weigering van de toelating, of indien er hem specifieke uitbatingsvoorwaarden werden opgelegd die hem te strikt of ongeschikt lijken, of voor eender andere reden.

Het kan ook om de omwonenden handelen, voor dewelke er geen voorwaarden van directe nabijheid aan het project bestaan, niet meer dan tijdens het openbaar onderzoek. Iedere persoon wonende in de nabije omgeving of in de verte van de vestiging kunnen een beroep indienen voor zover de vestiging zoals toegelaten vatbaar is om hem grief te veroorzaken. De gemeenten betrokken door de overlast van een vestiging hebben ook de mogelijkheid om aan de beroepsautoriteit de vernietiging of de wijziging van de beslissing in eerste aanleg te vragen.

Wat de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) betreft, laat het beroep door hem ingesteld toe om het algemene belang te verdedigen.

Voor de milieuvergunning, is de beroepsautoriteit de Minister houdende de bevoegdheid voor milieu. Voor de unieke vergunning, handelt het over de Minister houdende de bevoegdheid voor ruimtelijke ontwikkeling.

Een dossierrecht van 25 euro is verschuldigd.

Het beroep dient verzonden te worden binnen een termijn van 20 dagen vanaf:

- de ontvangst van de beslissing voor de aanvrager, de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) en voor elk schepencollege van de gemeenten op wiens grondgebied de vestiging is gelegen;
- de verstrijking van de verleende termijnen aan de bevoegde autoriteit in eerste aanleg om haar beslissing te nemen voor de aanvrager, de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar) en voor elk schepencollege van de gemeenten op wiens grondgebied de vestiging gelegen is;
- de eerste dag van bekendmaking van de beslissing, voor alle personen niet beoogd in 1.

Behoudens het beroep uitgaat van de technische (of de gedelegeerde) ambtenaar of van het schepencollege van de gemeente op wiens grondgebied de vestiging gelegen is, schorst het feit van de indiening van het beroep tegen de beslissing haar gevolgen niet.

De uitbater kan dus beginnen met de uitbating indien de toelating aan hem afgeleverd werd (maar voor eigen risico en gevaar gezien de toelating vatbaar is om vernietigd of gewijzigd te worden door de beroepsautoriteit) en omgekeerd, indien hij zijn toelating geweigerd ziet, geeft de indiening van een beroep hem duidelijk niet het recht om uit te baten.

De beroepen worden in vooronderzoek genomen door:

- de technische ambtenaar voor de beroepen, namelijk de directeur-generaal van de Algemene directie landbouw, natuurlijke bronnen en leefmilieu;
- indien het beroep handelt over een unieke vergunning, gezamenlijk met de afgevaardigde ambtenaar voor de beroepen, namelijk de Directeur-generaal van de Algemene Directie van Ruimtelijke ordening, huisvesting en het patrimonium.

Een syntheseverslag wordt geschreven (gezamenlijk) door de technische ambtenaar (en de afgevaardigde ambtenaar). Het wordt aan de Minister verzonden binnen de termijn van:

- 50 dagen indien het beroep een vestiging van klasse 2 betreft;
- 70 dagen indien het beroep een vestiging van klasse 1 betreft.

Zoals in eerste aanleg, is een verlenging van maximum 30 dagen mogelijk.

De Minister dient zijn beslissing te verzenden aan de eiser binnen de termijn van:

- 70 dagen indien het beroep een vestiging van klasse 2 betreft;
- 100 dagen indien het beroep een vestiging van klasse 1 betreft.

64

In afwijking van, indien het syntheseverslag wordt verstuurd voor de verstrijking van de termijn, dient de Minister zijn beslissing te verzenden binnen een termijn van:

- 20 dagen vanaf de dag dat hij het syntheseverslag ontvangt voor de vestigingen van klasse 2;
- 30 dagen vanaf de dag dat hij het syntheseverslag ontvangt voor de vestigingen van klasse 1.

Zoals in eerste aanleg, heeft de wetgeving gewenst om een juridisch gevolg te geven aan het verloop van termijn die het heeft gelaten aan de autoriteit om zich uit te spreken.

Aldus, bij ontstentenis van verzending van de beslissing binnen de voorziene termijn:

- wordt de beslissing genomen in eerste aanleg bevestigd;
- bij ontstentenis van beslissing in eerste aanleg en indien er een rechtsgeldig syntheseverslag over het beroep is, wordt de beslissing gehouden te zijn aan de algemene en sectorale voorwaarden en, in voorkomend geval, aan de specifieke voorwaarden gesteld in het syntheseverslag over het beroep.
- bij ontstentenis van beslissing in eerste instantie en van een rechtsgeldig syntheseverslag over het beroep, wordt de beslissing geacht gehouden te zijn aan de algemene en sectorale voorwaarden, en in voorkomend geval, aan de specifieke voorwaarden gesteld in het synthesesrapport genomen in eerste aanleg.

Juridische basis

- Décret du 11 mars 1999 relatif au permis d'environnement
- Arrêté du Gouvernement wallon du 4 juillet 2002 relatif à la procédure et à diverses mesures d'exécution du décret du 11 mars 1999 relatif au permis d'environnement
- Arrêté du Gouvernement wallon du 4 juillet 2002 arrêtant la liste des projets soumis à étude d'incidences et des installations et activités classées
- Livre Ier du Code de l'environnement

4.5. Wettelijk kader voor vergunningen verleend door het Brussels Hoofdstedelijke Gewest

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is bevoegd voor het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning.

4.5.1. Stedenbouwkundige vergunning

Algemene gegevens

Verantwoordelijke administratie

Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
Brussel Stedelijke Ontwikkeling (BROH)
Directie Stedenbouw

Contact

Vooruitgangstraat, 80/1 - 1035 Brussel
Tel.: 02 204 23 77
E-mail: broh.communicatie@gob.irisnet.be

Procedure

Doel procedure

De vergunning geeft aan de projectpromotor de toelating te bouwen, een grond te gebruiken voor het plaatsen van vaste inrichtingen, een bestaand bouwwerk te verbouwen, de bestemming van een goed of het reliëf van de bodem te wijzigen, te ontbossen, te ontginnen, enz... (zie artikel 98 van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening, BWRO), met uitzondering van de uitvoering van werken bepaald in het zogenaamde besluit van gering miniem omvang. *[Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 november 2008 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van de overlegcommissie evenals van de speciale regelen van openbaarmaking of van de medewerking van een architect]*

Verloop van de procedure

Zie hoofdstuk 5 (5.2.12)

Indiening dossier

De in te vullen formulieren en de hele in te dienen documenten worden bepaald in het Besluit van De Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 december 2013 tot vaststelling van de samenstelling van het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (*Staatsblad 12 maart 2014*)

Juridische basis

Voor de lijst van de wetgeving kunt u kijken naar de site www.stedenbouw.irisnet.be.

4.5.2. Milieuvergunning

Algemene gegevens

Leefmilieu Brussel – BIM

Havenlaan 86C/3000; 1000 Brussel

E-mail: permit@leefmilieu.brussels

Procedure

Doel procedure

Sommige activiteiten of uitrustingen kunnen een impact hebben op het milieu of ongemakken of hinder veroorzaken voor hun omgeving. We hebben het dan over ingedeelde inrichtingen die geklasseerd worden in functie van hun aard en het belang van het gevaar of de verstoringen die ze vertegenwoordigen.

Om deze inrichtingen te mogen plaatsen, onderhouden en gebruiken, hebt u een [milieuvergunning](#)³ (of voorafgaand attest) nodig, waarvan u de voorwaarden dient te respecteren. Deze vergunning kan worden aangevraagd door de eigenaar, de syndicus, de huurder, de uitbater, het architectenbureau, de projectontwikkelaar, ... Het is de gebruiker die het risico loopt om voor het gerecht vervolgd te worden als de inrichtingen gebruikt worden zonder vergunning, aangezien hij diegene is die men op de plaats van uitbating zal aantreffen.

Het type van vergunning dat u nodig hebt, hangt af van de klasse van de inrichtingen (3, 2, 1D, 1C, 1B, 1A).

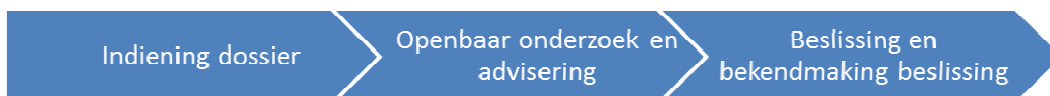
Als uw project of activiteit meerdere ingedeelde inrichtingen omvat, hoeft u, behalve in bepaalde specifieke gevallen, maar één aanvraag in te dienen.

Verloop procedure en indiening dossier

De procedure die doorlopen moet worden is afhankelijk van de klasse van de inrichtingen waarvoor een milieuvergunning moet aangevraagd worden. De verschillende procedures voor de verschillende klassen van vergunningen en hoe u uw aanvraag moet indienen kan u terug vinden op onze website op volgende pagina:

<http://www.leefmilieu.brussels/de-milieuvergunning/administratieve-gids>

Zeer beknopt komen de verschillende procedures op het volgende neer, maar de termijnen voor de verschillende stappen zijn verschillend.

³ <http://www.leefmilieu.brussels/de-milieuvergunning/administratieve-gids>

Juridische basis

- Ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en haar uitvoeringsbesluiten
- Ordonnantie van 17 juli 1997 betreffende de strijd tegen de geluidshinder in een stedelijke omgeving en haar uitvoeringsbesluiten
- Ordonnantie van 22 april 1999 tot vaststelling van de lijst van de ingedeelde inrichtingen van klasse IA
- Ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems en haar uitvoeringsbesluiten
- Ordonnantie van 1ste maart 2012 betreffende het natuurbehoud
- Ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen

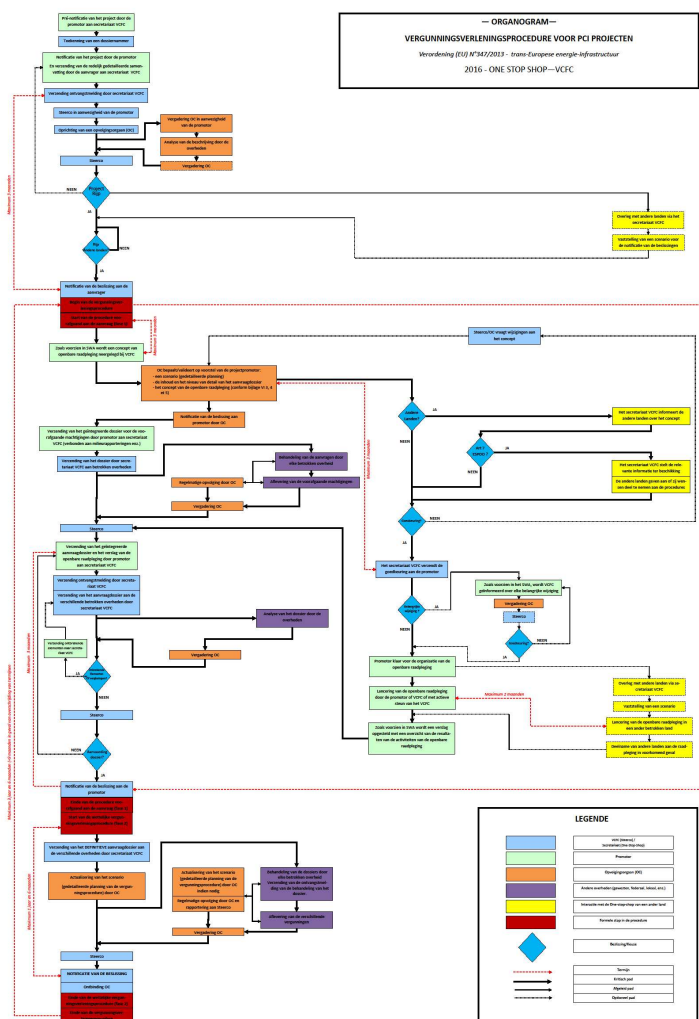
5. Schematisch overzicht vergunningsverleningsprocedure TEN-E

5.1. Vergunningsverleningsprocedure: stroomschema van het vergunningsverleningsproces in uitvoering van de TEN-E verordening en het Samenwerkingsakkoord

De uitvoering van het volledige vergunningsverleningstraject overeenkomstig de regelgeving van de Europese verordening 347/2013 en zoals verder gedetailleerd in het Samenwerkingsakkoord van 27 februari 2014 wordt in de volgende globale flowchart op schematische wijze voorgesteld.

De globale flowchart is eveneens beschikbaar op de VCFC-CCFA website: <https://economie.fgov.be/vcfc-ccfa>

68

5.2. Vergunningsverleningsprocedure: stroomschema per deelvergunningsproces

Afhankelijk van de ligging van het PCI-project kunnen de volgende combinaties van vergunningsverleningsprocedures met de volgende vergunningsverlenende instanties voorkomen:

a) **Offshore:**

- enkel betrokkenheid van de federale overheidsinstanties

b) **Onshore:**

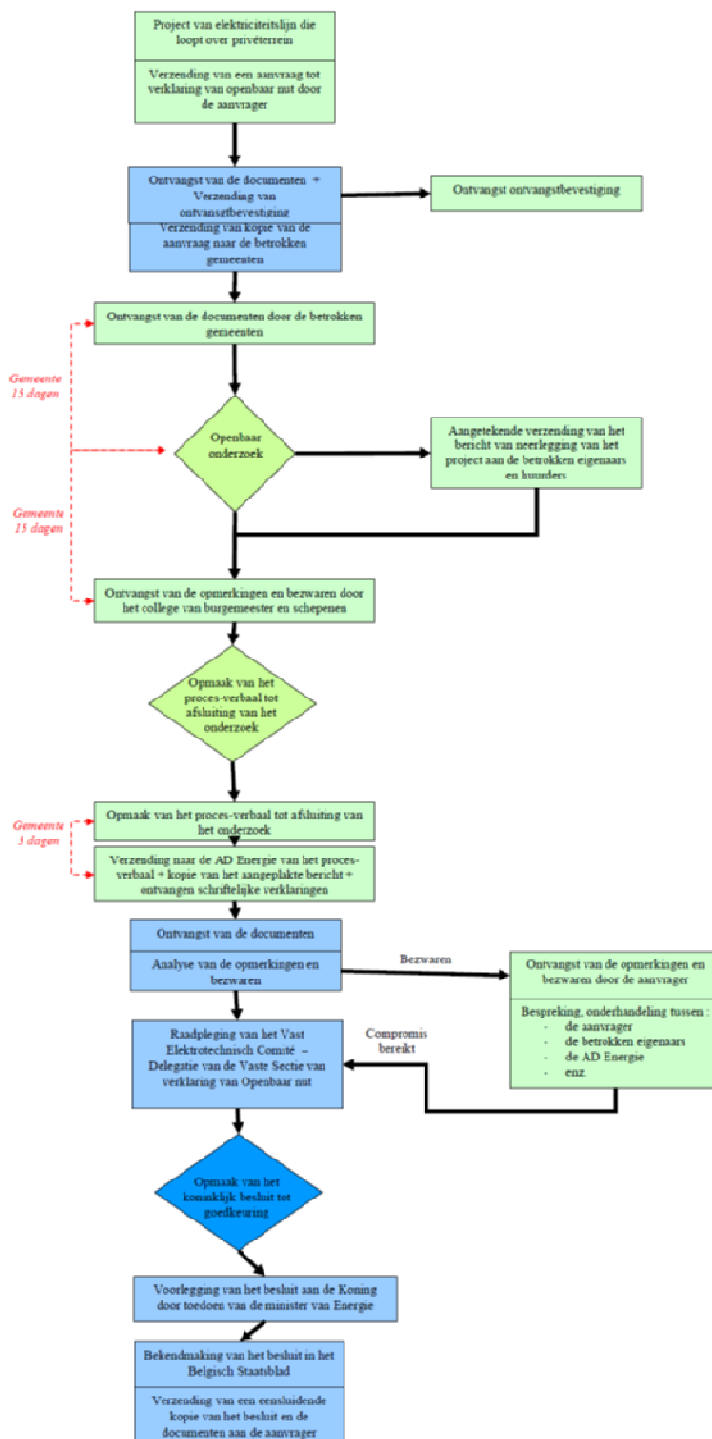
- Project gelegen in het Waalse gewest: Waals gewest en, in voorkomend geval, de Federale Overheid.
- Project gelegen in het Vlaams gewest: Vlaams gewest en, in voorkomend geval, de Federale Overheid.
- Project gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest: Brussels Hoofdstedelijk Gewest en, in voorkomend geval, de Federale Overheid.
- Bij overschrijding van het grondgebied van de gewesten: combinaties van voorgaande mogelijkheden.

Het VCFC stelt binnen de schoot van het Steerco de betrokkenheid van de instanties vast bij kennisgeving van het project door de projectpromotor. In functie van de ligging van het project bepaalt zij van het project-specifieke opvolgingscomité.

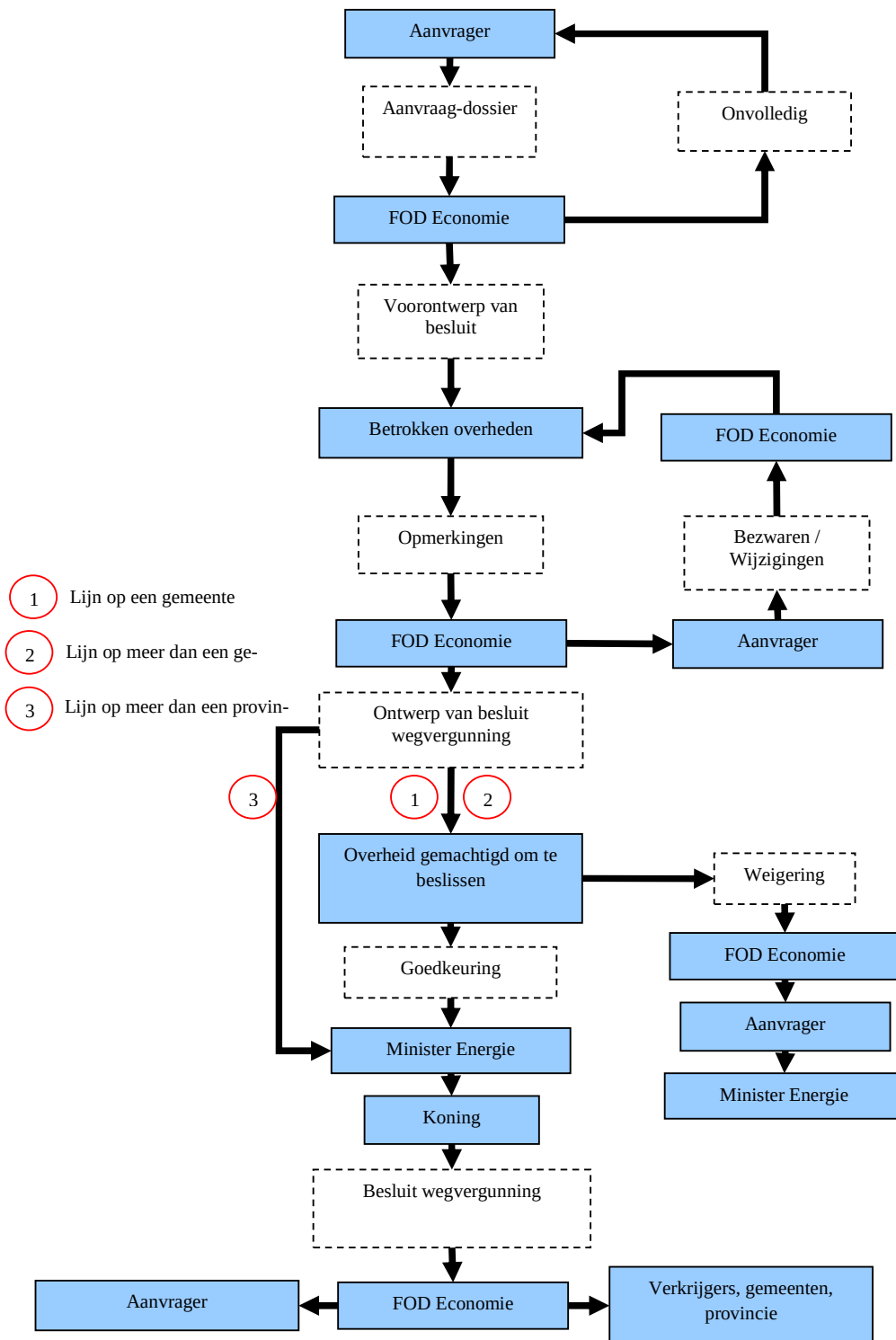
De volgende stroomschema's bevatten de stroomschema's van de vergunningen van de verschillende entiteiten.

NB. De originele bestanden van de flowcharts kunnen verkregen worden via het VCFC-CCFA secretariaat (vcfc-ccfa@economie.fgov.be).

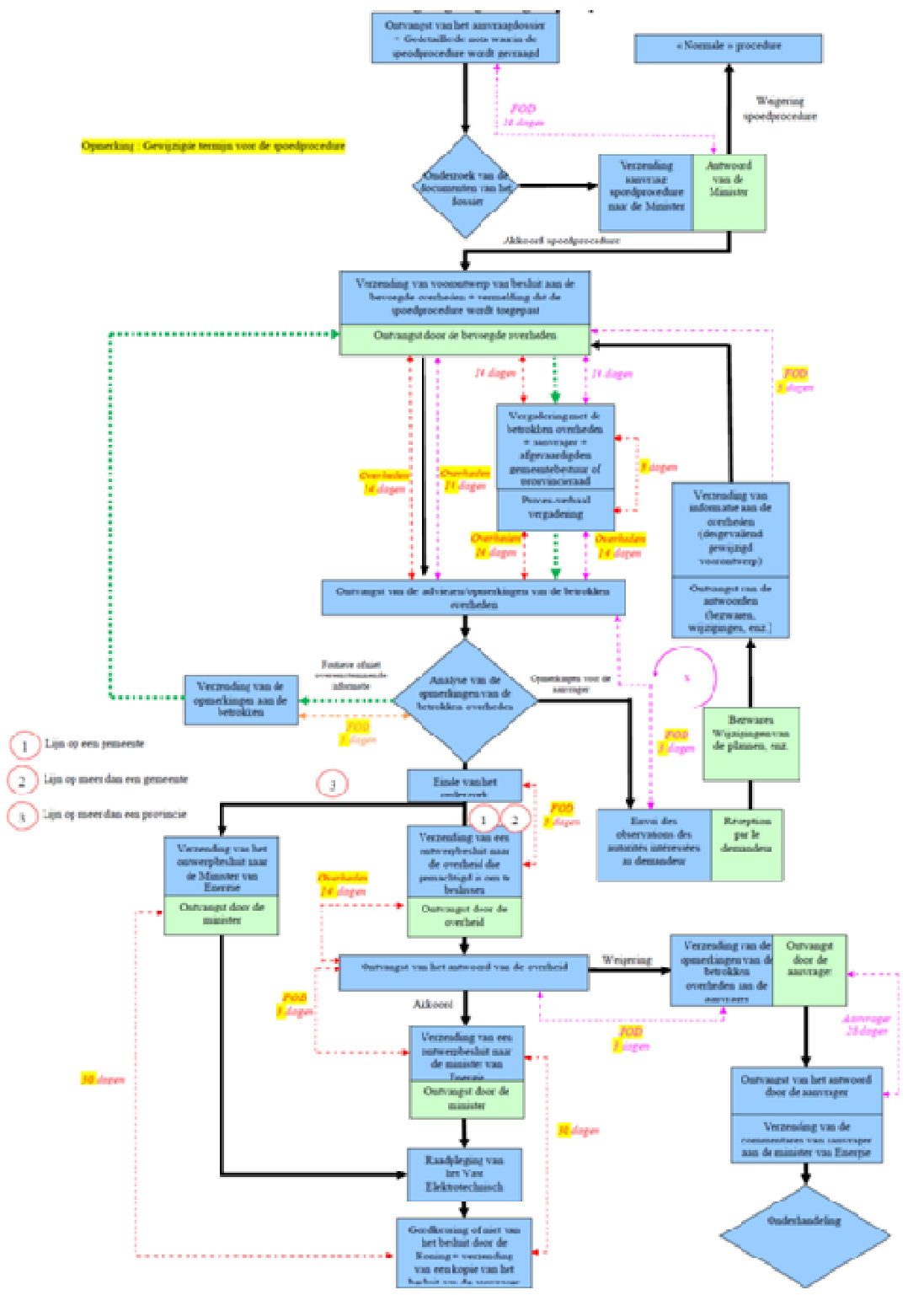
5.2.1. Stroomschema Federale Overheid: vergunning openbaar nut (elektrische verbindingen)

5.2.2. Stroomschema Federale Overheid: wegvergunning (elektrische verbindingen)

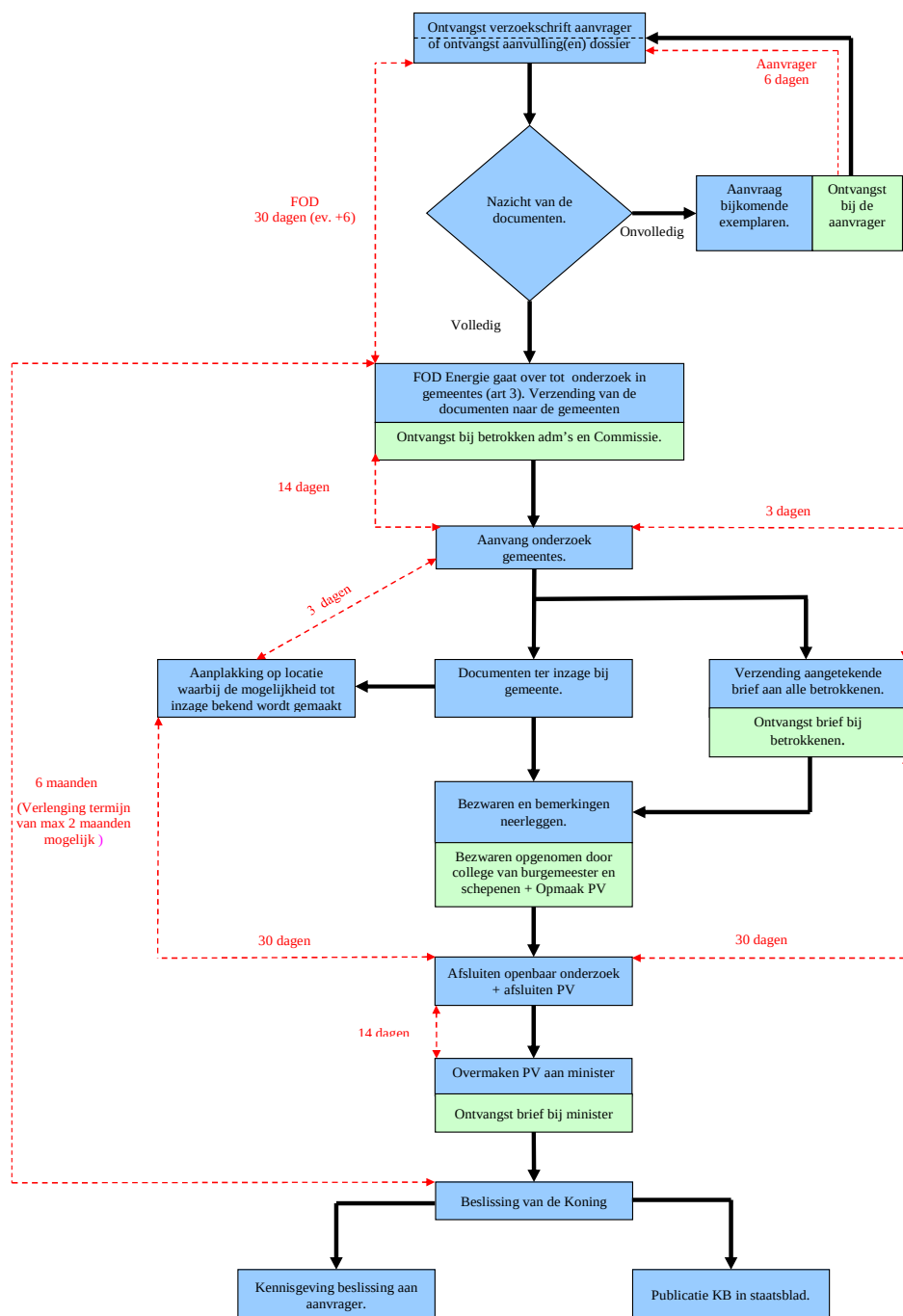

72

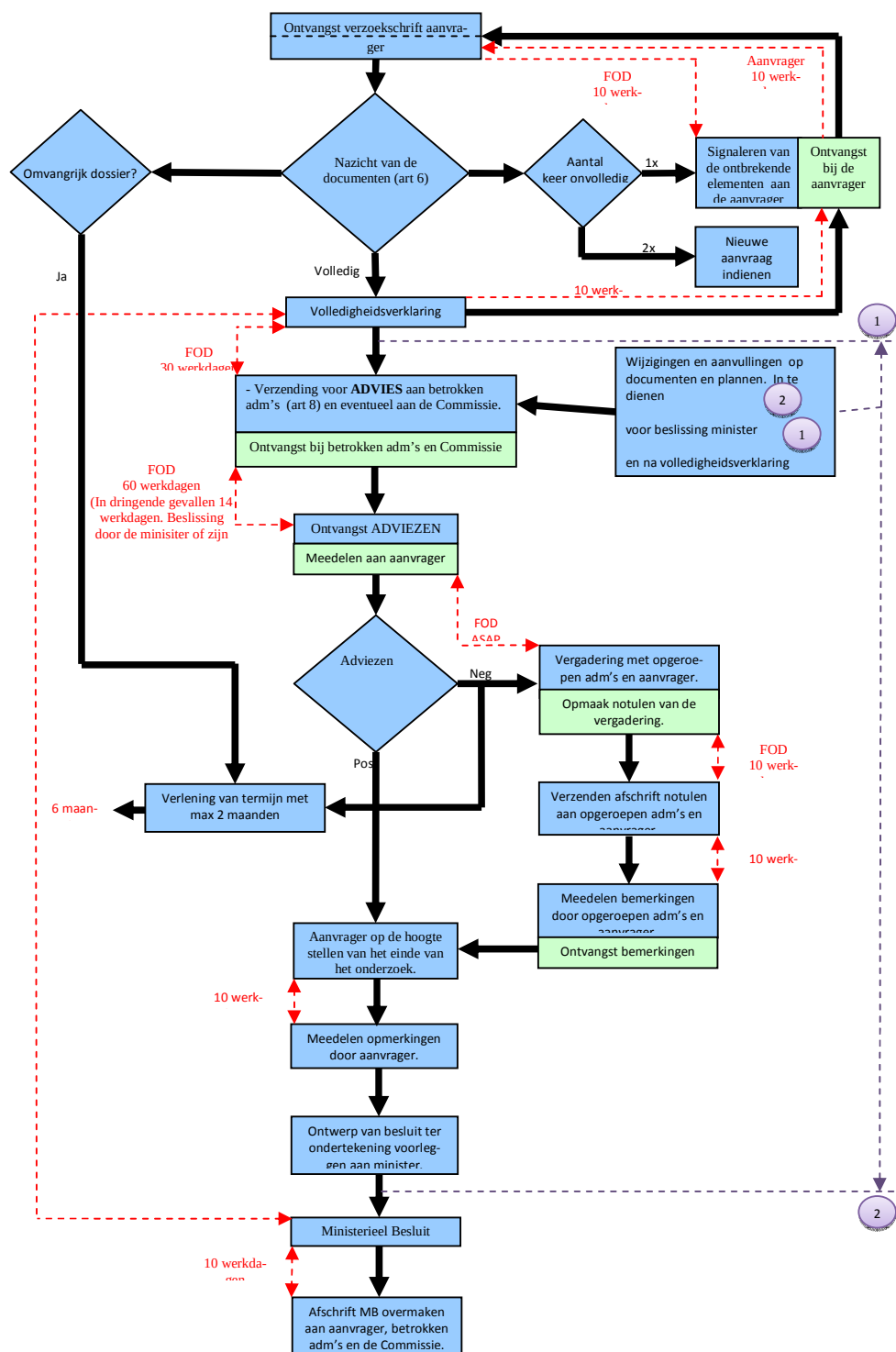

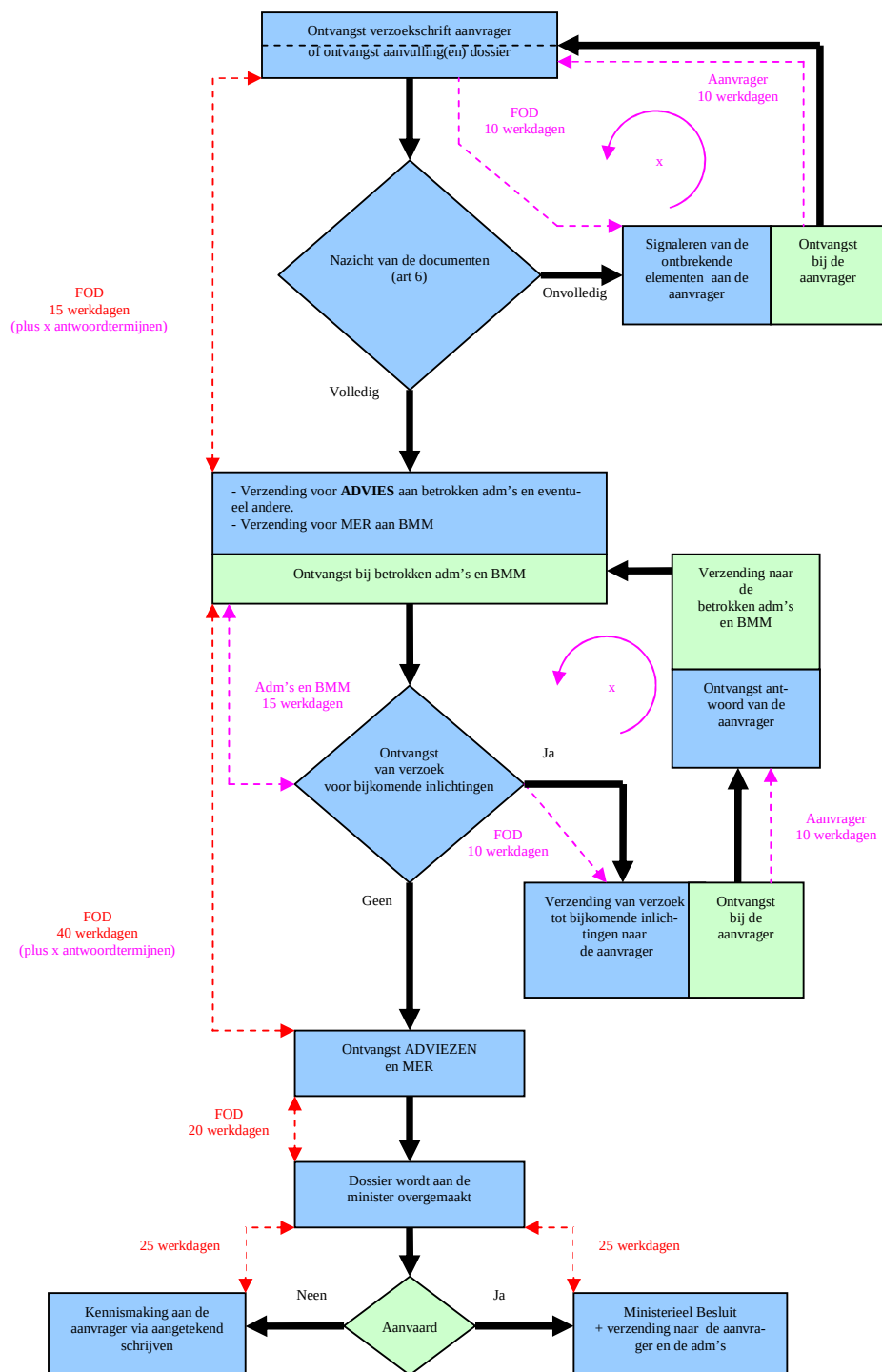
5.2.4. Stroomschema Federale Overheid: vergunning openbaar nut (transportleidingen)

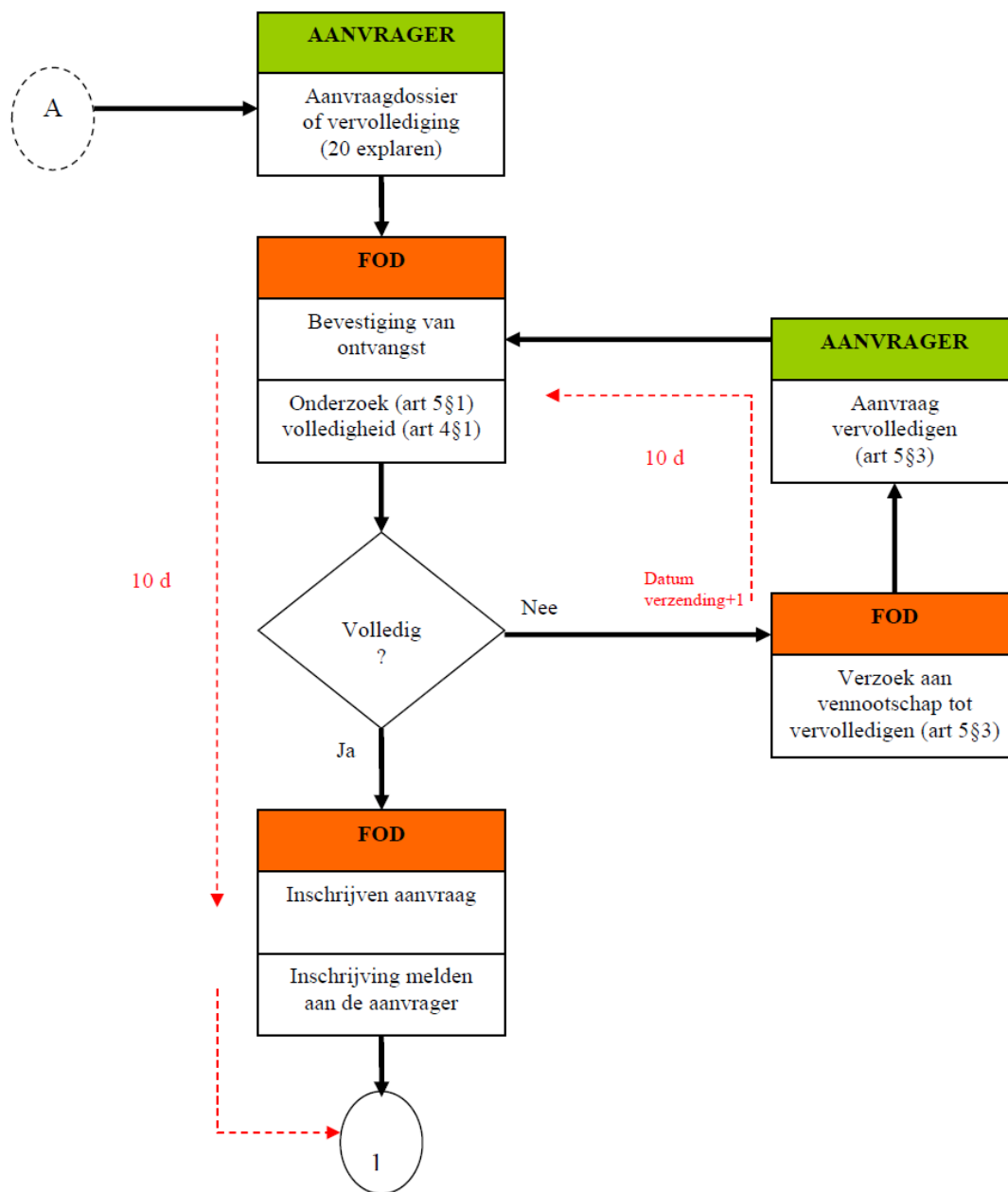
5.2.5. Stroomschema Federale Overheid: vervoersvergunning (transportleidingen)

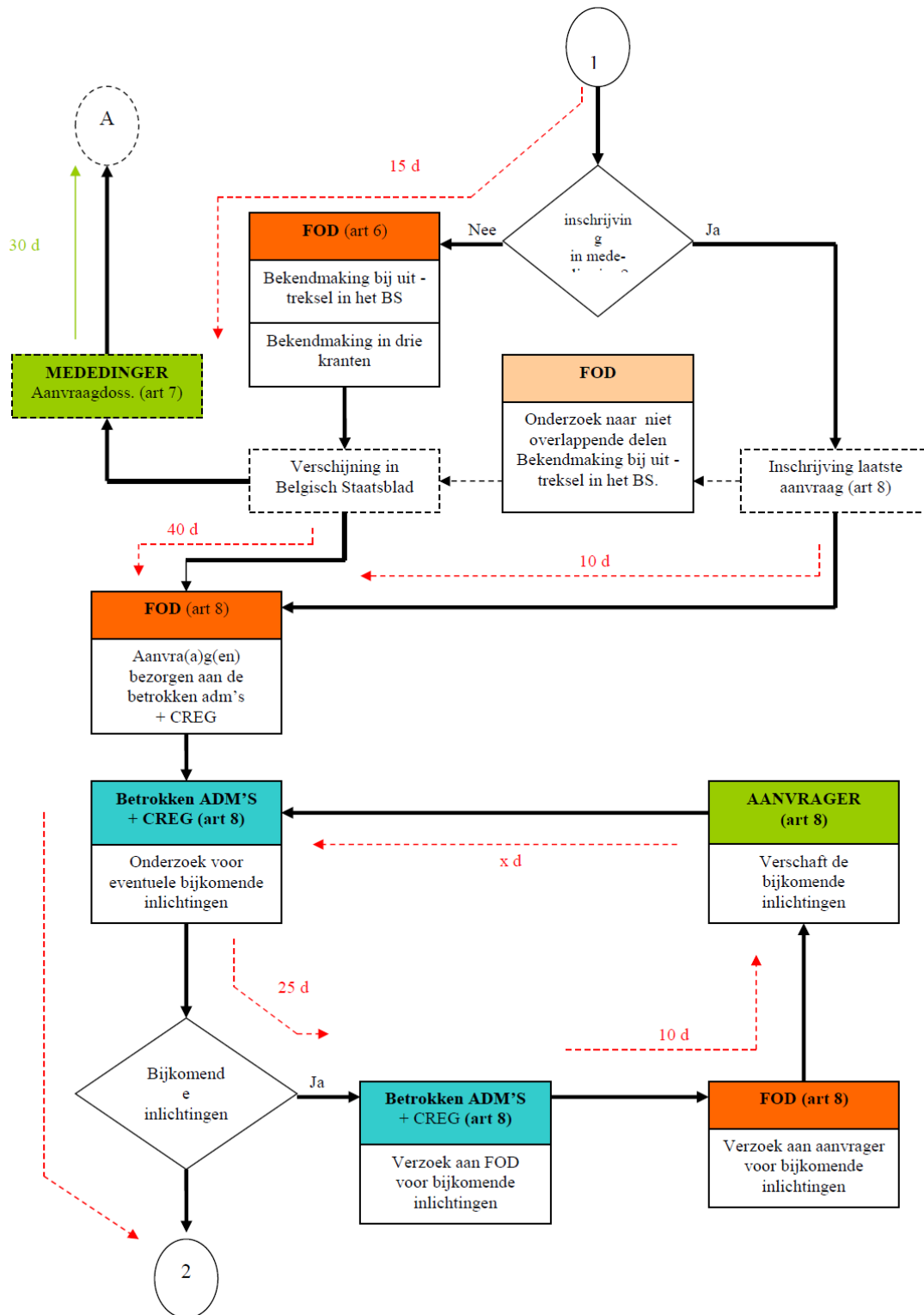

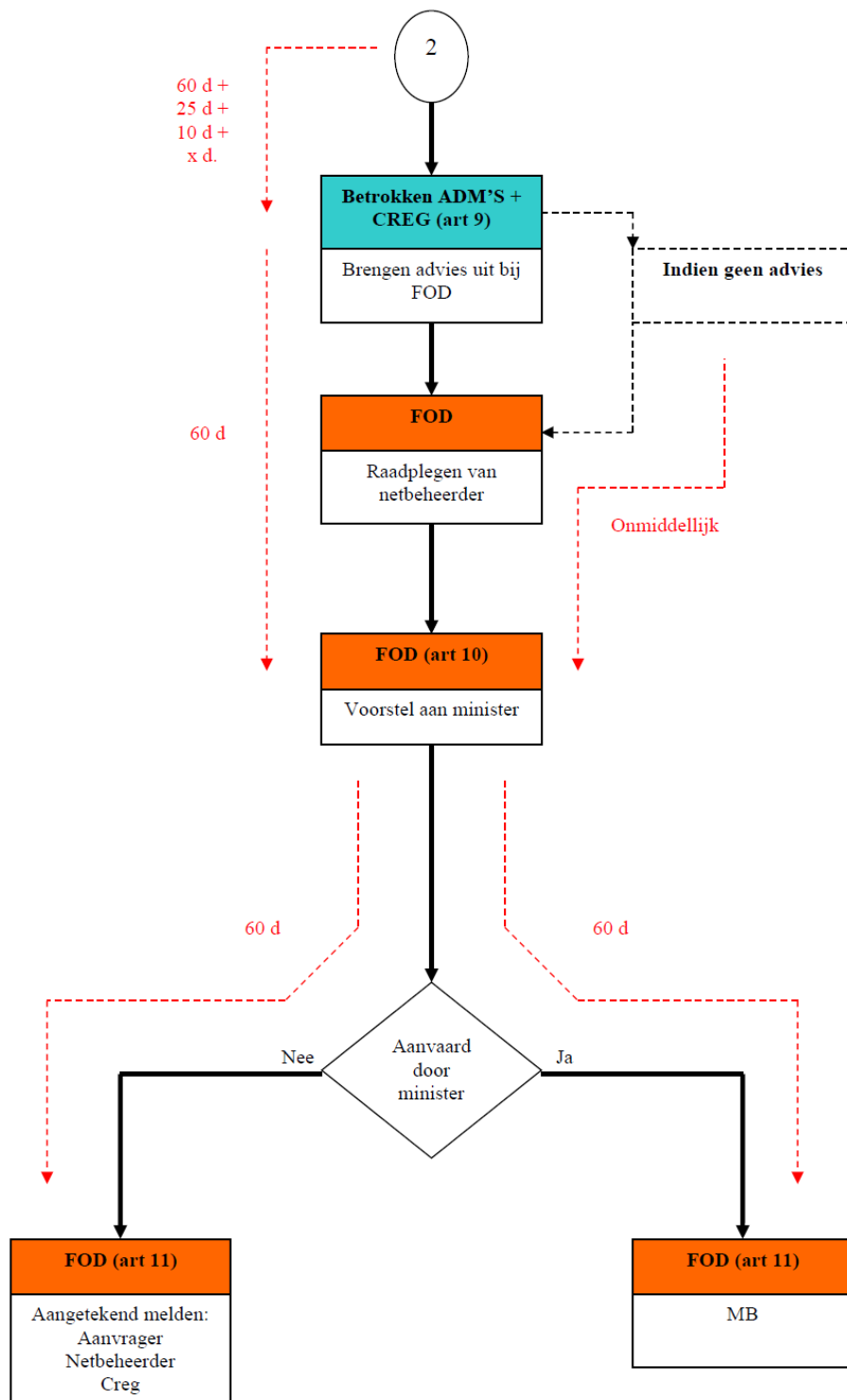
5.2.6. Stroomschema Federale Overheid: zeekabellegvergunning (KB 12 maart 2002)

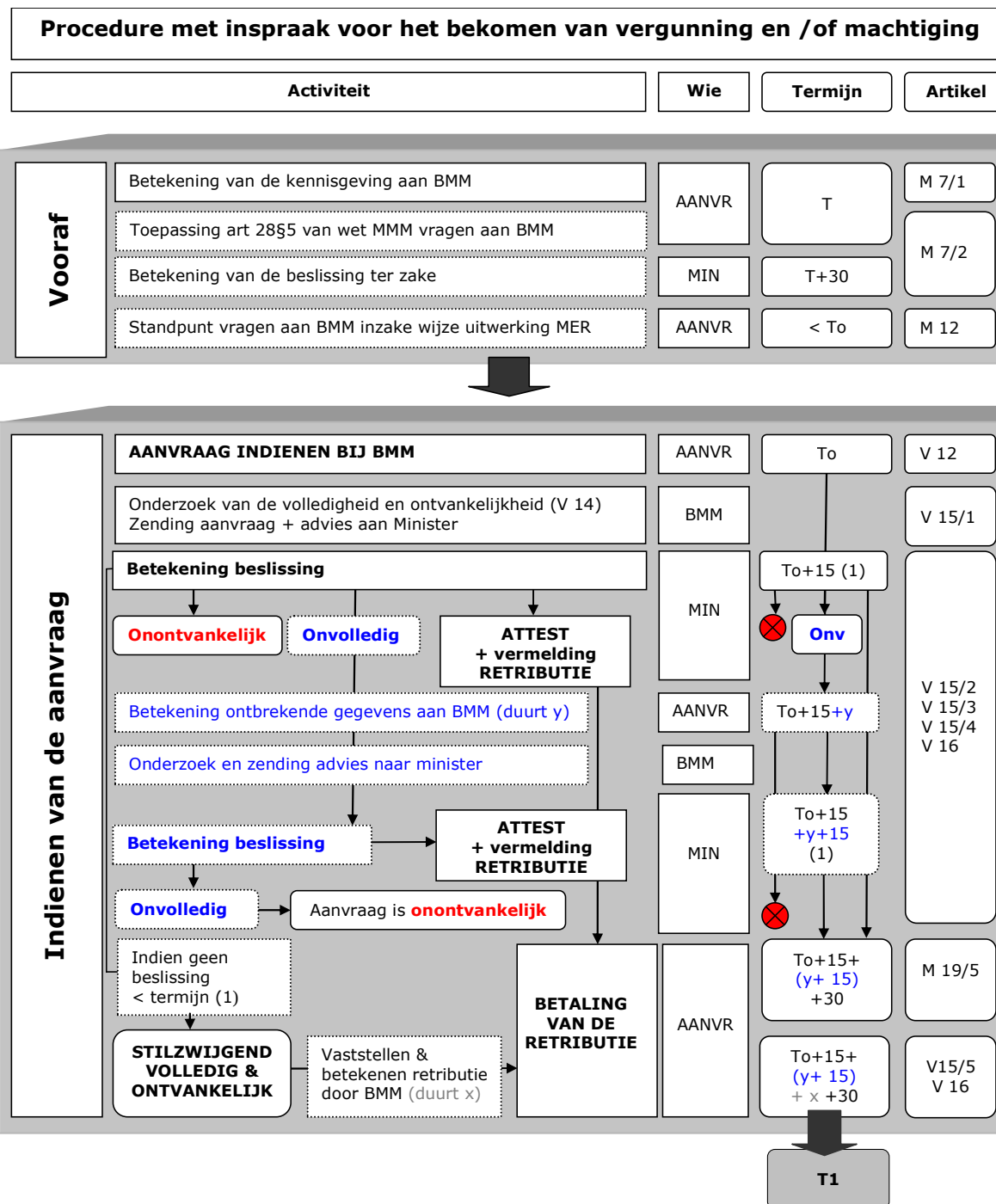
5.2.7. Stroomschema Federale Overheid: aanvraag domeinconcessie

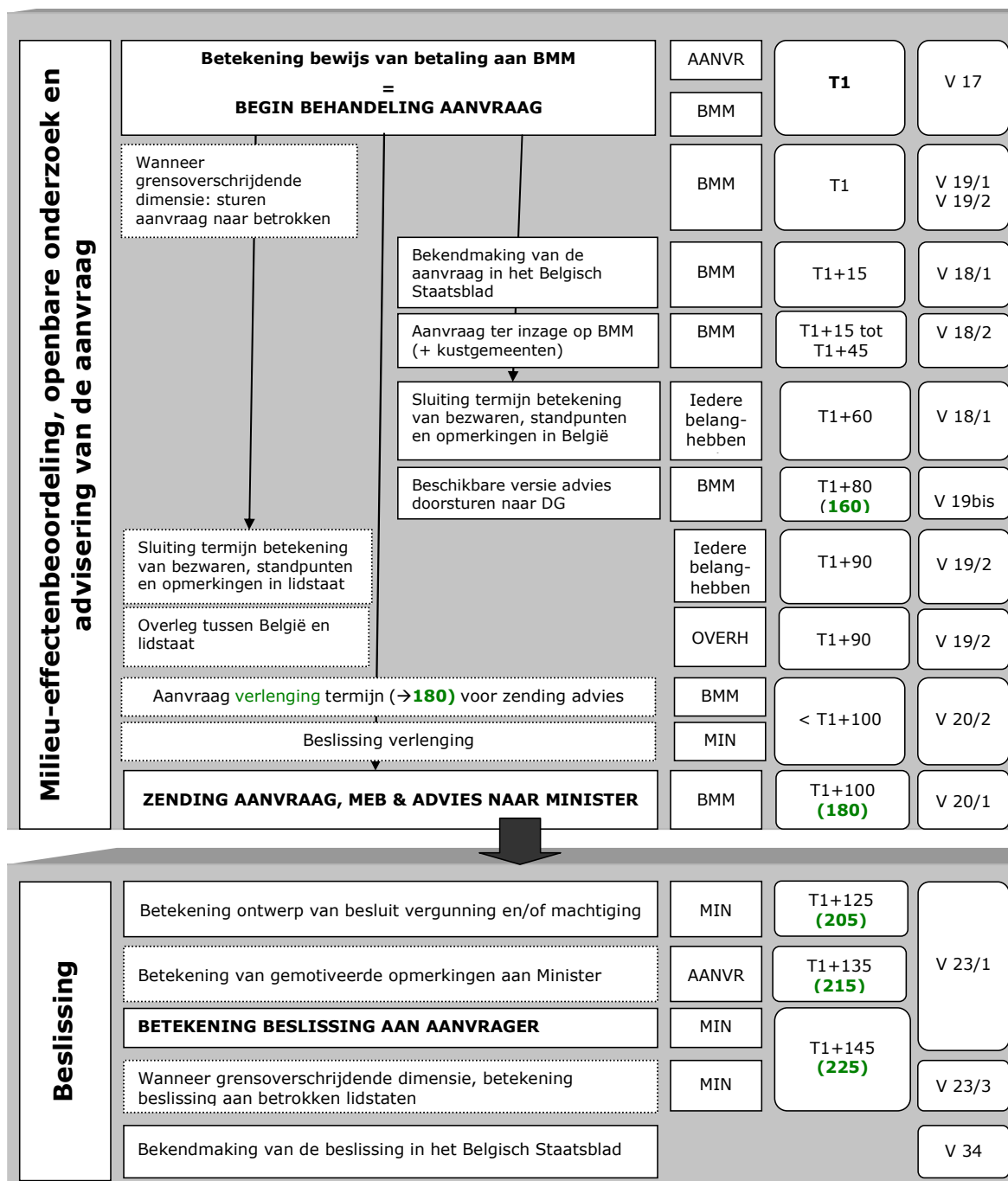

5.2.8. Stroomschema Federale Overheid: machtigings- en vergun-
ningsprocedure activiteiten met impact op het mariene milieu in de
Belgische zeegebieden

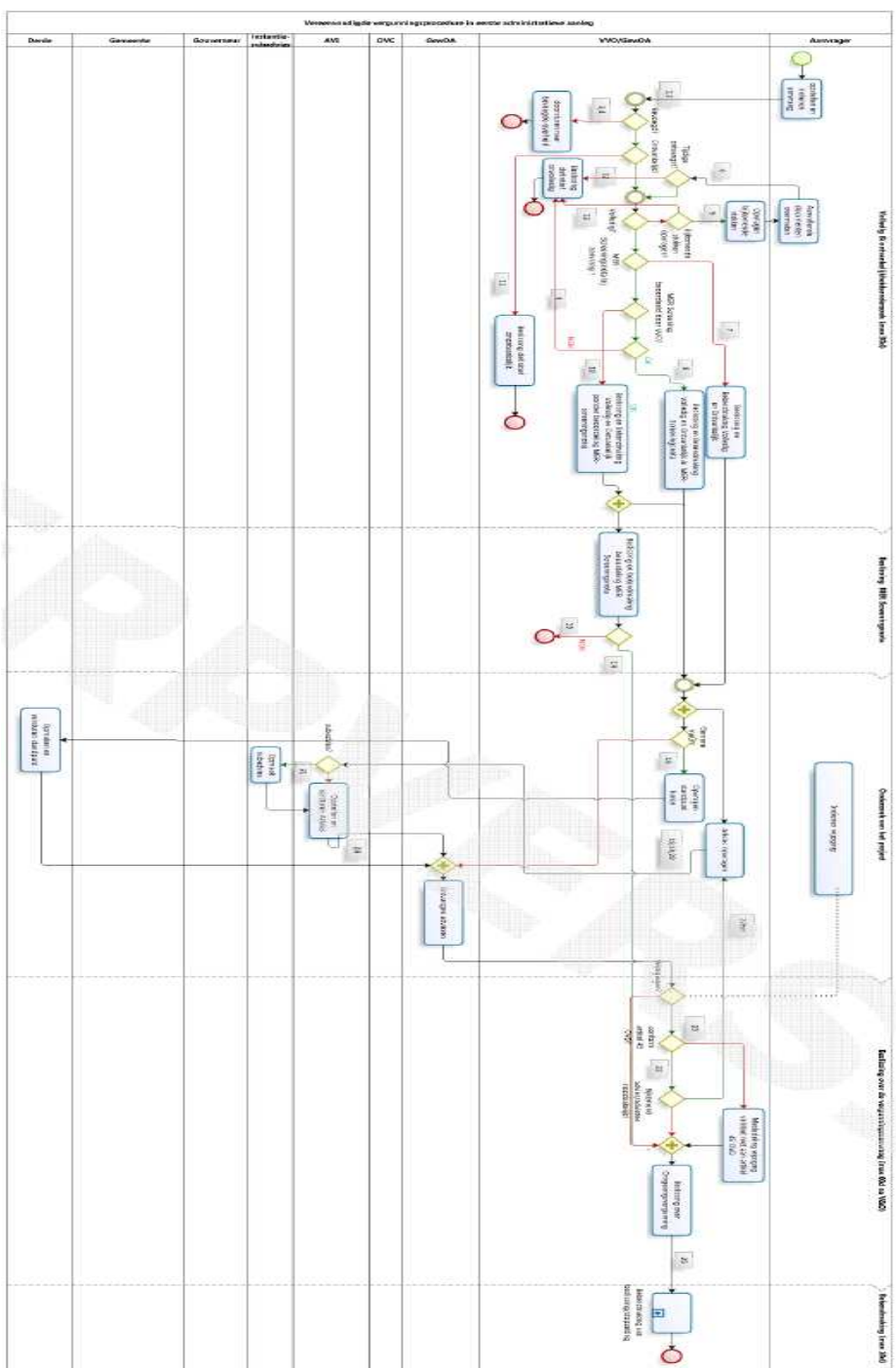

5.2.9. Vlaams Gewest: stroomschema's omgevingsvergunning

Hierbij vindt u een voorbeeld van schema in relatie tot de te volgen procedure inzake de omgevingsvergunning (de vereenvoudigde procedure of de gewone procedure).

NB. De originele bestanden van de flowcharts kunnen verkregen worden via het VCFC-CCFA secretariaat (vcfc-ccfa@economie.fgov.be).

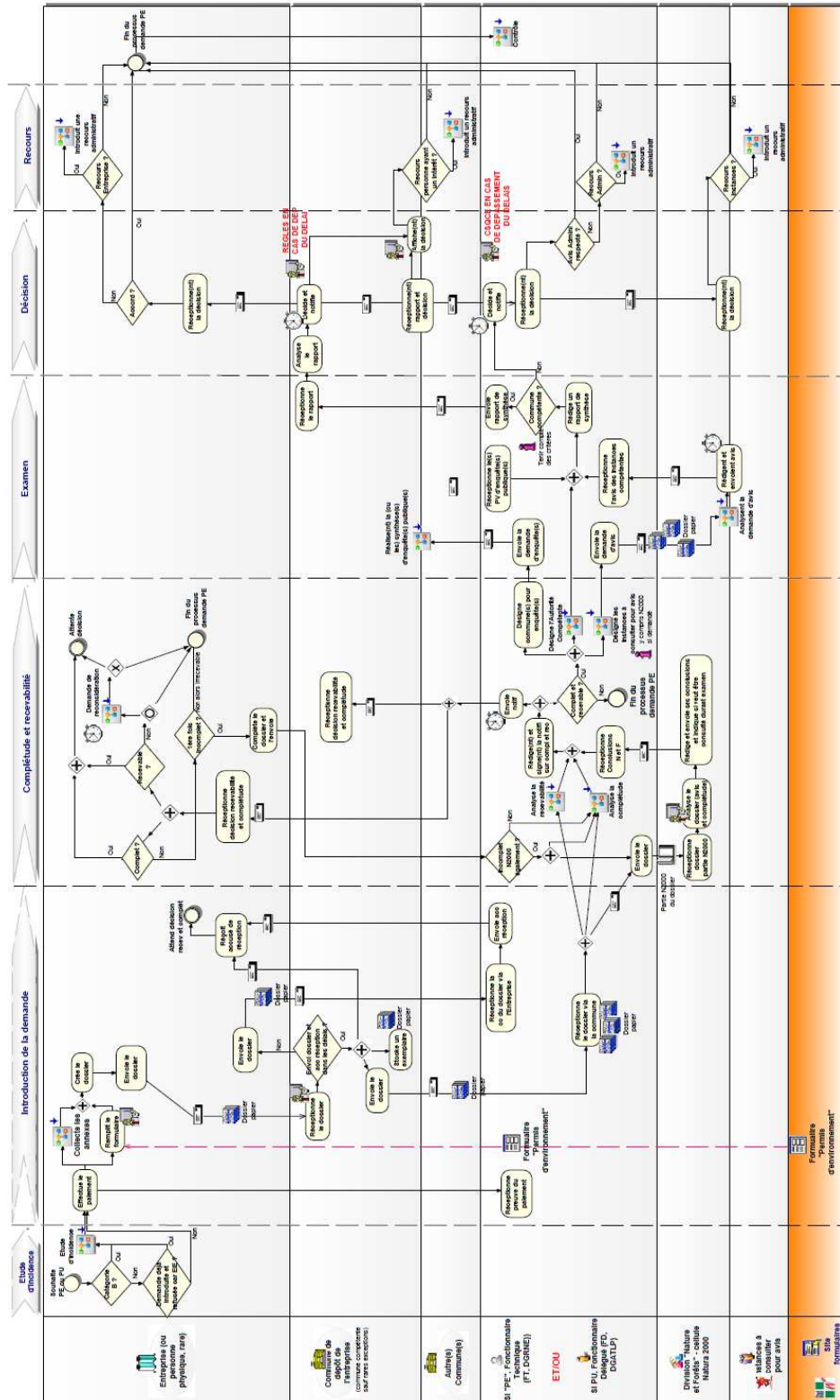

5.2.10. Vlaams Gewest: stroomschema's complexe projecten

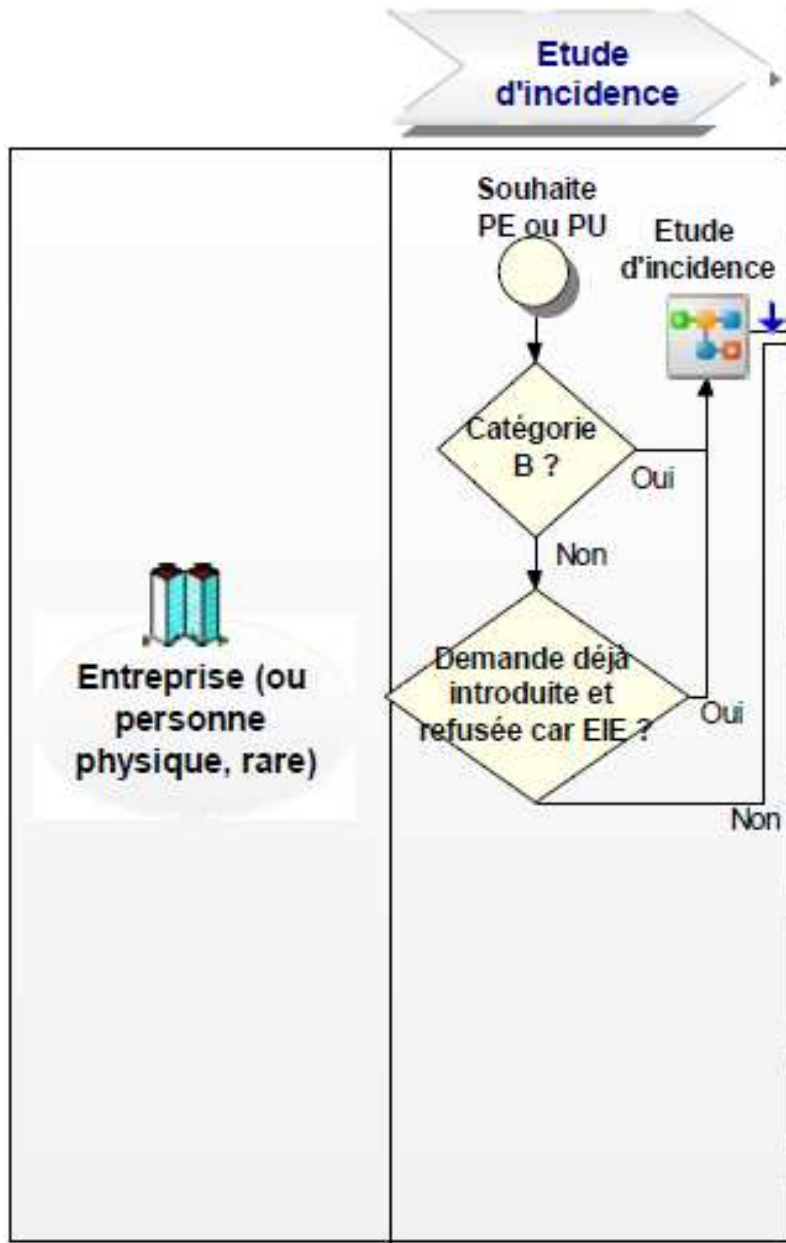
Hierbij vindt u de doorverwijzing naar het desbetreffende schema tot de te volgen procedure-stappen binnen het proces van de complexe projecten.

<http://complexeprojecten.be/Portals/128/Documenten/Routeplanner/processchema%20definitief.pdf>

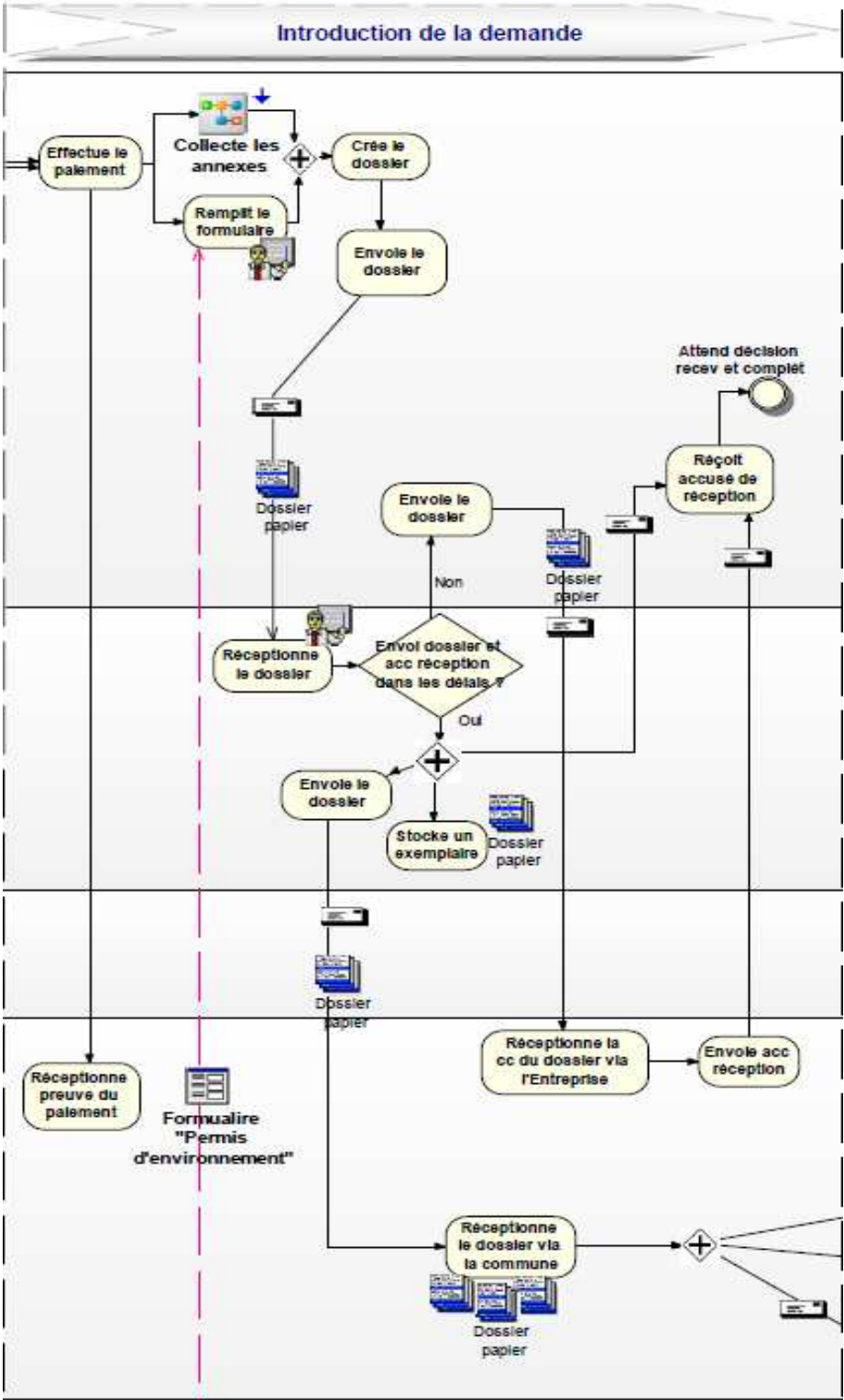
5.2.11. Stroomschema Waals Gewest: enige vergunning stedenbouw- milieu (enkel beschikbaar in het Frans)

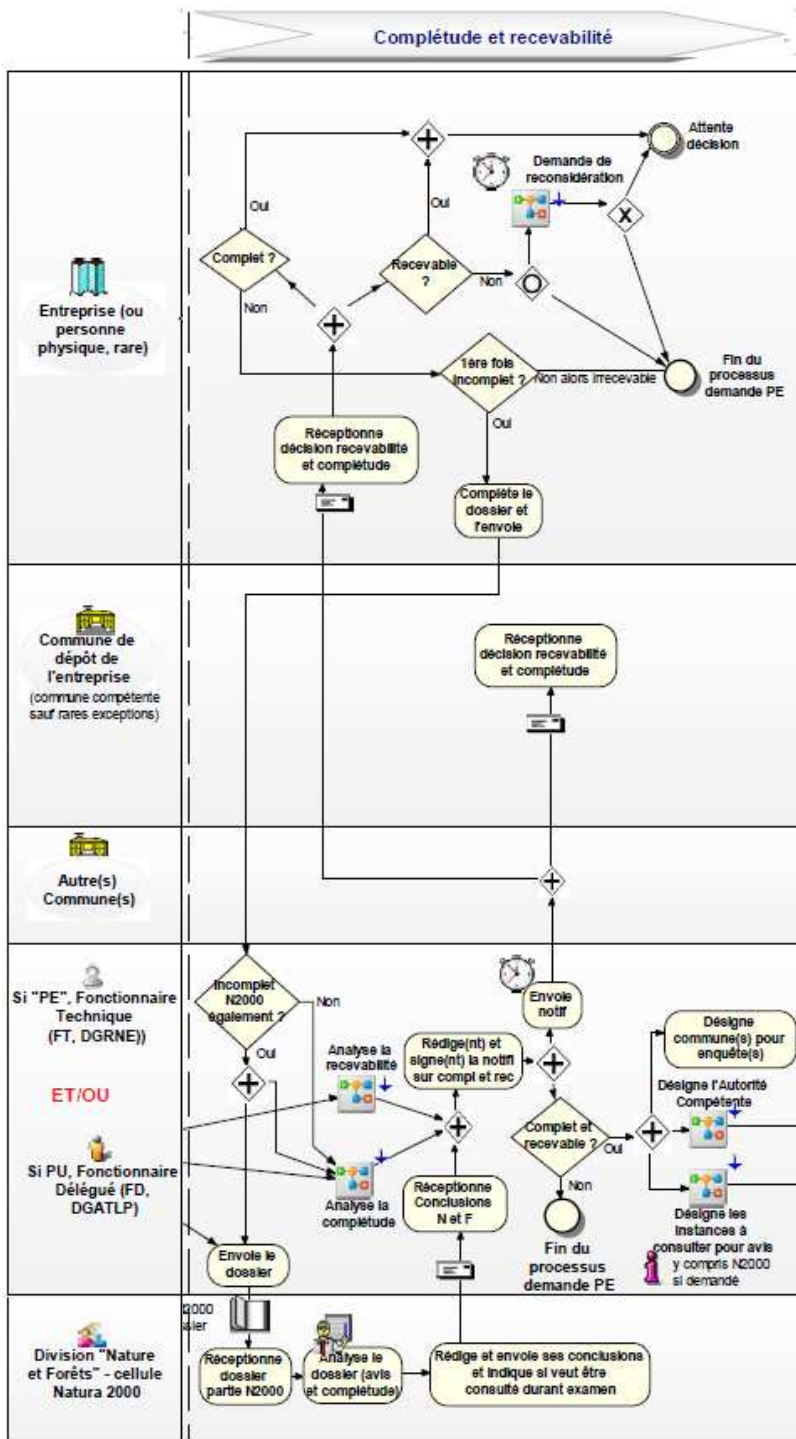
Fase 1 (enkel beschikbaar in het Frans)

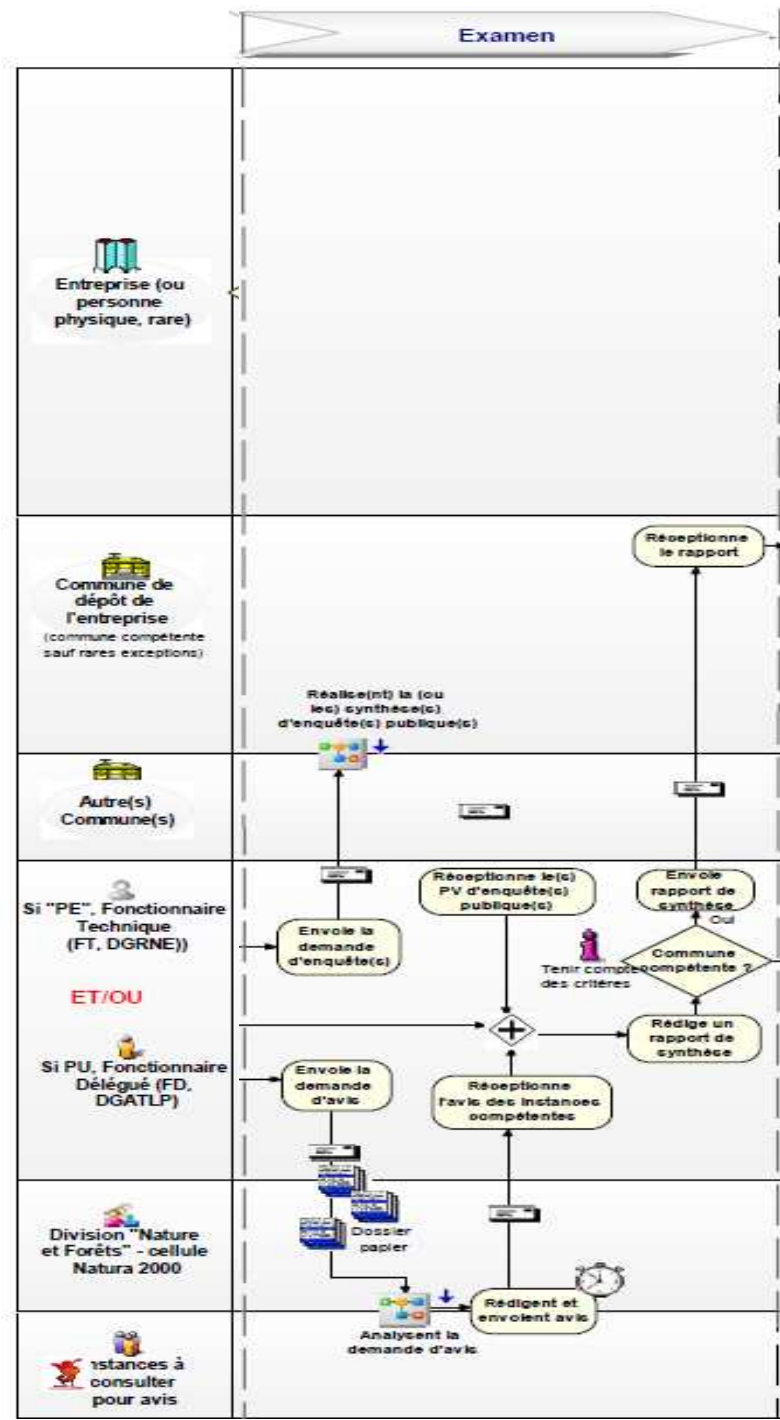
Fase 2 (enkel beschikbaar in het Frans)

Fase 3 (enkel beschikbaar in het Frans)

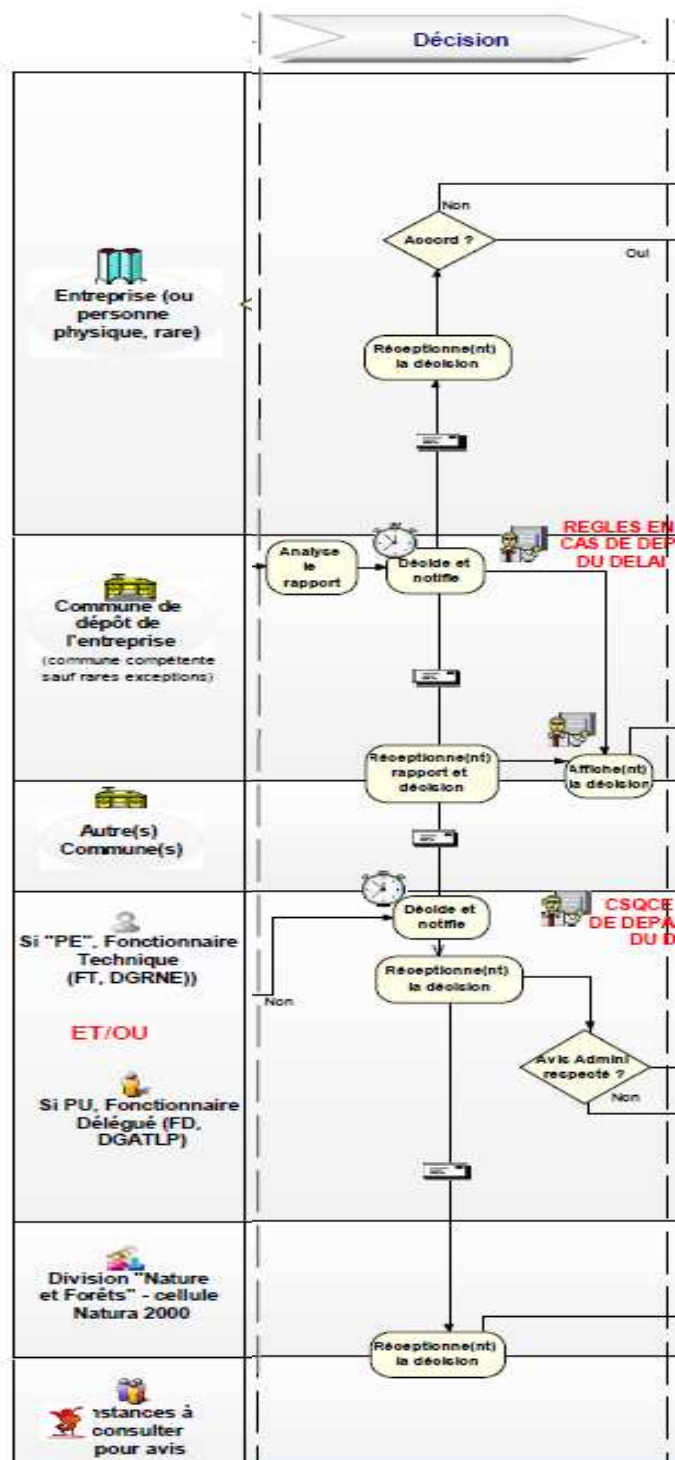

Fase 4 (enkel beschikbaar in het Frans)

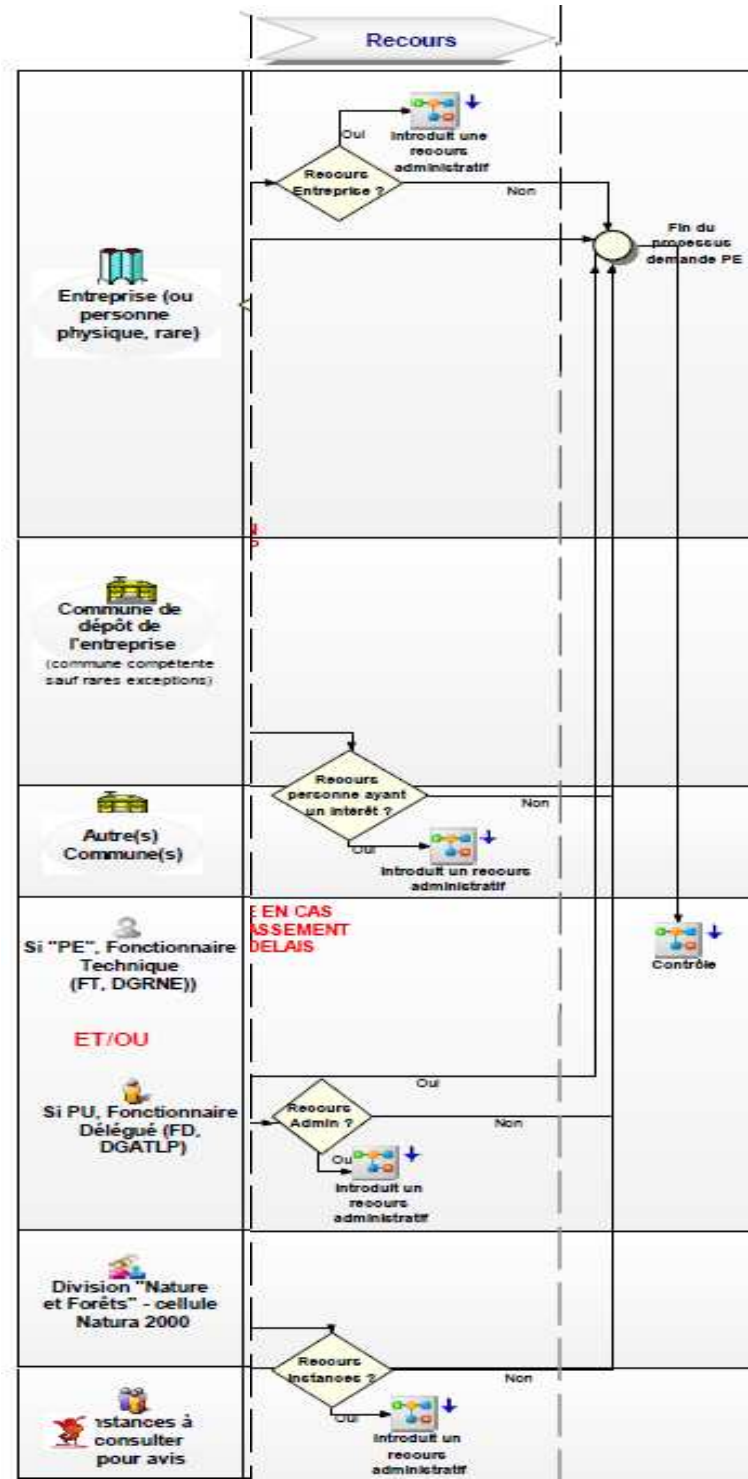

Fase 5 (enkel beschikbaar in het Frans)

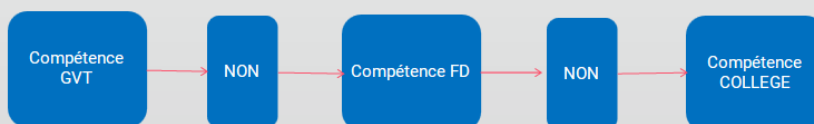

Fase 6 (enkel beschikbaar in het Frans)

Bijkomende informatie met betrekking tot het « permis d'urbanisme » (Waals Gewest)(enkel in het Frans beschikbaar)

Compétences première instance pour les permis et certificats d'urbanisme n°2

NWbe

90

Compétence du fonctionnaire délégué

Le permis est délivré par le fonctionnaire délégué lorsqu'il concerne, en tout ou en partie, des actes et travaux :

- 1) Projetés par une personne de droit public inscrite sur la liste arrêtée par le Gouvernement ;
- 2) D'utilité publique inscrits sur la liste arrêtée par le Gouvernement ;
- 3) S'étendant sur le territoire de plusieurs communes ;
- 4) Situés dans une zone de services publics et d'équipements communautaires au plan de secteur ou dans les domaines des infrastructures ferroviaires ou aéroportuaires et des ports autonomes visés à l'article D.II.19 ;
- 5) Situés dans les périmètres des sites à réaménager ou des sites de réhabilitation paysagère et environnementale;
- 6) Situés dans le périmètre visé à l'article 1er, 5°, du décret relatif aux infrastructures d'accueil des activités économiques;

NWbe

Compétence du fonctionnaire délégué

7) Relatifs aux constructions ou équipements destinés aux activités à finalité d'intérêt général qui suivent:

- a) hôpitaux, en ce compris les cliniques;
- b) centres d'accueil, de revalidation ou d'hébergement des personnes handicapées;
- c) terrains d'accueil des gens du voyage;
- d) établissements scolaires;
- e) centres de formation professionnelle;
- f) internats et homes pour étudiants dépendant d'un établissement scolaire;
- g) homes pour enfants;
- h) musées, théâtres et centres culturels;
- i) cultes reconnus ou morale laïque;
- j) mouvements de jeunesse;
- k) liées à l'énergie renouvelable en raison de leur finalité d'intérêt général : (...) relatifs à la production d'énergie destinée exclusivement à la collectivité c'est-à-dire d'énergie rejetée dans le réseau électrique ou dans le réseau de gaz naturel sans consommation privée ou desservant un réseau de chauffage urbain et qui concernent l'installation, le raccordement, la modification, la construction ou l'agrandissement:
  - d'un champ de panneaux solaires photovoltaïques;
  - d'une éolienne ou d'un parc éolien;
  - d'une centrale hydroélectrique;
  - d'une unité de valorisation énergétique de la biomasse;
  - d'une unité de valorisation énergétique de la géothermie.

Compétence du fonctionnaire délégué

- 8) situés dans une zone d'enjeu régional;
  - 9) projetés dans une zone d'extraction ou de dépendances d'extraction au plan de secteur ou relatifs à l'établissement destiné à l'extraction ou à la valorisation de roches ornementales visé à l'article D.IV.10;
  - 10) situés dans un périmètre de remembrement urbain;
  - 11) relatifs à un patrimoine exceptionnel visé à l'article 187,12° du Code wallon du patrimoine.
- + D.IV.106 : mines
- + Modification mineure du permis gouvernemental

Compétence du fonctionnaire délégué

- Les permis qui portent en partie sur des actes et travaux visés à l'alinéa 1er, 2°, ou 7°, à l'exclusion des actes et travaux liés à l'énergie renouvelable, sont délivrés par le collège communal pour autant qu'ils ne soient pas repris à l'alinéa 1er, 1°, 3° à 6° et 8° à 11°.

Le Gouvernement peut arrêter la liste de ces actes et travaux.

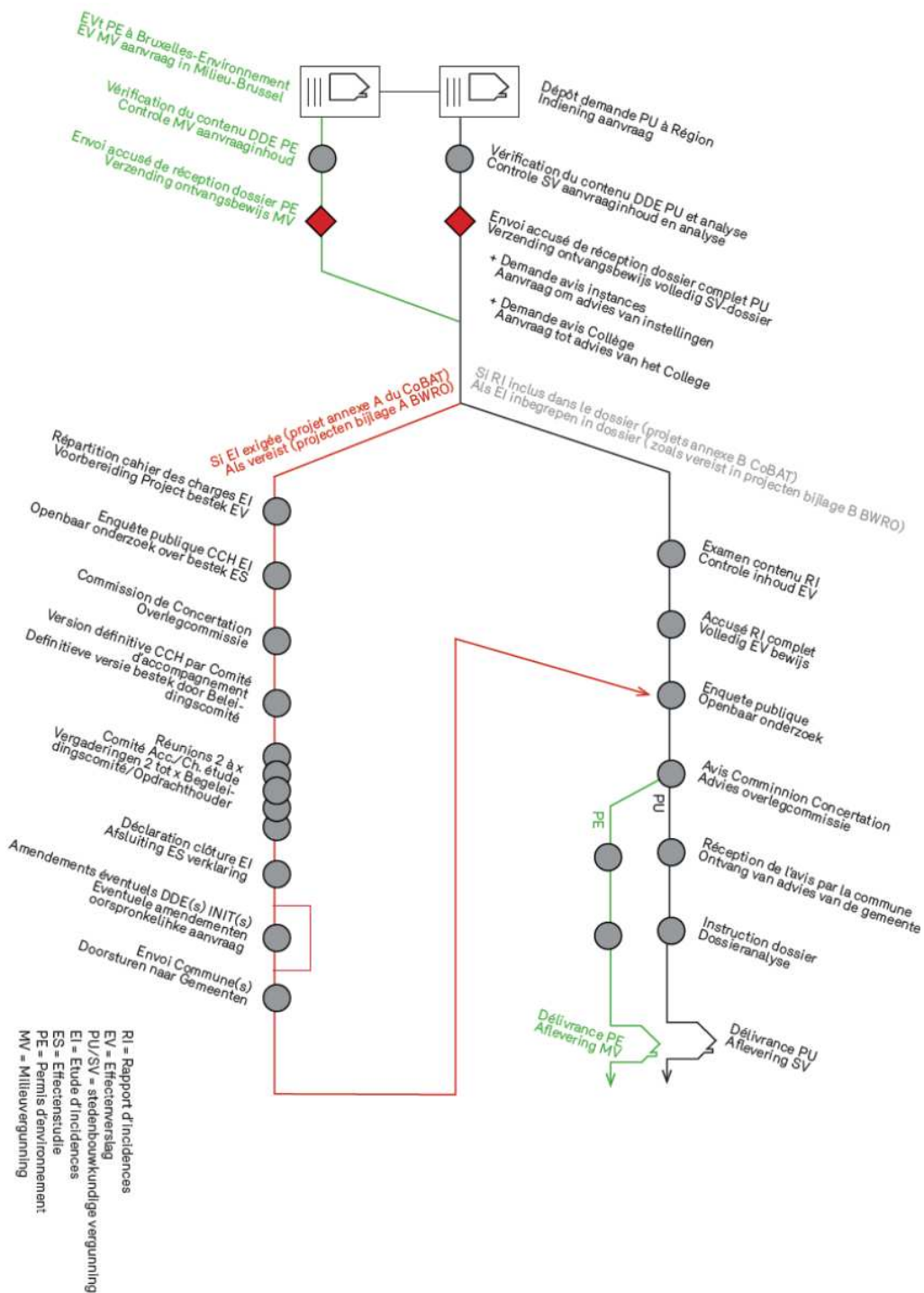
- Quelques cas listés dans l'arrêté où, quand le projet relève en partie des compétences du FD parce qu'il est d'utilité publique ou d'intérêt général, et en partie des compétences du collège, c'est le collège qui est compétent SAUF s'il tombe dans la compétence du FD pour une autre raison (exemple: projet résidences + musée SAUF si musée communal)

92

Nouveautés

- - Quand un projet relève pour partie du FD et pour partie du collège, c'est le FD qui est compétent (sauf liste de l'arrêté)
  - 1° « travaux projetés par une personne de droit public » est plus large que « permis sollicité par une personne de droit public »
  - 7° la liste n'est relative qu'à la compétence du FD, ce n'est pas une liste exhaustive des constructions ou équipements destinés aux activités à finalité d'intérêt général. Exemple: une maison de repos et de soins accessible à tous à des conditions raisonnables est un équipement communautaire qui relève de la compétence du collège communal, pour autant bien sûr que le demandeur ne soit pas la commune, sinon on tombe dans le 1°
  - 8° zone d'enjeu régional
  - 11° le patrimoine exceptionnel relevait déjà de la compétence du FD (art. 274 bis)
  - Lorsque plusieurs FD sont compétents, le choix appartient au demandeur de permis.

5.2.12. Stroomschema Brussels Hoofdstedelijk Gewest: stedenbouwkundige vergunning / milieuvergunning

6. Transparantie en inspraak

6.1. Algemeen

Het ter beschikking stellen van informatie aan de burgers en de mogelijkheid tot inspraak door de burger in de verschillende vergunningsverleningsprocessen wordt gewaarborgd door de federale wetgevingen inzake de openbaarheid van bestuur. De momenten tot inspraak van de burger zijn vervat in de verschillende wetgevingen die een onderdeel van het volledige vergunningsproces vormen, waardoor de burger in elke fase van het vergunningstraject een mogelijkheid tot inspraak heeft.

Het Vergunningscoördinerend- en Faciliterend Comité (VCFC) waakt er over dat alle informatie over de projecten van gemeenschappelijk belang op een transparante wijze ter beschikking worden gesteld voor het publiek. Het VCFC zal alle informatie inzake leefmilieu vermelden, doch zonder te raken aan de geijkte regels inzake informatieverstrekking terzake, die gewaarborgd blijft binnen de eigen strikte procedure en regels inzake de informatieplicht in het kader van leefmilieu.

Overeenkomstig de Europese verordening en het Samenwerkingsakkoord is alle relevante informatie over het “Vergunningscoördinerend – en Faciliterend Comité (VCFC)”, de vergunningsverleningsprocedure en project-specifieke informatie vrij beschikbaar op de website van het VCFC: <https://economie.fgov.be/vcfc-ccfa>

Alle relevante informatie over de TEN-E verordening en de PCI projecten kan eveneens teruggevonden worden op de website van de Europese Commissie: <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>

6.2. Inspraak van het publiek in de PCI-vergunningsverleningsprocedure

6.2.1. Procedure

In de Europese verordening worden de inspraak van het publiek over het PCI-project en haar vergunningsverleningstraject gegarandeerd via een publieke consultatie in de eerste fase van de vergunningsverleningsprocedure.

Binnen een indicatieve periode van drie maanden na de start van het vergunningverleningsproces (fase 1) werkt de projectpromotor een ontwerp betreffende de inspraak van het publiek uit en dient dit bij het VCF in. Het project-specifieke opvolgingscomité verzoekt om wijziging van dit ontwerp voor inspraak van het publiek, of aanvaardt het binnen een termijn van drie maanden; daarbij houdt het project-specifieke opvolgingscomité rekening met elke vorm van inspraak van het publiek of raadpleging die plaatsvond vóór het begin van het vergunningverleningsproces, voor zover die inspraak of raadpleging voldeed aan de eisen van dit artikel.

De inpassing van de publieke consultatie binnen het vergunningsverleningstraject wordt schematisch voorgesteld in de globale flowchart, zoals voorgesteld in hoofdstuk 5.1.

De projectpromotor of, wanneer zulks onder het nationale recht wordt voorgeschreven, de bevoegde instantie organiseert minimaal één openbare raadpleging voordat het definitieve en volledige aanvraagdossier wordt ingediend bij het VCFC.

Bij projecten waarbij de grens van twee of meer lidstaten wordt overschreden, vinden de openbare raadplegingen overeenkomstig lid 4 in elk van de betrokken lidstaten plaats binnen een termijn van maximaal twee maanden te rekenen vanaf de datum waarop de eerste openbare raadpleging is gestart.

6.2.2. Beginselen

Om de inspraak van het publiek bij het vergunningverleningsproces te vergroten en om voorafgaand daaraan voor informatievoorziening en dialoog met het publiek te zorgen, worden de volgende beginselen toegepast:

- De bij een project van gemeenschappelijk belang betrokken partijen, inclusief de betrokken nationale, regionale en lokale autoriteiten, landbezitters en in de omgeving van het project wonende burgers, het algemene publiek en de associaties, organisaties of groepen daarvan worden in een vroege fase van het project, wanneer met potentiële bezwaren bij het publiek nog rekening kan worden gehouden, uitvoerig geïnformeerd en geraadpleegd op een open en transparante manier. Wanneer van toepassing ondersteunt de bevoegde instantie op actieve wijze de door de projectpromotor opgezette activiteiten.
- De bevoegde instanties waken erover dat de openbare raadplegingsprocedures voor projecten van gemeenschappelijk belang zo mogelijk worden gegroepeerd. Elke openbare raadpleging moet betrekking hebben op alle aspecten die relevant zijn voor de desbetreffende specifieke fase van de procedure. Een aspect dat relevant is voor een specifieke fase van het project wordt niet behandeld in meer dan één openbare raadpleging; een individuele openbare raadpleging kan echter in meer dan één geografische locatie plaatsvinden. In de kennisgeving van openbare raadpleging worden de bij die raadpleging behandelde aspecten duidelijk omschreven.
- Opmerkingen en bezwaren worden uitsluitend ingewonnen van bij het begin van de openbare raadpleging tot het verstrijken van de vastgestelde termijn.

95

Dit laat de eventueel na indiening van een vergunningsaanvraag overeenkomstig artikel 6, lid 2, van Richtlijn 2011/92/EU te houden publieksraadpleging onverlet. In het kader van de openbare raadpleging worden de belanghebbenden in een vroeg stadium over het project geïnformeerd en wordt aan de hand daarvan de meest geschikte locatie of het meest geschikte traject bepaald, alsmede alle relevante kwesties die in het aanvraagdossier moeten worden behandeld.

6.2.3. Vereiste minimale informatie

Het ontwerp met betrekking tot de inspraak van het publiek, voorgelegd door de projectpromotor ter goedkeuring door het project-specifieke opvolgingscomité, bevat minimaal informatie over:

- De bij de zaak te betrekken belanghebbenden;
  - De geplande maatregelen, waaronder de voorgestelde algemene locaties en data van de geplande bijeenkomsten;
  - De tijdlijn;
  - De personele middelen die voor de respectieve taken worden vrijgemaakt.
-

6.2.4. Verplichte activiteiten in de context van de publieke consultatie door de project-promotor

In de context van de openbare raadpleging die moet plaatsvinden voordat het aanvraagdossier wordt ingediend, doen de betrokken partijen minimaal het volgende:

- Zij publiceren een informatiefolder van maximaal 15 bladzijden waarin op een duidelijke en beknopte wijze een overzicht wordt gegeven van het doel van het project met een voorlopig tijdschema voor de uitvoering, het nationale netwerkontwikkelingsplan, de bestudeerde alternatieve routes, de verwachte effecten, inclusief van grensoverschrijdende aard, en eventuele mitigingsmaatregelen, die voor het begin van de raadpleging moeten worden gepubliceerd; De informatiefolder dient voorts een lijst te bevatten van de internetadressen van het transparantieplatform, alsmede de handleiding;
- Zij informeren alle betrokken belanghebbenden over het project via project-specifieke website en andere geschikte informatiebronnen;
- Zij nodigen de betrokken belanghebbenden schriftelijk uit op specifieke bijeenkomsten waarop de bekommernissen van die belanghebbenden worden besproken.

De projectpromotor stelt een verslag op met een overzicht van de resultaten van de activiteiten die tot doel hadden het publiek vóór de indiening van het aanvraagdossier bij de zaak te betrekken, met inbegrip van de activiteiten die voor de aanvang van het vergunningverleningsproces hebben plaatsgevonden. De projectpromotor dient dit verslag samen met het aanvraagdossier in bij het VCFC. In het raambesluit wordt terdege rekening gehouden met deze resultaten.

96

6.2.5. Project-specifieke website

Op de website van het project wordt minimaal de volgende informatie verstrekt:

- De in punt 5 bedoelde informatiefolder van zodra het vergunningsverleningsproces van een PCI-project dit vereist;
- Een niet-technische en op gezette tijden geactualiseerde samenvatting van maximaal 50 bladzijden, met een beeld van de huidige stand van het project en, in het geval van een actualisering, een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de vorige versies;
- De planning voor het project en voor de openbare raadpleging, met duidelijke opgave van datum en plaats van openbare raadplegingen en hoorzittingen, en de voorgestelde onderwerpen die waarschijnlijk voor die hoorzittingen relevant zijn;
- Contactgegevens met het oog op het verkrijgen van het volledige stel aanvraagdossiers;
- Contactgegevens met het oog op het toezenden van opmerkingen en bezwaren tijdens de openbare raadplegingen.

7. Contactgegevens

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de contactgegevens van de belangrijkste betrokken autoriteiten en stakeholders.

7.1. Autoriteiten

7.1.1. Vergunningscoördinerend – en Faciliterend Comité (VCFC)

Het VCFC, de voorzitter, het coördinatieorgaan en de project-specifieke opvolgingsorganen kunnen bereikt worden via het secretariaat/one-stop-shop:

Per e-mail: vcfc-ccfa@economie.fgov.be

Telefonisch: 0032 (0) 2 277.62.06 & 0032 (0) 2 277.63.10

Per post:

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Algemene Directie energie
VCFC-CCFA,
t.a.v. het Secretariaat
North Gate
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel

97

Website: <https://economie.fgov.be/vcfc-ccfa>

7.1.2. Algemene Directie Energie (FOD Economie)

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Algemene Directie Energie

Contactgegevens

Koning Albert II-laan 16 –1000 Brussel
Tel.: 02 277 51 11

Website FOD Economie: <https://economie.fgov.be/nl>

7.1.3. Algemene Directie Leefmilieu (FOD Leefmilieu)

DG Leefmilieu, dienst Marien Milieu van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

E-mail: info@milieu.belgie.be

Website: www.health.belgium.be

Tel.: 02 524.97.97

Adres: Eurostation II
Victor Hortaplein, 40 bus 10
B-1060 Brussel

7.1.4. BMM

BMM (Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium, kortweg BMM, is een departement van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), een federale wetenschappelijke instelling die valt onder het Federaal Wetenschapsbeleid (vroeger bekend onder de naam DWTC)).

E-mail: info@mumm.ac.be

Website: www.mumm.ac.be

Tel.: 02 773 21 11

Adres: Gulledelle 100
B-1200 Brussel (St.-Lambrechts-Woluwe)

7.1.5. Departement Omgeving (Vlaams Gewest)

Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 (bus 8)
1000 Brussel

E-mail: GOP.omgeving@vlaanderen.be

Tel.: 02 553 83 17

7.1.6. Direction générale opérationnelle de l'Aménagement du Territoire, du Logement, du patrimoine et de l'Energie (DGO4)(Waals Gewest)

Waalse overheidsdienst – Direction générale opérationnelle de l'Aménagement du Territoire, du Logement, du Patrimoine et de l'Energie (DGO4)

- Madame Annick Fourmeaux, Directrice générale
- Monsieur Jean-Pol Van Reybroeck, Inspecteur général du département de l'Aménagement du Territoire

Rue des Brigades d'Irlande 1, B – 5100 Namur (Jambes)
Tel. : 081 33 21 11

Contact

De contactpersonen zijn afhankelijk van de geografische ligging van het project. Voor meer informatie kunt u de volgende personen contacteren:

- Madame Susanne Heinen, Directrice de la Direction d'Eupen de la DGO4 ;
susanne.heinen@spw.wallonie.be – viviane.delhausse@spw.wallonie.be ou
087/59.85.31 ;
- Monsieur André Delecour, Directeur de la Direction du Liège I de la DGO4 ;
andre.delecour@spw.wallonie.be – mariette.muller@spw.wallonie.be ou
04/224.55.01 ;
- Madame Anne Valérie Barlet, Directrice f.fde la Direction du Liège II de la DGO4 ;
annevalerie.barlet@spw.wallonie.be – claire.bettonville@spw.wallonie.be ou
04/224.54.01 ;
- Monsieur Vincent Desquenes, Directeur de la Direction du Luxembourg de la DGO4 ;
Vincent.desquennes@spw.wallonie.be – catherine.dubois@spw.walloie.be ou
063/58.90.42 ;
- Monsieur Christian Radelet, Directeur de la Direction du Brabant wallon de la DGO4 ;
Christian.radelet@spw.wallonie.be – wavre.dgo4@spw.wallonie.be ou 010/23.11.82 ;
- Monsieur Cédric Dresse, Directeur de la Direction du Hainaut I (f.f.) de la DGO4
Cedric.dresse@spw.wallonie.be – mariefrance.mercier@spw.wallonie.be ou
065/32.80.00 ;
- Monsieur Raphaël Stokis, Directeur de la Direction du Hainaut II de la DGO4 ;
raphael.stokis@spw.wallonie.be – dominique.vanleuven@spw.wallonie.be ou
071/65.49.70 ;
- Monsieur Marc Tournay, Directeur de la Direction de Namur de la DGO4 ;
marc.tournay@spw.wallonie.be – mariefrance.servais@spw.wallonie.be ou
081/24.61.41 ;

99

7.1.7. Direction générale opérationnelle de l'agriculture, des ressources naturelles et de l'environnement (DGO3)(Waals gewest)

Waalse overheidsdienst – Direction générale opérationnelle de l'agriculture, des ressources naturelles et de l'environnement (DGO3)

- Monsieur Brieuc QUÉVY, Directeur général – 081/33.61.60
- Monsieur Marc Peerts, Inspecteur général du département des permis et autorisations

Avenue Prince de Liège 15, B -5100 Namur (Jambes)
Tel. : 081 33 61 03

Contact

De contactpersonen zijn afhankelijk van de geografische ligging van het project. Voor meer informatie kunt u de volgende personen contacteren:

- Madame Marianne Petitjean, Directrice de la Direction de Liège du Département des permis et autorisations- DGO3 ; marianne.petitjean@spw.wallonie.be ou
04/224.57.57 ;
- Monsieur Daniel Vanderwegen, Directeur de la Direction de Namur - Luxembourg du Département des permis et autorisations- DGO3 ; daniel.vanderwegen@spw.wallonie.be ou 081/71.53.44 ;
- Monsieur Elio Calo, Direction de Charleroi du Département des permis et autorisations- DGO3 ; elio.calo@spw.wallonie.be ou 071/65.47.80 ;
- Monsieur Bernard Bequet, Direction de Mons du Département des permis et autorisations- DGO3 ; bernard.bequet@spw.wallonie.be ou 065/32.82.00.

7.1.8. Brussel Stedelijke Ontwikkeling (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
Brussel Stedelijke Ontwikkeling (BROH)
Directie Stedenbouw

Vooruitgangstraat, 80/1
1035 Brussel

Tel.: 02 204 23 77

E-mail: broh.communicatie@gob.irisnet.be

7.1.9. Leefmilieu Brussel (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
Leefmilieu Brussel
BIM

Havenlaan 86C/3000
1000 Brussel

E-mail: permit@leefmilieu.brussels

7.2. Stakeholders

7.2.1. Transmissienetbeheerder elektriciteit (TSO) : ELIA

ELIA SYSTEM OPERATOR

Ondernemingsnummer: 0476.388.378

Adres: Keizerslaan 20
1000 Brussel

Tel : + 32 (0) 2 546 70 11

Website: <http://www.elia.be/nl>

7.2.2. Transmissienetbeheerder aardgas (TSO) : FLUXYS

FLUXYS BELGIUM

Ondernemingsnummer: 0402.954.628

Adres: Kunstlaan 32
B-1040 Brussel

Tel : +32 2 282 72 11

Website: <http://www.fluxys.com/belgium>

7.2.3. Federale regulator (CREG)

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (**CREG**)

Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel

Tel : + 32 2 289 76 11

Website: <http://www.creg.be/nl>

7.2.4. Regionale regulatoren

1) VREG

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 Brussel

Tel: 1700

Website: <http://www.vreg.be/nl>

2) CWAPE

La Commission Wallonne pour l'Energie
Route de Louvain-la-Neuve 4 boîte 12
5001 Namûr (Belgrade)

Tel : 081/330810

Website: <https://www.cwape.be/>

3) Brugel

Brusselse regulator voor de aardgas- en elektriciteitsmarkt

Kunstlaan 46/14

1000 Brussel

Tel: 02/563.02.00

Website: <https://www.brugel.brussels/>

7.2.5. Synergrid

Synergrid - de federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België

Ravensteingalerij 3, Bus 6

1000 Brussel

Tel : 02 237 11 11

Website: <http://www.synergrid.be/>

7.2.6. FEBEG

FEBEG – Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gas Bedrijven

Ravensteingalerij 3, Bus 9

1000 Brussel

Tel: +32 2 500 85 85

Website: <https://www.febeg.be/>

7.2.7. FEBELIEC

FEBELIEC – the « Federation of Belgian Industrial Energy Consumers »

BluePoint Brussels

Boulevard A. Reyers 80

1030 Brussels

Tel: 02/238.97.62

Website: <http://www.febeliec.be/>

7.2.8. Bond Beter Leefmilieu

NGO Bond Beter Leefmilieu vzw
Tweekerkenstraat 47
1000 Brussel

Tel: 02/282.17.20

Website: <https://www.bondbeterleefmilieu.be/>

7.2.9. APERe

APERe - « L'Association pour la Promotion des Energies Renouvelables »
Fernand Bernierstraat 15
1060 Brussel

Tel : 02/218.78.99

Website: www.apere.org

7.2.10. ODE Vlaanderen

Organisatie Duurzame Energie Vlaanderen
Koningsstraat 146
1000 Brussel

Tel : 02/218.87.47

Website: <https://www.ode.be/>

7.2.11. EDORA

EDORA – « Fédération des énergies renouvelables »
Koningsstraat 146
1000 Brussel

Tel.: 02 511 88 08

Website: <http://www.edora.org/>

7.2.12. Greenpeace

Greenpeace
Haachtsesteenweg 159
1030 Brussel

Tel : 02.274.02.00

Website: <http://www.greenpeace.org/belgium/nl/>